GÖNÜLDEN
ESİNTİLER

NECDET ARDIÇ

İZ-TERZİ BABA

MUHTELİF SOHBET ARASI SOHBETLER

(KİTAP - 142-10)

İRFAN SOFRASI
NECDET ARDIÇ
MUHTELİF SOBETLER
TASAVVUF SERİSİ (142-10)

GÖNÜLDEN ESİNTİLER

NECDET ARDIÇ

"İZ-TERZİ BABA"

MUHTELİF SOHBET ARASI SOHBETLER.

(KİTAP-142-10)

İRFAN SOFRASI
NECDET ARDIÇ
TASAVVUF SERİSİ

MUHTELİF SOHBET ARASI SOHBETLER.
(142-10)

NECDET ARDIÇ

TERZİ BABA

Adres

Büro: Ertuğrul Mahallesi Hüseyin

Pehlivan Caddesi No: 29/5

Servet Apt. 59 100

Tekirdağ

Ev: 100 yıl Mahallesi Uğur Mumcu Caddesi

Ata Kent Sitesi A Blok Kat 3, D. 13.

Tekirdağ

Tel: (0282) 408 93 84

(0533) 7743937

www.terzibaba13.com

terzibaba13@gmail.com

Sayfa no.

ÖN SÖZ

BİSMİLLÂHİRRHMANİRRAHÎM:

Muhterem okuyucularım her ne vesile ile elinize geçmiş olan bu ve devamı olan (30) kitap, uzun senelerden beri yapmaya çalıştığımız konulu sohbetlerimiz aralarında, verdiğimiz çay molalarında, ayrıca herhangi bir yerde sorulan sorular üzerine ve daha bir çok vesile ile her hangi bir seyir takib etmeden, bu konuşmaların kayda alınmış seslerinin sonradan yazıya dönüştürülmesi yoluyla oluşmuştur.

Gerçekten oldukça uzun bir çalışma süresinden sonra kayda alınan bu kitapların oluşumu adeta bir ekip çalışması ile meydana gelmiştir.

Kardeş ve evlâtlarımızdan hangisinin işleri ve durumu uygun ise kendilerine verdiğim ses kayıtlarını bilgisayarda dinleyerek kayda almışlardı. Bende bunları tarih sıraları itibari ile (30) bölüme bölüp bu kadar kitap meydana gelmiş oldu.

Bu kitapların sayfa ve yazı düzenleme ve kontrollarını yapıp okunacak hale getirdikten sonra kitaplarımızın arasında yerlerini almış oldular. Bunların içinde bazı mevzuların tekerrürü olabilir. Çünkü bu sohbetler değişik mahallerde ve değişik kimselere yapılmış olduğundan ve aynı mevzuun başka kimselere de aktarılması gerektiğinden, kitapların hepsini okuyanlar bazı tekraraları görebilirler.

Aslında bunlar tekrar değil eğitim gereği başkalarına da aktarılması gereken bilgilerdir. Ancak aynı mevzu değişik zamanlarda değişik mertebeleri itibari ile yine de aynı sohbet değildir, her sohbetin kendine ait özelliği olduğundan, yine onların hepsi ayrı sohbetlerdir.

Bu vesile ile ses kayıtlarını yazı kayıtlarına döndüren bütün kardeş ve evlâtlarımıza emekleri yönü ile teşekkür eder, Cenâb-ı Hakk'tan dünya ahret saadeti ve ilâh-i idrakler dilerim.
Sayın okuyucularımızın da azami istifade etmelerini niyaz ederim, Cenâb-ı Hakk idrak ve anlayışlarımızı arttırsın inşeallah. "İz-Terzi Baba" Necdet Ardıç Tekirdağ

اَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿١﴾ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ﴿٢٦﴾ وَيَسِّرْ لِي اَمْرِي ﴿٢٧﴾ وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي ﴿٢٨﴾ يَفْقَهُوا قَوْلِي

KUR'AN-I KERİM'İN NÜZUL MERTEBELERİ

Bugün 05/02/ 2002 Salı İzmir'deyiz, sohbetimize devam etmeye çalışalım Cenab-ı Hakk neler lütfederse hep birlikte inşeAllah duymaya ve anlamaya çalışalım. Bir sorumuz var, Kur'an-ı Kerim'in nüzul mertebeleri, yani Cenab-ı Hakk ben size bu Kur'an'ı tenzila yani peyder pey indirdim bu genel manada ve bir de rıtil olarak indirdim diyor, كَذٰلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا 25/32 tertila, tertil de bir ölçü "tertil" teraziden geliyor, bir ölçü birimidir, yani gelen ayetlerin indirilen Kur'an-ı Kerim'in hepsi bir ölçü içerisinde bir nizam içerisinde bir uygunluk içerisinde indirildiği ve Cebrail (as) ayet-i Kerimeleri getirdiği zaman Hz Rasulullah (sav) Efendimiz de hemen arkasından tekrar etmeye çalışıyordu, Cenab-ı Hakk O'na buyurdu لَا تُحَرِّكْ بِهِ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِ ﴿١٧﴾ اِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْاٰنَهُ 75/16-17 ki ey habibim acele etme ben

senin gönlüne indirdim zaten yani kayıdı senin gönlünde ver. Nasıl çıkıyor, Cebrail (as) geldiği zaman gönüldeki zahire çıkmış oluyor. Hangi lisanda, Arabi lisan üzere çıkmış oluyor. Acaba Arab kavmi ve diğer kavimler yok iken Kur'an-ı Kerim daha evvel mevcut iken lisanı hangi lisan üzere idi. Evvela bunu düşünmemiz lazımdır, bunu kendi kendimize sormamız da lazım, إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ 12/2 biz size bunu kolay anlayasınız diye bilen bir kavim için Arapça olarak indirdik genelde hepinize kolay anlayasınız diye ama كِتَابٌ فُصِّلَتْ ءَايَاتُهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ 41/3 istisna olan bilen bir kavim için arapça olarak indirdik. Rahman ve Rahıym olan Allah'ın katından Arapça bir Kur'an olarak indirdik. İşte bu ayet zaten bütün bunları çözüyor, ama ayetin hakikatin idrak ettiğimiz zaman bu çözümlemeyi anlayabiliyoruz başka türlü de zaten mümkün değil olması, bunu lafsen söyleriz ama manasının nereye ulaştığının farkında olmadan geçer gideriz. İlgisi olmayanları ilgilendirmez de, demek ki, Kur'an-ı Kerim'i Kur'an Azimmüşan'ın lisanı bir başka lisan imiş ki baştan Arapça olarak diye bir beşer lisanının ibaresini kullanıyor.

Arapça indirdik diyor, Cenab-ı Hakk'ın haşa milliyetçiliği Arap milliyetinden mi, Allah'ın varlığı Arap milletinden mi, eğer Cenab-ı Hakk Arap milletinden olsaydı kendi lisanı olarak Arabi lisanda indirdim diyecekti, ama Cenab-ı Hakk'ın milliyeti yok lisanı yok yani beşeri kendine has bir lisanı yok, yani beşerce lisanı yok o halde ama Kur'an-ı Kerim bir kelam ismi üstünde Allah'ın kelamı Kelamullah, bakın Arab'ın kelamı demiyor, Allah'ın kelamı, Kelamullah, deniyor. O zaman bunu düşünmemiz gerekiyor. Zaten bu Arab lisanı üzere gelmiş Kur'an-ı Kerim'in bu mertebelerini bilmezsek hakkıyla gene değerlendiremeyiz, anlayamayız. Biz işte ne yazık ki Kur'an-ı Kerim'in en son Arapça tercümesi üzerinden onu da beşerce anlayışı itibariyle tatbik ediyoruz. Beşerce Arapça lisanı

üzerinden beşer idrakiyle bakın ne kadar tenzil olmuş oluyor, inmiş oluyor.

Bütün bu alemler yok iken Cenab-ı Hakk bir Âmâ'da idi, bildiğiniz gibi, "Küntü kenzen mahfiyyen" ben gizli bir hazine idim, diyor işte o gizli hazine içerisinde Kur'an-ı Kerim en başta gizlenen veya mevcut olan değer, peki gizli hazinede lisan yok bir şey yok hiçbir şey yok beşer yok alemler yok mükevvenat yok Kur'an var, insan var, yani manaları itibariyle ama ifadeleri nasıldı. İşte Cenab-ı Hakk Âmâ'iyetten ilk tecellisini yaptığında ahadiyet mertebesine tenezzül etti, Âmâ'iyetin ne olduğunu bilmemiz mümkün değil, nasıl onu ifade etmişler "Hakikatlerin öz hakikatinden ibarettir" demişlerdir. Hakikatlerin öz hakikatidir, o hakikat nedir, ne değildir, kırmızı mıdır, sarı mıdır, bunlar yok ki o zaman beşerin bildiği sonradan meydana gelen şeyler yok ki beşer lisanı ile ifade edilsin.

Bunun da iki değişik izahı var, birisine "Zat-ul Baht" diyorlar, bir tanesine "Sevad-ı Azam" diyorlar. Daha başka da ifadeleri varsa bunlar yetiyor zaten. Âmâ'iyetinden Ahadiyet'ine tenezzül ettiğinde, Âmâ derken gözü kör manasına değil, bu kelime başkadır, burası bir berzah alemi, ona da şöyle de diyebiliriz, berzah yani geçiş alemi, Âmâiyetten evvelinden haberimiz yok, yani Cenab-ı Hakk Âmâiyette faaliyete başlamıştır dersek gene yanlış olur, çünkü orada ona bir öncelik vermiş oluruz, yani bir başlangıç vermiş oluruz, bakın bu noktalar o kadar hassastır, Âmâiyet der geçeriz ama üstünde durmayız.

Künhünü yani özünü anlamamız mümkün değil ama sistemini anlamaya çalışmamız gereklidir. Sistemin içindekini anlayamayabiliriz ama kuruluşunu en azından dışını anlamamız gereklidir. Cenab-ı Hakk ebedi ve ezeli olduğuna göre bizim de bu ebed ve ezelin ne olduğunu anlamamız mümkün olmadığına göre buna bir başlangıç yapmamız söz konusu olmaz. İşte Âmâiyetten başlıyor dersek eğer bütün bu alemler ki genel yargı öyledir, O'na bir evvellik bir sınır bir başlangıç tespit etmiş oluruz ki bu da yanlış olur. Ben şöyle düşünürüm; bundan evvel yani bizim alemlerimizden evvel

Cenab-ı Hakk'ın sonsuz alemleri daha olmuştur, yani değişik sistemde yaşamları olmuştur, nasıl bu kıyamette bu alemlerin herc-ü merç olacağı işte dünyanın sona ereceği gibi genel bir yorumu vardır, yalnız bu beklenen kıyamet bütün alemlerin kıyameti değildir.

Bu bizim güneş sistemi ile ilgilidir, değişiklikler güneş sisteminde olacak yoksa bütün genelde olacak değildir, o da olur ama ona bizim ne ömrümüz yeter ne aklımız alır o sayıyı onun için diyor O'nun o saatin vaktini ben bilirim yani kıyamet saatinin vaktini ben bilirim başka kimseye söylemez söylese de zaten anlayamayız. Ne bir ölçü konabilir, ne de bir işaret konabilir mümkün değildir. İşte Cenab-ı Hakk daha Âmâiyetten evvel başka alemlerde meydana geldiğinden sonra bu alemleri tekrar batına çektiğinden evvelki alemle bizim alemimiz arasında o Âmâ denilen şey bir köprü geçiştir. Eğer o köprü daha evvelkine bağlamasa oraya bağladığında Allah'ın sonsuzluğu kolayca anlaşılmış oluyor.

Ama köprüden evveliyeti yoktu Allah Âmâ iyette başlıyor dersen o zaman O'na bir nokta koymuş oluyoruz, bir başlangıç vermiş oluyoruz ki bu Allah'ın vasfı değildir. Çünkü هُوَ الْاَوَّلُ وَالْاٰخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ 57/3 işte bu bize dönük alemler Âmâiyetten sonra başladığı için bize buraları bildirilmiş evvelki yaşantılar bize bildirilmemiş, çünkü zaten ilgi sahamız değildir, gerekli de değildir. Ondan sonra onun evveli neydi peki ondan evvelki Âmaiyet neydi daha evvelki neydi diye soruları uzatır gideriz gerekli de değildir zaman kayıbıdır. Biz kendi alemimizi anlamaya çalışalım. Ahadiyetine tenezzül ettiği zaman orada iki vasfı belirginleşti Âmaiyette hiçbir belirgin vasfı yok iken Ahadiyette iki belirgin vasfı belirdi. Bunun birisi hüviyeti birisi de İnniyetidir. Bakın bir belirginleşme var artık orada. Hüviyetinden bakın burası çok mühimdir, hani hepimizin bir hüviyetleri var ya küçücük bir kağıt ama yani bizim hayatımızın sistemi onun içinde yazıyor,

doğduğumuz yaşadığımız halimiz neyse işte bu hüviyeti evvela Beyt-ül Atik yani beytullah'ın kaynağıdır, çünkü Cenab-ı Hakk mademki zuhur edecek zuhur edeceği mahalini evvela programa alması gerekiyor.

Hüviyetinden evvela Beyt-ül Atik yani Beytullah bakın Beytullah o kadar önceliğe sahiptir, çünkü yeryüzünde ilk yapılan beyt O'dur deniyor ve de ibadet edilen Hakkın tecellisi üzere olan ilk beyt yeryüzünde böyle olmasının sebebi mana aleminde ilk programlanan olmasından dolayıdır. Şimdi her birerlerimizin bir evi olacak ki orada oturabilelim, evimiz olmazsa nereye gideceğiz, denizin ortasına cup atladık gemi yok bir şey yok, işte Cenab-ı Hakk evvela kendi mahalini kendi evini programlıyor, Allah'ın evi Beytullah eski ev demesi dünya üzerinde yapılan eski ev manasına değil sadece, batın aleminin en ilk programı demektir yani en eski program.

Eski dediğimiz zaman biz kullanılmış da atılmış gibi bir şeyler aklımıza gelir eskiliği evvelliği demektir. İlk var edilen beyt. Bu Kabe ismini sonradan aldı burada da yanlış anlaşılma var, biz onu ilk günden beri Kabe olduğunu zannediyoruz, değildir Beytullah, Beyt-ul Atik ismidir daha başka isimleri de vardır. Bu Cenab-ı Hakk'ın tevhid-i Ef'al mertebesi ile bütün bu alemlerde zuhurunun nokta oluşumu, bildirilişidir. Yani Cenab-ı Hakk Zat'ı itibariyle Beytullah'ta tecelli etmekte ama ef'ali itibariyle de bütün bu alemlerde tecelli ve zuhur etmektedir.

İşte aynı zamanda bütün bu alemler de o yönden Beytullah'tır. Çünkü Allah'ın zuhur mahali olduğundan bütün bu alemler Beytullah'tır Allah'ın evidir. Ama fiziki manada gibi değil de tecelli ruhaniyle ama meseleyi daha derinleştirirsek fiziki manada da aynı şey çıkar neticede. Şimdi anlatabildik mi, Hüviyetinden evvela Cenab-ı Hakk kendi beytini yani zuhur mahalini ki o Zat'i tecellisi olan Beyt-ül Atik, eski ev Beytullah'tır, O'nun şahsında da bütün bu alemnler yani mükevvenat işte mükevvenat da Allah'ın evidir yani zuhur mahalidir. Bizim yani beşerin evi manasına değildir.

İşte “*Şeref-i mekan bil mekin* “ demişler, bu alemin değeri de bu yüzdendir. İçindekinin varlığıyla değeri ile bütün bu alemlerde Hakk’ın varlığı olduğunu düşündüğümüzde bu alemlerin ne kadar değerli bir mekan olduğunu anlamamız da zor olmayacaktır. O zaman aleme bakışımızı değiştirmemiz gerekecektir, işte şurası kötü de burası aşağılık da bilmem ne de burası çukur burası yüksektir gibilerden bu değerlendirmelerden vaz geçmemiz gerekecektir çünkü bunu kendisi zaten çok açık olarak ifade etmekte ve ilan etmektedir.

وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ 2/115 ayetinde daha nasıl açıklasın bunu nereye bakarsanız Hakk’ın veçhi orasıdır diyor bakın işte, veçhin olduğu yerde O’nun ikamet ettiği yerdir, bizim yüzlerimiz havada hop hop zıplayıp yaşamıyor, bedenimize bağlı ve ikamet ettiğimiz bastığımız bir yer var. Toprak dediğimiz işte Hz Âli Efendimize Eb-ut-turab denmesinin bir sebebi de budur. Toprak hakikatini üstünde bulundurmasıdır.

Bir gün efendimiz biraz istirahat etmek için toprak üzerine kum üzerine uzanmış, efendimiz oradan geliyormuş hemen kalkmış üzerinde biraz topraklar varmış ya Eb-ut-turab diyor toprak babası diyor orada O’na, ama tabi içinde altında gizli olan mana çoktur, toprak babası demek nefsi ile yaşayan kimselerin neticede İlahi babası olmakta demektir yani nefsi ile toprak ile yaşayanları ruh alemine çeken manasınadır.

Bu hüviyetinden meydana gelen bu mükevvenat ve inniyetinden meydana gelen de Hakikat-ı Muhammedi İnsan ve Kur’an bakın şimdi bir kanaldan beyt bir kanaldan insan zuhur etmiş oluyor. Yani kaynakları Ahadiyete dayanmaktadır. İşte Cenab-ı Hakk’ın ilk yaptığı program bu iki özellik birisi beyti birisi de manasını taşıyacağı taşıyıcısıdır. Ahadiyet mertebesinde Cenab-ı Hakk Kur’an-ı Kerim de zaten ortaya gelmiş olmakta yani manası itibariyle İnsan ve Kur’an’ın

programı yapılmış olmaktadır. İşte bu programın ismi Ümm-ül Kitap adını almaktadır. Yani Kitab'ın anası demektir.

Daha orada bir isim almamış oluyor, oradaki ismi Ümm-ül Kitap'tır. Ve Cenab-ı Hakk buradan bir tecelli ettiğinde Vahidiyet mertebesini zuhura getirmekte bu Vahidiyet mertebesi aynı zamanda Uluhiyet mertebesi İlahlık yani Allah'lık mertebesidir. İşte bu mertebede kitabın lisanı Allah'çadır, yani Vahadiyet mertebesinde Uluhiyet mertebesinde Kur'an Azimmüşşan'ın asli lisanı Allah'çadır. Eğer bu şekilde bize nazil olmuş olsaydı, ki bu olmazdı zaten mümkün değildi, bizlerin ondan bir şey anlaması mümkün değildir. Ancak haşa Allah'ın mertebesinde yani Uluhiyet mertebesinde başka başka başka… Allah'lar olacaktı ki O'nlar kendi aralarında bu lisanlarla konuşabilsinler.

Böyle bir şey de tasavvur edilemeyeceğine göre gizli hazine yavaş yavaş böylece zuhura çıkmaktadır. İşte Ahadiyet mertebesinin Vahidiyetine, Uluhiyetine yani Uluhiyetinden Rahmaniyetine dönüştüğü zaman Kur'an-ı Kerim Kitab-ul Mubiyn diye isim aldı, o mertebeye indiği zaman Hakk'çaya tercüme edildi. Rahmaniyetinde Hakk'çaya tercüme edildi. Uluhiyetten Rahmaniyete dönüştüğünde Ümm-ül Kitap Allah'ça Rahmaniyete dönüştüğünde Hakk'ça Rahmaniyet Rububiyete tecelli ettiği zaman Rapça'ya tercüme edildi, yani bu dört tercümeyi Cenab-ı Hakk kendisi yaptı. Yani asıldan sonra üç tercüme oldu.

Yani Kur'an-ı Kerim Uluhiyet mertebesinde Allah'ça, Rahmaniyet mertebesinde Hakk'ça, rububiyet mertebesinde Rabça, Ef'al mertebesinde Arapça oldu. Yani Rabçanın önüne bir "Elif" getirildi, o zaman Arapça'ya tercüme edilmiş oldu. Neden çünkü beşer lisanına tercüme edildiği için ancak beşer aklı onu idrak edebilecek kabiliyete ulaştı veya oraya indirildi. İşte "Nuzul" iniş dedikleri şey budur. Bir mekandan bir mekana toplu olarak şu kitabın kitap olarak inmesi değil kitabın inmesi bir şey ifade etmiyor zaten manasının indirilmesi lafzının indirilmesi burada indirmek kolaylaştırmak demektir. İşte

“Tertila” dediği yani peyderpey indirdik neden 23 senede geldi, manası indirildiği halde tatbikatı dahi indirildi.

Yani Kur’an-ı Kerim toptan bir seferde gelmiş olsaydı Hz Rasulullah’a o kadar çok şeyi almak mümkün olmazdı. Arapça okunuyorken bütün dersleri yığsınlar önümüze hangisinin altından çıkacağız yavaş, yavaş kısım kısın sayfa sayfa yavaş yavaş 23 senede talim etti Hz peygamber efendimiz ümmetine de aynı şekilde talim ettirdi. İşte bunun ilk gelişi bildiğiniz gibi “İkra” ayeti ile Hira dağında o hadise de beşer medeniyeti için insanlık alemi için çok büyük dönüm noktasıdır, biz bunları hep böylece okuyup geçiyoruz ama çok büyük hadiselerdir bunlar, Kur’an’ın yeryüzüne indirilmesi Hz Rasulullah’ın yeryüzüne gelmesi.

İşte o Kadir gecesi Hüviyetinden meydana gelen bu alemler Beytullah bu alemler ve bu alemden suret almış olan insanın cesed yönüdür. Çünkü bu da hüviyete dayanıyor. Yani mekana dayanıyor, cesedimiz mekana dayanıyor, Kur’an’a ve insana dayanan yönümüz mana tarafımızdır, ruhaniyetimizdir. İşte Kadir gecesi bakın hüviyetten nazil olan zuhura gelen beden-i Muhammedi, Muhammed’ül emin ve İnniyetten meydana gelen Kur’an ve mana-ı insan Hakikat-ı Muhammedi, kadir gecesi İkra ayeti ile buluştular. Bu ne muazzam bir hadisedir. Bir başka ümmetlerin başka milletlerin böyle yüksek seviyede bir geceleri yoktur.

Zaten oluşumları yok mümkün değildir. İsa (as) ın göğe yükselişi var, ama fenafillah mertebesinde daha o mertebeyi tahsil etmekte sonra öğrendikten sonra inecek daha öğreniyor, bize öğrettiler çoktan daha 1400 sene evvel öğrettiler. Ümmet-i Muhammede O’nun şahsında şerefinde. Musa (as) ın miracı yani Kadir gecesi dünya üstünde Tur dağında وَوٰعَدْنَا مُوسٰى ثَلٰثِينَ لَيْلَةً وَاَتْمَمْنَاهَا بِعَشْرٍ 142 ayetinde belirtilmektedir. Tur dağında kitabını alıyorken dünya üzerinde sonra idris (as) ın

miraca yükselmesi güneşe kadar olan hadiseler ama لَنْ تَرِينِي

ye Musa (as) muhataptır, ama bize ne diyor, وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ

وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

2/115 nereye baksan Hakk'ın veçhi oradadır diyor. O kadar açık koskoca Ulul azm peygambere لَنْ تَرِينِي "sen beni göremezsin" ama bir ümmet-i Muhammed'e fakir bir ferdine "nereye bakarsan benim veçhim oradadır" o kadar açıktır. Yeter ki bizde göz olsun da o açıklığı görelim. Yalnız burada dikkat çekmemiz gereken mühim nokta şudur, Kur'an'ın Arapça tercümesini Cenab-ı Hakk bizatihi rububiyet mertebesinde yani terbiye mertebesinden kendisi yaptığı için bakın şu söyleyeceğim kelime çok mühimdir, o Arapça lisanın manası Allah'tan lafsı beşerdendir. Başka herhangi bir metin okursak bu metin gibi olmaz. Çünkü verilen metin beşeridir manası da beşeridir, kelamı da lafzı da beşeridir. Ama Kur'an öyle değildir, onun için diğer kitaplardan üstündür.

Bakın manası Allah'tan yani Rabça mertebesinden rububiyetten bütün ilahi mana o kelimeler üzerine yüklenmiş vaziyette, hani bal arısının petekleri vardır, iki tane petek yan yana koyun biri boş olsun biri dolu olsun ikisi de birbirinin aynı ama işte o dolu petekte balın manası da yüklenmiştir içinde yüklenmiş vaziyettedir. İşte o kelama mana ilahi manadaki mana yüklenmezse o çeviri olsun herhangi bir şey olsun boş petek gibidir sadece benzeridir. İşte ne oldu cenab-ı Hakk bu dört tercümeyi kendisi yaptı kendisi yaptığı için Ahadiyet mertebesinde Vahidiyet mertebesindeki Ümm-ül Kitap ve Levh-i Mahfuzdaki manası hiç eksilmiş olmadı.

Yani dört tercüme olduğu halde manasını da üzerine yüklediğinden bütün manalar içerisinde mevcut neden çünkü Allah'ın yaptığı bir işti. İnsan yaptığı zaman beşer aklınca ne varsa ne anlayabilirse onu oraya koyabiliyor ancak. İşte bunu

izah etmek için (sav) Efendimiz buyurdular ki Kur'an'ın dört manası vardır, en az, yedi manası vardır, yetmiş manası vardır, sonsuz manaları vardır dedi. Ama dört tanesinin üstünde durdu, bunun biri zahiridir dedi, biri batınıdır dedi, biri haddidir dedi, biri de matlaıdır dedi. İşte bu dört nüzul ve dört lisan mertebelerini anlattı bize burada. Yukarıda okuduğumuz ayette de belirtildiği gibi "Rahman ve Rahıym olan Allah'tan bu size bilen kimseler için Arapça Kur'an olarak indirilmiştir" ayetindeki ifade de bunu desteklemektedir.

Bakın Allah Zat mertebesindeki Uluhiyet mertebesindeki kendi lisanı, Uluhiyet lisanı Rahman Hakk lisanına dönüştüğü mertebe Hakk lisanı, Rahman'dan Rahim'i orası Rububiyet mertebesi merhamet faaliyet mertebesi, zaten Rahim'den de yani Rububiyetten de Arapça'ya döndürülmesini bütün mertebeleri orada belirtmektedir. Yani ismen de konum olarak da belirtmektedir. O dört mertebede de işte bu mertebede birisi Efal mertebesinde, Esma mertebesinde, Sıfat mertebesinde, Zat mertebesinde yani bir ayetin üstünde bunların hepsi yüklenmiş vaziyettedir.

Onun için dört manası vardır diyor. Birisi Zahiri, neresi Arapçası, batını hangisi Rabçası, Haddi hangisi Sıfat mertebesinde olanı Hakkçası, matlaı yani tulu doğuş yeri ise Allahçası kaynağı orasıdır ümm-ül kitap halidir. Şimdi bunu böyle bildikten sonra herhangi bir kimse Arapçasını okumaya başlıyor, Arapçasından biz millet olarak Türkçeye çevrildiğinde ki bu beşinci tercümesi oluyor, ama aradaki fark beşinci tercümeyi beşer yaptığından Arapça da beşer lisanı olmakla beraber, ama o tercümenin üzerine manasını yükleyemediği için yani beşer aklıyla Arapça da var olan mevcut ilahi manayı tercümenin üzerine yükleyemediği için sadece arapça'nın zahiri lafsi manası kaldığı için bunun ismine de "meal" deniyor. İşte bu yüzden Kur'an-ı Kerim'in farz ibadetlerde namazlarda Türkçe okunması mümkün değildir. dua olur, Türkçe dua edebilir, içindeki duaları Türkçe okuyabilir, ama üzerinden farziyet kalkmaz. Çünkü okuduğu Kur'an değil mealin mealidir, beşer aklının ürettiği düşünce tavrıdır mealini okusa o zaman

ne olacak on kişi Fatiha suresini alsın İhlas suresini kendi anlayışına göre çevirsin okusun o zaman on, yüz, bin, tane yeryüzünde 2 binden fazla lisan varmış her lisanın içinde de ayrı kafalar var, ne kadar insan varsa 7 milyar insan hepsi bir başka türlü düzenler kendine göre, o zaman ne olur yedi milyar Fatiha ortaya çıkmış olur.

Bunun olmayacağı çok aşikardır, Allah kelamı değil kulların kelamı olur. İşte gerek ezan-ı Muhammedi gerek farz namazlarındaki Kur'an-ı Kerim'in mutlaka Arab ibaresi üzerine olması anlasak da anlamasak da cenab-ı Hakk'ın çevirisi olduğundan ve bütün insanlara da bunu verdiğinden insanla Kur'an kardeş olduğundan kardeşinde de diğer kardeşinin aslı olduğundan işte Arapçası bizim varlığımızda mevcuttur ruhaniyetimizde. Biz O'nu zahiren anlasak da anlamasak da bizim varlığımızda mevcut olduğundan bizim kitabımıza yazılıyor, ibadet ettiğimiz zaman Arabi lisanla Kur'an-ı Kerim'i okuduğumuz zaman bizde karşılığı olduğundan yazılıyor ve bizim üzerimizden o şekilde borcumuz düşüyor.

Ama biz Fatiha'yı Türkçe olarak Alemlerin Rabbine hamd olsun o din gününün sahibidir gibi ibareler ile kullanırsak O'nun bizim varlığımızda bedenimizde bünyemizde ruhaniyetimizde karşılığı olmadığından bizim defterimize yazılmaz, ibadet olarak yazılır dua olarak yazılır, ayrı ama namazın farziyeti farz hukuk üstümüzden düşmez. Sebebi de budur ve de ne kadar açık değil mi sebebi, onun için diyorlar biz Türk'üz ve ya başka milletlerdeniz kendi lisanımızla dua edelim, sen duanı et sana kimse bir şey demiyor, ama mesele bu farz yerine kullanma mümkün değildir.

Ama ben kullanırım yaparım oluyor dersen o senin sorunun kimse kimseyi zorlamıyor ki sonra o münakaşaları yapanların zaten ibadet ile ilgileri yoktur, bırak yapan ne yapıyorsa yapsın gönlünü bulandırma, şüpheye düşürme de insanları bulandırma, Arapça okuduğumuz zaman namazda manasını anlamasak da karşılığı bizde olduğundan farziyeti üzerimizden düşüyor borcumuz ödenmiş oluyor, Hz Rasulullah'ın iki bünyesi birleşti bir bakıma yani Emin'liği ile Risaleti birleşti,

Rasullüğü birleşti. İşte bizde de aynı şey olması lazımdır. Evvela o Kur'an'ın inmesi için o mahallin tertemiz olması lazımdır, işte yapılan zikirler tevhidler şunlar bunlar eskiden kalmış olan her türlü gereksiz fazla şeylerin atılması ve temiz pak orijinal hali öz haline dönmesi emin olunan bir yer Hz Rasulullah'ın Efendimizin de annesinin ismi Amine, Emine bakın emin olunan yerde dünyaya geliyor, kendisine lakap takılıyor Muhammedün emin diye ve ondan sonra kendisine her türlü emanet tevdi edilebiliyor.

Allah'ın emaneti tevhid hakikatleri Kur'an-ı Kerim'in aslı O herhangi bir tarafa verilir mi tabi ki verilmez. Beş kuruş paramız bile olsa emniyet etmediğimiz bir kimseye kırık dökük malımız da olsa vermeyiz emin olmayınca veremiyoruz. Ancak emin gönüllere tecrübeli gönüllere O'nu muafaza edecek güce sahip olanlara ayrıca çünkü bir şey ne kadar değerli ise onun düşmanı çok olur onu koruyacak güce de sahip olması lazımdır.

Böylece Kur'an-ı Kerim'in nüzul mertebeleri tamamlandıktan sonra gaye insana Allah'ı Kur'an'ı ve kendini eğitmek öğretmek olduğundan yine bunun görevi Kur'an'dadır yani bu görev yine Kur'an'ın görevidir, insanın kardeşinin görevidir. Rahman Suresinde اَلرَّحْمٰنُ O Rahman nasıl bir şeydir عَلَّمَ الْقُرْاٰنَ ﴿٢﴾ خَلَقَ الْاِنْسَانَ ﴿٣﴾ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ﴿٤﴾

işte bu zaten bütün eğitimi içine almaktadır. Bakın Allah yaptı demiyor, Rahman diyor. İşte Uluhiyet mertebesi Rahmaniyet mertebesine tecelli ettiği zaman bunlar faaliyete geçmeye başladı. Rahmaniyet isimlerin ve sıfatların gerçek yüzleri ile meydana çıkışından ibarettir diyor. Uluhiyet de isim ve Sıfatları kendi bünyelerinde korumakdır diyor bakın, eksi artı demeden alemde ne varsa Allah'ın rahmeti vardır hepsinin üzerine çünkü ona bakma buna bakma onu yetiştirme peki kötü dediğimiz eksi dediğimiz çirkin dediğimiz şeylerin sahibi kim olacak kim ortaya getirecek onları, işte Uluhiyet mertebesi

bakın küfür ediyor kendisine küfür ediyor, kitabına küfür ediyor, onu da besliyor. Ama bu Uluhiyetin gereğidir. Allahlığın gereğidir, ayırmadan hepsini besler, ayırma daha diğer isimlerde oluşuyor.

İşte bu tecelliler neticeye erip Kur'an-ı Kerim'in belirttiği eğitim sistemi içerisinde اَلرَّحْمٰنُ ﴿٢﴾ عَلَّمَ الْقُرْاٰنَ tefsirlere baktığımız zaman "Rahman Kur'an'ı talim ettirdi" gibi geçer öğretti diye geçer aslında Kur'an Rahman'a talim etti, çünkü Kur'an Zat mertebesidir, Rahman Sıfat mertebesidir. Sıfat mertebesi Zat mertebesine ne öğretecektir ki, Kur'an Zat mertebesinden Rahmana talim etti, öğretti, yani ilahi hakikatleri yani Uluhiyet mertebesi Rahmaniyet mertebesini eğitti, yetiştirdi veya kendindekini oraya aktardı. Ve O da insanı halk etti oradaki halkiyet fizik beden olarak değil fizik beden halkiyeti hüviyetinden geliyor. Bu inniyetinden gelen insanın hakikatini ortaya çıkarmaya başladı artık orada insan barizleşmeye başladı latif şekillerini almaya başladı kendi hakikatini anlamaya başladı. Veya hakikati zuhura çıkarılmaya başlandı.

Bunu da Rahmaniyet yaptı, o mertebede oluştu. اَلرَّحْمٰنُ ﴿٢﴾ عَلَّمَ الْقُرْاٰنَ Bakın Rahman Kur'an'ı talim etti, yahut Kur'an Rahman'a kendini talim ettirdi. Aldığı bu bilgi üzerine de insanı halk etti. Yani insanın hakikatini ortaya getirdi, insan da عَلَّمَهُ الْبَيَانَ bu öğrendiği bu beyanı da talim etmesini yani kendinden sonrasına aktarmasını da öğretti. Yani bir şey öğrenilir orada kalır, ama onda ilerlemeyi de öğretti aktarmayı da öğretti. İşte bu hale gelmiş diyelim ancak bu eğitim sistemi içinde bir kanaldan gidilirse Arapça girişinden Rabça girişine diğer girişlere geçilebilir bunun dışında da hiçbir yerden geçilemez bu da ayrı bir konudur.

Yani herhangi bir Arapça bilen kimse eğer bu tevhid, vahdet eğitimini almamışsa kendisi onu kendi anladığı şekilde Arapça'nın sadece beşeri lisan yönüyle işte zamanlamaları Ayşe geldi, Fatma geldi, biz gittik biz geldik gibi şeyleri ile lisan sistemleri içerisinde ancak görebilir. Arapça'nın arkasındaki Rapça'ya ulaşamaz. Buna ulaşması için mutlaka bir hayret ehlinden bazı şeyler alması lazımdır. O zaman Arapça'nın başındaki "Elif"gerçi o "Ayn" dır ama yine "Elif" hükmündedir, burada "Elif" ile "Ayn" aynı şey aşağı yukarı, "Ayn" olması daha da güzel orada "ayn" gözdür, gözü görmeye başladığı zaman yani Arapça kapısından girdi de gözü görmeye başladığı zaman o harf-i nida hükmüne geçmektedir.

Aaa.. rapçaymış bu, ben Rabça zannediyordum ama bu Rabçaymış diyor işte "hayretim arttır" dediği budur Efendimizin oraya ulaşması da mutlaka o gözlüğü takanlarla veya taktıran birisiyle o Arapça beşer mertebesini yani ef'al mertebesini aşmak gerekmektedir. Aksi halde Kur'an-ı Kerim sadece Arabi lisan üzere ve manasını idrak etmeden okumuş oluruz. Veya Türkçesini okuduğumuz zaman veya bir başka lisanda okuduğumuz zaman. Arapçayı tercümesini yapan Hakk'ın kendisi rububiyet mertebesi itibariyle ve kelam beşer kelamı olduğu halde manasının üzerine yüklenmiş olması orada neden çünkü sahibi olduğu için o maharet onda vardır.

Arapça telaffuzun içinde manasını da yükledi, Kur'an-ı Kerim'den evvelki kitaplar da öyleydi, bakın ama o peygamberler mertebelerine kadar manalar yüklüydü üstünde Hakikat-ı Muhammedi manaları yoktu yani Zat Kur'an manaları yoktu diğer kitaplarda işte diğer kitaplar lisandan lisana çevrile çevrile özlerinde bulunan manalar kayboldu, bakın burası kitapların değişmesi hukukunda çok mühim meseledir. Lisandan lisana değiştikçe yani tercüme, tercüme o ilk geldiği yıllardaki insanların o lisanları anlayışları başka on sene 20 sene bakın biz çocuklarımız ile anlaşamıyoruz, onlar bir şey söylüyor, biz onu bir başka türlü anlıyoruz aynı kelimeyi bir başka türlü anlıyorlar öyle yorumluyorlar öyle tatbik ediyorlar. İşte geçmiş kitapların elde orijinal nüshaları olmadığından

çeviriler olduğundan çevirilerde beşer idraki dahilinde sınırlı yapıldığından ve her gelen nesil de aynı kelimeleri başka başka yorumladıklarından özleri yani içindeki manaları kalmamış sadece lafızları kalmıştır.

Hükümleri bu yüzden kaldırılmıştır, ayrıca kasden de değiştirilen yerleri vardır, o da ayrı bir konudur, işte iki türlü değişmiş oluyor, birisi kasden birisi de zaman içerisindeki manaların değişmesi ile ve beşerceye ulaşmasıyla. Ama Kur'an-ı Kerim'in mealleri ne kadar karışık olursa olsun ki bundan herkes şikayetçi 20-30 tane meal var, belki daha da fazladır, hepsi aynı ayeti başka başka vermiş olsun ama orijinali aslı elimizde var, müracat ettiğimiz yer yine orası olmaktadır. Onun için değişmemiş ki ayet-i Kerimede ben kendi kitabımı kendim koruyacağım diyor ayet-i Kerimede bunu ifade ediyor.

İşte ne zaman ki Arapça hakikatinden bu Türkçe ile de olabiliyor aslında yani manasını batınen idrak etmeye çalışan kimse okuduğu zahir olarak da çevrilmiş olsa sınırlı olarak da çevrilmiş olsa ama kendindeki açıklığı dolayısıyla onun içine nüfuz etme imkanı ve kabiliyeti vardır. Ama Arapça'yı bari iyi bilerek özüne ulaşması ve daha çok fayda sağlaması çok daha mümkündür ayrıca daha da kolaydır. Mesela Arapça her harfin kendine ait bir manası var diğer lisanlar bunu karşılamıyor. "Elif" dediğimiz zaman "be" dediğimiz zaman "t" "se" dediğimiz zaman onların bir şekilleri vardır, bu şekiller ilahi şekillerdir. İçerisinde hepsinin manası vardır. Sadece "Elif" dediğimiz zaman bir düz çizgi manasında değildir.

02-KUR'AN-I KERİM'İN NÜZUL MERTEBELERİ

Kur'an-ı Kerim'in nüzul mertebelerini gördük neticede Arapça'ya ulaşıldı ama Arapça'nın çevirisi manası Allah'tan kelamı beşerden idi işte manası Allah'tan olduğundan beşer kelamının üzerine Cenab-ı Hakk o Kur'an'i manaları yani Zat'i

manaları yükledi ama Arapça'dan başka bir dile tercüme edilince o manaları yüklenemediğinden boş kovanlar gibi boş petekler gibi olmakta ama tabi ki okumakta yarar var, ne olursa olsun yine Kur'an-ı Kerimden esinlenmeler var içinde bir de Arab teleffuzu ile ama Latin harfleri ile yazılışı var Kur'an-ı Kerim'in yani meal değil Kur'an-ı Kerim'in kendisi ama Latin harfleri ile yazılmışı var bunun da okunmaz olduğunu söylüyorlar

Tabi ki o da diğer çeviriler gibi yerini tutmaz mümkün değildir, ama hiç okumamaktansa onu okumakta da fayda vardır. Neden % 100 bir şey üzerinde muvaffak olmak mümkün değil ama %10-20 -30-40-50- 60 doğru yükselebilir bu çalışma tamamını kaybetmektense bir şeyin bin lira üzerinden tamamını kayıp etmektense ona üç yüzünü de beş yüzünü de altı yüzünü de kurtarmak insanın menfaatine olur. İyi niyetle yaptığı sürece yalnız kasten yapar da o bozulmuş harfleri kasten başkasına yanlış öğretmek üzere kullanırsa o zaman yaptığı iş çok kötü bir iş olur, onun sonunun akıbetinin ne olduğunu bilemeyiz.

Bazıları diyorlar hiç okunmaz diye işte ama Kur'an'ın yerini tutmaz. İnsan sevap kazanır iyi niyeti ile bilgi kazanır, kendini memnun eder, huzurlu olur, bilgi sahibi olur, açar mealini de okur, insanları biraz da imkânlar yönlendiriyor, diyelim ki yerinde yöresinde Kur'an okuyacak okutacak öğretecek kimseyi bulamamış bir insan düşünelim ne yapacak şimdi, Kur'an-ı Kerim evinde var öptü başının üstüne de koydu, ama okuyamıyor ki işte bunun yanında bir de latin harfleri ile yazılmış basılmış bulabilirse okusun onu zararı yok dili döndüğü kadar okusun burada iyi niyet mühimdir.

Efendimiz ne diyor, "*Ameller niyetlere göredir*" bu hadis ne zaman söylenmiştir, hani hicrette sahabe-i Kiram sadece Hakk Muhabbeti ile Rasulullah sevgisiyle hicret ettiler bütün varlıklarını Mekke'de bıraktılar, Hz Peygamber de onların bu fedakerane davranışlarına karşılık Medine-i Münevveredeki Ensara yani yardımcılara ne imkanınız varsa Mekkeden gelen Muhacirleri kardeş edinin dedi onlar da yani Medineli ensar

Mekke’den gelen bir mü’min kardeşlerini hem dünya hem ahiret kardeş olarak aldılar, mallarının yarısını muhacirlere verdiler.

Mallarının yarısını hiç düşünmeden iki dönüm bahçesi varsa bir dönümünü ona gel sen burada işle dedi, iki göz odası varsa bir gözünü ona bıraktı, ne imkanları varsa paylaştılar. Bunu duyan Mekke’de kalmış bazı Müslümanlar yani hicrete cesaret edemeyenler yahut o zorluğa göğüs geremeyenler de bunu duyduklarında orada da imkanlar var diye onlar da gittiler, hicret ettiler. İşte dediler ki Hz Peygambere ya Rasulullah işte bu kişiler hicret ediyorlar ama mal mülk edinmek için hicret ediyorlar onun üzerine bu hadis-i şerif’i bildiriyor efendimiz (sav) “*Ameller niyetlere göredir*” bakın ikisi de hicret ediyor, ama biri mal muhabbeti için diğer peygamber Hakk muhabbeti için tabi ki ikisinin arasında büyük fark vardır.

İşte Kur’an okuyorken de yok bana Kur’an okuyor desinler yok şunu ediyor, bunu ediyor desinler diye okuduğu zaman ister mealinden ister orijinalinden ister latin harflerinden iyi niyetle okunduğu zaman bunların sevapları vardır. Faydaları da var ama az önce de dediğimiz gibi Latin harfleri ile okunursa ve de mealinden okunarak Arapça’nın dışında bir lisan ile okunursa farz namazları yerine geçemiyor. O zaman ne yapacak hiç olmazsa besmele çek “Bismillahirrahmanirrahim” ile kıl namazını orijinal sözlüğü olsun. Sevabın ona göre olur ama farziyeti o zaman üstünden kalkar.

Bu demek değil ki buralarda kalalım en alttan esgari halini belirtmekte ama içinde bak Hakk sözü oluyor onun dışında alleme de olsan Kur’an-ı Kerim baştan sona ezberlesen okusan bir gecede hep tek rekatta onu okusan o namazın kabul değildir. Ancak sevap kazanırsın sevap başka şey farzın hükmünün kalkması başka şeydir. İşte Arapça’sından Rapçasına, nüfuz etmek mümkün başka bir kanaldan başka bir yoldan da O’nun hakikatine ulaşmak hiç mümkün değildir. Kim nerede nasıl ulaşmışsa Arapça kapısından girerek ancak

Rapçasına, oradan Hakk'çasına, وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَإِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمِيلَ 15/85 Biz semavat ve arzı ve arasında olanların hepsini Hakk olarak halk ettik demesiyle orada görülenlerin hepsi de varlık olduğundan varlıkların hepsi de neticede bir ismin isim de bir kelam olduğundan oradaki Hakk işte bir kelam yani bir lisanı anlatmaktadır. Hakk lisanından var edildiğini anlatmaktadır. Sadece fiil olarak değil. Nuzul mertebeleri anlaşıldı mı bilmiyorum belki ağır gelir bazı kimselere ama anlaşılmayacak bir şey de yoktur.

İşte bu seyri geriye doğru tamamlamak için tek yine çıkacak yol ulaşılacak yol Ulul El Babb hani diyor ya وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ 3/7 Onların tevilini Allah bilir dediler, ilimde rasih olanlar ilimde derinleşmiş olanlar bunun tevilini Allah bilir dediler ama arkadan ayet-i Kerime "illa ulul elbab" diye bitiyor, yani bu nedemek, Kamil akıl sahipleri demektir. Yani Akl-ı Kül sahipleri ve de kapı sahipleri demektir. "Bab" da kapı demektir, Ulul da sahip olduğuna göre Kapı sahipleri demek aynı zamanda. Hangi kapıların sahipleri, her bir Esma-ı İlahiye Allah'ın Zat'ına giden bir yol yani bir kapıdır, Cenab-ı Hakk'ın kulları değişik Kapı sahipleridir, bazıları hepsinin de sahipleri olabilir her kapıdan girer, Kur'an-ı Kerim'de ne geçiyordu, her hangi bir şeyin olumsuzluğunu belirtmek için إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفَتَّحُ

لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّىٰ يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ

الْخِيَاطِ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ 7/40 deve iğne deliğinden geçmedikçe bu iş olmaz diye geçiyor, Ehlullahtan birine sormuşlar böyle şey olur mu iğne deliğinden deve geçer mi demişler, o da vızır vızır vızır vızır demiş. Ya deliğin genişlemesi lazım, veyahut devenin incelmesi lazım ikisinden biri.

Şimdi biraz daha gerilere gittiğimizde Kur'an-ı Kerim orijinal haliyle geldiğinde bu günkü harekeler üzerinde bulunmamaktaydı. Yani üstün, ötre, cezm gibi asar çeker gibi şeyler harekeler ismi üzerinde hareke hareketlendiriyor, mesela elif üstüne üstün koyarsan "E" oluyor, ötre koyarsan "ü" oluyor, altına esre ise "i" oluyor. Elifin hangisi E mi, Ü mü , İ mi ve de bütün eliflerde üstün gelmiyor, bütün eliflerde ötre gelmiyor, bütün eliflerde esre gelmiyor, hepsinde de değişik demek üçüne de sahip üçüne de kullanma hakkı var. Ama işte hangi kelimede hangisi kullanılacak Arap lisanı üzere geldiği zaman bu harekeler yoktu, çünkü orijinali odur.

Bir müddet sonra okuna, okuna İslamiyet genişledikçe okumalarda bazı hatalar tespit edilince bazı ilim adamları dediler ki bunu biz harekeleyelim, yani yeni bir şey icat edelim ki bu sağlam olsun hareke Araplarda da yoktu önceden. Kur'an harekelenmesi ile birlikte bu ihtiyaç ortaya çıktığında düşünülüyor. Nihayet o küçük işaretleri buluyorlar ama bir türlü de bir kısım alimler de orijinaline dokunmak istemiyorlar. Yani harekelemek daha fazla bir şey koymak istemiyorlar. Ancak yine alimlerin tespitine göre dilden dile ağızdan, ağıza okundukça okuyan araplar dahi kendi manasına göre okumaya başladıklarından harekelerde yani teleffuzlar da değişiklik olmaya başlıyor.

Aynı ayeti mesela birisi Ellahe derken birisi İllahe gibi okuyor, yani misal veriyorum değişik halleri ile okuyor üç hali ile okuyor, bu tabi bir tereddüt hasıl etmeye başlıyor, o günün

büyük alimlerini düşündürmeye başlıyor, daha çoğalıyor harekelendirme hakkında ağırlık basıyor çoğunluğa ağırlık basıyor ama büyük alimlerden bir tanesi de bir türlü yanaşmıyor ona karşı geliyor, onun da onayını almak istiyorlar bakıyorlar ki nasıl yapalım karşı geliyor, bir gün onun geçeceği yol üzerine Kur'an-ı Kerim'in bir ayetini sesli olarak birisine okutuyorlar, güya o kendinden Kur'an okuyormuş gibi ağacın altına oturmuş Kur'an okuyormuş gibi, tam o da oradan geçiyor, ve ihtilaf mevzu olabilecek bir manada okuyor.

Mesela onu "E" ile okuması lazım gelirken "ü" ile okuyor, bu sefer ne oluyor fail hükmünde olması gerekirken meful hükmüne düşüyor mana yani etken iken edilgen hükmüne düşüyor, mana bozuluyor, işte orada o da kanaat getiriyor ki o zaman bunun tespit edilmesi lazım hiç olmazsa biraz eksilse de ehil kimseler tarafından yapılması lazım diye ne oluyor o zaman birlikte heyet toplanıyorlar bu gün elimizde bulunan harekeleri hareketlendiriyorlar, harekeliyorlar. Bazıları diyor ki işte bazı alim bu harekeyi esre olarak okumuştur, bu kadar geniş malumat var bu hususta mesela bazı alimler diyorlar ki Nefs hükmünü nefis hükmünü mesela nefesi nefs olarak okudu diyorlar.

Nefes, nefs aynı şey ama ne yaptılar birine cezm koydular "nefis" derken esrenin yerine nefis derken oradaki elifin yerine cezm koydular nefs olarak okudular. Bakın o zaman mana ne kadar değişmiş oldu. Gerçi aynı şeymiş gibi gözüküyor ama nefis ile nefes nefs başka şey oluşturuyor. Aynı şeyin değişik özelliklerini ortaya getiriyor, ama eğer bu tespit edilmemiş olsa sonradan okuyanlar nefes mi diyeceğiz nefis mi diyeceğiz buna diye tereddüdle kalırlar işin içinden de çıkamazlar. Bu günlere kalsaydı çok büyük ihtilaflar olurdu, ayetin kuruluşu içindeki ne mana ifade ediyorsa onu koydular, çünkü onlar Kur'an'ın alimleriydi, Arapça'ya da hakimdiler Hakk'çaya da hakimdiler Hz Rasulullah'ın nazarına ulaşmış kimseler olduğundan hata yapmaları çok azdı, hiç denecek kadardı. Bazı ihtilaflı yerler de çıksa da onların da şerhleri vardır. Bu alimler bunu şöyle okumuşlardır mesela Şam alimleri bu ayet

hakkında şöyle demişlerdir diyor, o da bir tek alim değil oradaki gurup alimler mesela Bağdat Küfe alimleri bu ayet hakkında şöyle demişlerdir diyor tefsirler incelendiği zaman.

İşte böylece harekeler meydana gelmekte Aslında harekelenmemesi lazım orijinal şekliyle okunması lazımdır. Ama bu daha çok mahsur ortaya çıkarmakta sonradan ümmetin çeşitliliklere bölünmesine sebep olması ihtimal dahilindeydi. Harekelendiği halde gene manaları üzerinde birçok yorum yorumlar yapılıyor, ama özü elimizde olduğundan bu yorumlar mutlakıyet kazanmıyor. Diğer kitaplarda öyle değildir. Diğer kitapların özü olmadığı için yani örijinali elde olmadığı için ve de çevirilerin çevirilerin çevirileri olduğu için ne oluyor akıldan akıla geçtikçe değişik yorum değişik manalar geliyor. İşte böylece de özünü kayıp etmiş oluyor, bir bu yönden bir de kasti olarak eski beni İsrail alimlerinin İncil alimlerinin kasti olarak Hz Peygamberi anlatan yerleri bilhassa çıkarmalarıyla onlar bozmuş oluyorlar.

Ama Kur'an'ın elde mevcut nüshası olduğundan meallerde yanlışlık olsa da aslına müracat ederek doğrusunu bulmak mümkün olmaktadır, dolayısıyla aslı mevcut olduğundan aslında Allah'ın verdiği mana da yüklü olduğundan şüpheye düşecek hiç bir şey yok ve de özelliğinden de seneler geçse de aradan asırlar geçse de daha çok asırlar geçse hiçbir şey kaybetmeyeceği açıktır. Harekelenmesinin tabi bu yönde çok büyük şeysi var ama harekelenince de biraz beşeriyet içerisine karışmış oluyor, ama Kur'an yine aslını kayıp etmemiş oluyor harekeler var ama asıl orijinal petekte doludur.

O petekteki “ayn” , “sad” , “zı” onları kaldırıp harekeler bir başka harfler koysalar o zaman iş karışmış olacak aslı kayıp olmuş olacak, ama ana harflerin mevcudiyetinin olması ana harfleri de biraz daha açıcı harekelrin olması okunmasını nüzül bakın bu da bir nazil oluyor, bu da beşerin nüzulüdür. Kolaylaştırması hafifleştirmesidir anlaşılmasının. Beş yaşındaki çocuk okutuyorsunuz elif, be, te, se … diye öğrenip hemen okuyuveriyor, bir iki ay sonra okumaya başlıyor. Ama o harekeler olmazsa Arapça lisanını öğrenmesi lazım ondan

sonra ancak Kur'an okuyabilmesi mümkün olur başka türlü okunmasının imkânı yoktur.

Tabi ki çok büyük hizmet yapmışlardır, o günün insanları da işte batınlarında Rahmaniyet olduğundan artık bu hususta fazla şüpheye düşmemek gerekliyor, zaten büyük alimlerimiz baştaki alimler bunları böyle kabul ettikten sonra bizlerin diyecek bir şey kalmıyor varsa da bir mesuliyet onların olmuş oluyor ki bunda mesuliyet diye bir şey de söz konusu değildir iyi niyet var hani içtihad edenin içtihadı tutarsa iki sevap tutmazsa bir sevap bakın yanlış içtihad etse de yine de bir sevap kazanıyor. Neden böyle çünkü iyi niyetiyle oraya mesai harcamış oluyor iyi niyeti ile zaman harcamış oluyor.

Harekeli olarak şeriat mertebesinde okunur daha yüksek makamda okumak için ihtisas gerekmekte kişi yani kendi bulunduğu mertebeden oraya bakarak onu oradan çıkarmakta harekeli okunduğu zaman şeriat mertebesinden herkes anlayabilmekte bu yüzden kolaylaştırılmış olmaktadır, zaten O'nun o halini idrak edecek kişiye o harekeler tesir etmez, zarar vermez, daha çok faydalanır da kendisinin araştırma yapmasına yani zaman kaybetmesine gerek kalmaz, çünkü o mesai verilmiş oturtulmuş o kelimeler.

Mesela "Rabbena" dediği yerde "nun" u kullanmasa da "Rabbi" demiş olsa o zaman "Rabbena" bizim yerine "ben" daraltmış oluyor veya bir başka makamdan söylemiş oluyor, işte gerçek harekenin yerine konmuş olması yani konuşulması lazım gelen harekenin oraya konmuş olması bize fayda sağlamış oluyor, tabi orijinali harekesiz olmuş olmasıdır. Ama bu dahi Hakk'ın ilhamı ile bir şey olduğundan Eğer Cenab-ı Hakk Kur'an-ı Kerim'i harekeli olarak indirmiş olsaydı o günlerde beşerin elinde Arab lisanı harekesiz olduğundan onlar da belki bunun hakikatini anlayamazlardı, efendimizin zamanında harekesiz indiğinden efendimiz de onun zaten tefsirini gerektiği harekelerle lisanen yaptığından bu harekelendirme bir bakıma efendimizden alınan bir tertip ile izinle sayılır. Çünkü Cibril (as) okudu, Efendimize O okudu mukabele yaptılar karşılıklı ve sahabe-i Kiram da bunları

dinledi, yani hepsinin akıllarında yazısız çizgisiz şekilsiz harekelendirilmişti zaten manası itibariyle harekeliydi. Değil mi okurken harekeli okuyoruz.

Ve bu hareke oluşması manalarda çok büyük genişlik kazanmasına sebep oluyor, mesela “Elif, Lam, Mim” bu üç harften meydana geliyor, bizi bunu değişik şekilde “Elem” şeklinde de okuyabilriz. “İlim” olarak da okuyabiliriz, “Ulum” olarak da okuyabiliriz, işte bu çeşitliliği ortaya getiriyor. Gerektiği yerde o kelime “Elem” de olabilir. Yani “Elem” ana mana olarak değil yüklenen mana olarak “Elem” de olabilir. “İlim” de olabilr, “Alem” de olabilir, “Ulum” da olabilir, bu kelimeler hepsi de haktır, yerinde geçerli olur.

“Elem” olur neden olur, “tuh be vaktiyle biz bu işin üstünde durmamışız deriz” o öyle “elem” olur ki Elif, Lam, Mim insana başka hiçbir şeyle aslından başka hiçbir şeyle telafisi mümkün değildir. Elemin yerine Elif, Lam, Mim’i koymadıkça telafisi olmaz. “İlim” hükmünde kullanabilirsin Cenab-ı Hakk ilme yöneltiyor diye “Alem” olarak kullanabilirsin bakın bir harekenin değişmesi ne kadar bu bir misaldir,

“Elif, Lam, Mim” ile “Elif, Lam, He” harfleri arasında bir benzerlik vardır, benzerlik var da hangi yönden var, bakın “Elif, Lam, He” ne demek oluyor, Kelime-i Tevhidin üç ana asli harfi, “İlah” oluyor. “Elif, Lam, Mim” de İlah’ın Muhammed’i oluyor. Bakın “Elif, Lam, Mim” biri “Elif, Lam, He” Hüviyet-i mutlaka yani İlah’da var, ama “Elif, Lam, Mim” de de Hüviyet-i Muhammediye var. Bakın bunların ikisi de İsm-i Azamdır. “Hu” ilah kelimesi sonundaki “Hu” İsm-i Azam’dır. O mertebede, Muhammediyet mertebesinde de “Elif, Lam, Mim” in sonundaki “Mim” İsm-i Azamdır, yani Allah’ın büyük ismidir.

Zuhur mertebesi olan Muhammed ismi Medine-i Münevvere mertebesinde İsm-i Azam’dır. Yani “Elif, Lam, He” ile yani “İlah” ile “Elif, Lam, Mim” kardaş, aynı kaynaktan çıkmaktadır. Bunların daha geniş tafsilatı Kelime-i Tevhid kitabında vardır. Kelime-i Tevhid, “La İlahe İllallah” 12 tane harf var, ama üç asıl harften meydana gelmiş, bakın “Lam, Elif,

He “ harfleri, hangisine bakarsan “İlah” çıkmaktadır sonunda O da “Hu” ya ulaşmaktadır.

İşte Kur’an-ı Kerim’e Cenab-ı Hakk İlah’ın Muhammedi ile başlıyor, yani zuhur kaynağı ile başlıyor, Elham dan sonra ilk okuduğu ayet “Elif, Lam, Mim” bu harflere ne diyorlar “Huruf-u Mukatta” diyorlar, “Huruf-u Mukatta” lar acaba hangi lisan üzere verilmiştir, Arapça mı, Türkçe mi, Latince mi, Süryanicemi, İbanice mi, Aramca mı, Arapça mı hangi lisandan verilmiş, onlar hakkında kesin olarak şudur diye bilgi yok, onun yorumu için ne diyorlar; “bunlar şifredir, Rabbı ile peygamber arasında şifredir” deyip genelde zahir ulama geçiyorlar.

Evet bu zahir alemine göre şifre ama batın alemine göre de gene şifre ama açılmış şifredir, aslınde de şifresi de içindedir. Zarfını açsalar içinde vardır, tabi o ayrı konu bunlar da var Kelime-i Tevhidin içerisinde inşeallah.

Nefs kelimesi aslında nefesten kaynaklanmadır, Nefes-i Rahmani bütün alemlere varlıklara yayıldığında sonsuz fezada nefes-i Rahmani “Huuu..” diye bütün alemlere yayıldığında buralarda meydana gelen her bir birey varlığın aldığı isim “Nefs” oldu. Yani Nefes-i Rahmani bütün aleme yaydığı nefesi o nefeslerden meydana gelen hayat sahibi birey varlıkların bireysel olarak aldıkları genel isim de “nefs” oldu. Ki öyle tarif ettiler “Nefs o şeyin zatıdır” yani kendisidir. Yani radyo diyelim, kaset diyelim çiçek diyelim ne dersek diyelim onun ismi genel anlamda nefstir, özel ismi saksıdır, çiçektir, radyodur. Genel ismi “Nefs” tir onu meydana getiren de nefstir. Onu meydana getiren de “Nefes-i Rahmani” Rahmanın nefesidir. İşte Hz Muhammed (sav) efendimiz ben Rahmanın nefesini yemenden duyuyorum dediği hadise budur. Biz de diyoruz ki Yemen’de Veysel Karani var oradan güzel kokularını duyuyor, rüzgar Veysel Karaninin kokularını getiriyor, onu duyuyor diyoruz, tabi zahiren o da olur onu inkar etme babında değil, söylediği sözün özüne ulaşma babında. Bakın *“Yemen’den geliyor”* Yemen neresi “*Eymen vadisi”* eymen yani sağ taraf yani ben Rahmanın kokusunu Akl-ı Kül’den duyuyorum diyor,

çöldeki Yemen'den değildir. Ama orada da bir başka şeye işaret ediyor, "*Yemeni pişu, pişu Yemeni* " diye yani yanımdaki yemen kadar uzaktadır, yemendeki de karşımdadır diye mesafe mefhumunu kaldırıyor böylece de ortadan uzaklık yakınlık diye bir şey yok yeter ki sen gönlünde yaşat onu gönlünde muhabbet sahibi ol.

Nefsin bir başka insan üzerinde özelliği bildiğimiz gibi eğitimini yapmaya çalıştığımız nefis mertebeleridir, ama nefsin gerçek hakikati o şeyin öz varlığı demektir. Nefsani manada emmare lafzını taktığımız zaman o kişideki bir ahlak belirtilmiş oluyor gene o nefis de nefsin bir mertebesidir. Bunların tuşları var değil mi, bu nefsin birer mertebeleri bu aslın nefis budur. Bunu açıyorsun hızlı ses veriyor, bir mertebe basıyorsun hafif ses veriyor bir mertebe alıcı tarafına basıyorsun alıyor bir mertebe, verici tarafına basıyorsun veriyor işte bu nefis. Kendisi külli olarak nefs yani bir varlık fonksiyonları da emmare, levvame, mülhime mutmaine, radiye, merdiye, safiyeye geçtiği zaman o nefis artık Ruh ismini alıyor. Zaten nefis, ruh gönül dediğin şeyler birbirinden ayrı şeyler değildir. Bir bütünün değişik idrak safhalarıdır, yaşam halleridir.

İşte bunun için eğitim gerekiyor, seyr-i suluk gerekiyor, eğer bunlar İslam devletleri olarak İslam ümmetleri olarak bu derslerin sıradan herhangi bir okulda bir ders kadar güzel okutulması lazımdır. Bunlar çok büyük erişilmeyecek şeyler değildir. Ama biz İslam olduğumuz halde bunlardan vaz geçmişiz başka şeyler almışız yerine işte dünyevi ilimleri bunların yerine koymuşuz, bunları arkaya atmışız, o zaman ne yapmışız, en büyük kötülüğü kendimize yapmışız milletçe yahut dünya milletleri olarak özümüzün eğitimini bir tarafa bırakarak dışarıdaki dünyanın eğitimine yönelmişiz. Çünkü orada elle tutulur menfaatler var orada.

Üretim yapıyorsun para kazanıyorsun bak nefsin emmare tarafı menfaatlenmiş oluyor, ama neler kayıp ettiğinin farkında olmuyor. işte kıyamet hadiselerinden bahsederken Zil Zal

Suresinde إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا Yeryüzü sarsıldıkça sarsıldığı zaman وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا Yeryüzü içindeki bütün ağırlıklarını dışarıya çıkardığı zaman neresi orası yeryüzünden bahsediyor, taş topraktan mı ağaçtan mı Ağrı dağından mı bahsediyor, sendeki ağrıyan dağdan bahsediyor, o dağ ağrıyor sancıdan bağırıyor, benim içimde neler var diyor, bende ara neyin varsa diyor, başka yerlerde gök yüzünde havalarda arama diyor, Hani Tur-u Sina dağı var ya sinenin turu yani gönül dağı ne varsa orada var Musa (as) ın çıktığı yer de orasıdır zaten وَطُورِ سِينِينَ ﴿٣﴾ وَهَٰذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ 95/2-3 Sine turuna girdiği zaman orası emin beldedir yani gönül kabesine girmiş olursun. İşte içinde neler varsa o zelzele neticesinde ortaya çıkar. Yani nasıl ki Kabe-i Şerif'in temellerini İbrahim (as) zamanında bir fırtına muhabbet fırtınası ortaya çıkardı, işte kişinin içinde ne varsa Mertebe-i Muhammediyette sarsıldıkça sarsıldığı zaman kişi gerek düşüncelerinde gerek gönlünde gerek hayata bakışında değişikler olupta binada fazla taşları lüzumsuzları yerinden çekip çıkarmaya başladığında veya bu binada hayır yok bunu patlayıcılarla patlat dediğin zaman zelzeleler çıkardığın zaman bak içinden ağrıyan dağından neler çıkıyor, وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ

أَثْقَالَهَا yeryüzü yani beden taşın içindeki ağırlıkları dışarı çıkardığı zaman ağırlıktan kasıt taş toprak değil madenler cevherler değerli şeylerdir. İşte biz de bu zelzeleyi yapıpta üzerimizdeki toprak bedeni biraz sıyırır da içindeki Hakikat-ı İlahiyat güneşini ortaya çıkarırsak çok büyük şeyler kazanmış olacağız, işte bu eğitim sıradan bir eğitim olması lazımdır, çünkü Müslümanın özüdür bu İslamın özü budur, ama biz islamiyeti o kafirdir bu küfürdür onları bir tarafa bırak işte onlar yaramaz insanlar gavurdur bilmem nedir, daha burada

kalmışız bu Müslümanlık değildir, insanlık da değildir, o gavursa gavur sana ne bana ne kime nedir.

Varsa sorumlusu kendisidir, veya çevresidir, ama biz kendimizin ne olduğunu bilmeden hemen başkasını suçlamaya çalışıyoruz, o zaman aynı duruma biz düşmüş oluyoruz, güya iyi niyetle bakın ne kadar acayip bir iştir. وَقَالَ الْاِنْسَانُ مَالَهَا

İnsan şaşırıp yahu bize ne oluyor dururken bir şeyler oluyor ama ne oluyor diye şaşırıyor değil mi, tabi ki yıkılacak biraz zelzelede bak, ama sonra yenisi yapılacak yerine, Bak Mevlana ne demiş bu hadiseyi anlatmak için "Eğer yenisini yapamayacaksan eskisini yıkma" demiş. Bırak eski evinde otursun. Evin yenisini kurabileceksen malzemen taşın toprağın varsa yık onu korkma bir şey olmaz.

İşte insanın nefsi o kadar muazzam özellik güzellik ki ama biz onu hep nefs-i emmareliği yönünden tanıdığımız ve tanıtıldığı için onun üstündeki hallerden haberimiz olmamıştır. Birzim en büyük varlığımız odur nefsimiz. Biz nefsimizle varız nefsimiz olmazsa biz yokuz zaten. Cenab-ı Hakk Kur'an-ı Kerim'de insan-ı bahsederken beş tane kelime kullanmış, bunların sayıları vardı, mesela "Adem" diye bahsediyor, "İnsan" diye bahsediyor, "En Nas" insanlar diye, "Beşer" diye bahsediyor, "Halife" diye bahsediyor, bir de "Nefis" olarak bahsediyor. Beş türlü vasıfla vasıflandırıyor insan kullarını beş türlü vsıfla vasıflandırıyor biz bunların kur'an-ı Kerim'den sayılarını çıkarmıştık, şimdi rakamlar elimde yok, ama büyük bir fark var ki "Nefis" kelimesi insandan bahsedilen olarak 250 sayısının üstünde en çok olanıdır.

Nefis öyle bir muhteşem ve muazzam bir hadise ki Cenab-ı Hakk sıfat-ı Zat'iyesinde dahi kendini nefis ile isimlendiriyor. "Kıyam-ı binefsihi" nerede kaldı o emmarelik o kötü dediğimiz nefis hali, bakın Sıfat-ı Zat'iye Sıfat-ı Subutiye de değil, yani isim de değil, Zat zat'ının ismi, Musa (as) a وَاصْطَنَعْتُكَ

لِنَفْسِي 20/41 ben seni nefsim için seçtim diyor Musa (as) a tefsire bakarsanız kendim için seçtim der, kendim için seçtim deyince iş değişiyor orada çünkü nefis kelimesinin verdiği özellik harf sayısı içindeki mana kendimi karşılamıyor. Kendim dediğin zaman bayağı basit bir kendimden ama Allah Nefis olarak kendini ifade ettiğinde bütün alemleri anlatmış oluyor.

Âdem'den (25) yerde "İnsan" dan şahıs olarak ve grup olarak "Ennas diye (310) yerde Halife olarak, (9) yerde Beşerden (39) yerde bahseder, ama nefis olarak (294) yerde hitap ediyor insandan bahsederken. Demek ki bizim en büyük vasfımız Nefs miş. İşte bu nefsin de mertebeleri olduğundan bu mertebeleri bitirdikten sonra kişi kendindeki ilahi mertebelerini yapmış olduğu nüzülden sonra uruca başlamış oluyor. Ama o nefs hükmü üstünden geçtikten sonradır. "Venefahtü" hakikati zuhura çıktığı zamandır.

HACCIN HİKMETLERİ

Haccı eğer genel manada ifadelendirirsek "Hac" kelimesinin içerisinde bir "Ha" var, iki tane "cim" var, Hıristiyanların haçları var değil mi, bakın onlarda da haç var ama "ç" harfi ile yazılmaktadır. İşte onların o haçları oradaki "ç" var ya işte o onların çengelleridir. Yani ayaklarına çengelleridir. Miraca çıkamamalarının sebebi oradaki "ç" çengel benlik nefs hakikatlerini iyi anlayamamalarının neticesi oluşan benlikleridir. Çünkü İseviyetin hakikati bu gün onlarda yoktur, sadece zahirini tatbik etmeler, zahirini tatbik ederlerken de kanca ayaklarına takılmış oluyor. Ne zaman ki o benlik kancasını "Ç" nin altından alacaklar o zaman "Hacc" olacaktır. Çünkü Hacc Haç'tan daha yukarıdadır. Kelime manasıyla "Hacc" bakın orada iki tane "cim" vardır, "Ha" Hakikat demektir, "Cim" de Cemal-i ilahi demektir. "Ha" hakikat, "Hacc" zaten bir seyirdir, "Hacc" dediğimiz zaman hemen bulunduğumuz yerden orasını hatırlıyoruz ama anında bir seyir yapıyoruz zaten, geneli bir

seyir, namaz dediğimiz zaman durağanlık aklımıza geliyor, cemaate koşturmak o başka ama cemaate gitmek namazın rüknü değildir.

Adaplarındandır o ayrı ama namaz kendi başına ister cemaatte ol ister ayakta durmak sabit yerde durmak yani bir bakıma mukim olmak ama Hacc gezegen olmaktır. Yani seyir demektir. *"Ha" Hakikat-ı İlahiye, birinci "Cim" Cemal-i İlahiye, ikinci "Cim"* o cemal-ı İlahiyenin içinde olan ferdin cemalidir. Yani kimliği kendisidir. O zaman ne oluyor, Hakikat-ı İlahiyede Cemalullah'ı seyirdir "Hacc" kelimesinin açılmış resmi budur. Yani Hacc kelimesini gördüğün zaman sende oluşacak şey budur, ilim, bilgi budur. Hacc kelimesi Hakikat-ı İlahiye'de cemalullah'ı seyirdir ifadesi.

Ne ile seyir senin varlığın ile hakiki varlığı seyirdir. İşte Hacc'ın farzı rüknü en büyük rüknü olmazsa olmaz bir hadise vardır orada "Arafat" tır. Haccın en büyük rüknü Arafat'tır. Efendimiz "*Hacc Arafat'tır*" demiştir. Eğer kişi oraya çıkmazsa orada bütün oluşumları meydana getirse de hacı olmadan dönmüş olur, seneye kazası lazımdır, ama tavafını yapsın ihram yasaklarına uysun diğer her şeyi yapsın vakti geldiğinde Arafat'ta olmasın hacı olamıyor. Hacı olması için bir yıl sonra tekrar yapması lazımdır.

O zaman bunu düşünmek gerekiyor, insan neden Arafatta mutlaka bulunması gerekiyor, bulunursa ancak hacı olabiliyor, hatta diğer ibadetlerde bakın sağlık yani sıhhat aklı başında olmak şarttır, aklı başında olmayanın ibadeti de üzerinden düşer, farziyeti kalkar mesuliyeti üzerinden kalkar ama hacca Arafat'a çıktığı zaman dalgın dahi olsa baygın dahi olsa oraya çıktığı için makbuldür kabuldür. Bakın diğer hükümlere göre ne kadar farklı bir durum. Çünkü orada oluşan hadise maddi bir oluşum değildir. Diğer ibadetlerdeki gibi maddi bir oluşum değildir, doğrudan doğruya oraya çıktığında kişinin gönlüne ruhuna kayıt yapılmaktadır. Yani özüne yapılmakta bedensel bir oluşum değildir.

Ama bu herkes baygın olarak oraya gidecek değildir. Baygın da gidilse geçerli olduğu diğer ibadetlerde şuurun yoksa o ibadet üstünden düşmüştür sakıt olmuştur, işte orada günahlar temizleniyor, deniyor ya anasından doğmuş gibi günahsız oluyor, bu iş Arafat'ta oluyor, Müzdelife, Mina ondan sonradır, bu iş Arafat'ta oluşuyorsa Arafat'ın ne olduğunu bilmemiz lazımdır. Neden tavaf ederken bu olmuyor, da illa Arafat deniyor, bir şey hedef gösteriliyor. Muhasebe deseniz muhasebeyi her yerde yapabilirsiniz özellikle ikindi vaktinde tevbe ederek günahlar yazılmadan tevbesini yapabilirsiniz siz sorguya çekilmeden kendinizi sorguya çekebilirsiniz.

Bakın ramazanın 27. Gecesi kadir gecesidir, 28. Gece de kişide Muhammedilik zuhura gelmiş oluyor. 28. Peygamber olması dolayısıyla. Bunlar tesadüfi şeyler değildir, rast gele de değildir, tabi Kadir gecesi sana Kur'an geldiği zaman sen istersen sen Muhammed olacaksın başka bir şey değildir.

03 ÇEŞİTLİ SOHBETLER

Hadiseye iki yönlü bakmak gerekiyor zaten hadisede iki yön vardır bir etken bir edilgen yani bir fail bir de meful yani yapan ve yapılan var, şimdi biz kendi yönümüzden hadiseye bakıyoruz evvela bunun hakikatını ve tatbikatını bilmemiz lazımdır, şimdi biz hangi mertebede yaşıyorsak yaşadığımız düzeyden onu değerlendirme imkanımız var elimizde, çünkü her hadisenin bir değişik mertebelerden bakılması vardır. Evvela bunu bilmemiz gerekiyor, onun için değişik kararlar verilebiliyor bir hadise hakkında eğer biz la faile illallah hükmüyle kesin olarak Allah'tan başka faili mutlak yoktur bu hadiseyi bildiğimizde ve böyle değerlendirdiğimizde O'nun Hakk olduğunu biz mutlaka biliriz. Ve Hakk geldi aldı diye kendimizi müsterih ederiz. Hakk verdi Hakk aldı bunu kolay içimize sindiririz. Şimdi onun tarafına gelince o kendinin ne olduğunu bilmediğinden bakın burası çok mühim yargılanması onun meseleye bakması çok daha başka olacaktır. O bizi

ilgilendiren taraf Hakk'ın gelip alması. Bu bizim anladığımız değerdir. Ama o bu mertebeden habersiz olduğundan kendini birey olarak kabul ettiğinden hırsızlık yapmıştır, tecavüz etmiştir başkasının malına onun cezası ne ise onu görecektir.

Yani bizim onu Hak olarak bilmemiz onu o suçtan kurtarmaz. Bu konu ayrı konudur, tabi iki taraflı konu, hüküm nasıl değişiyor bakın, yani o suçu işledi diye onun cezası biz onu Hakk olarak biliyoruz, diye ondan kalkmıyor. Yani cehennemden kurtulamıyor, bizim bütün fiillerin Hakk'ın fiilleri olduğunu bilmemiz onu cehennemden kurtarmıyor. Hırsızlık yapan kişi bu fiilnin kendinden çıktığı bilincindedir, kendinden çıktığı bilincinde olunca da bilmediğinden o suçu işler, ama Hakk yaptırdı bilmem kim yaptırdı o onu ilgilendirmiyor, bizim konumuz ayrıdır.

Efendimiz ne dedi Kureyş kabilesi Müslüman olmaya başlayınca; Kelime-i tevhidi çektiğin zaman peygambere Allah'a inanıp tövbe ettiğin zaman eski yaptığın günahların hiç birisi yapılmamış hükmünde olur tertemiz olur, işte hadise aynı hadisedir bu gün de geçerlidir, bakın hukuk bile bu gün 70 bin kişiyi af etti, ama o hukuk günü içinde suç işleyenlere kadarını af etti, bir gün sonra gelenler af edilmedi, yani belirli bir süre aşamasına geçmiş oluyor, yoksa o zaman işimiz duman hepimizin kim neyi kurtarabilir ki, hangimiz suçtan kurtulabiliriz ki.

Aptalcasına kahramanlık yok o kadar çok tevazu etme halin sanırlar diyor, yani hep geriye çekil, geriye çekilirsek bu sefer daha çok üstümüze gelirler o ayrı konudur. Nasıl ki biz karşıdakini Hakk olarak görüyor onun hakkını korumaya çalışıyorsak aynı şekilde kendimiz de Hakk'ız madem ki her şey Hakk o zaman Hakk'ın hakkını da korumamız gerekiyor. Yalnız bakın ilk anda biraz geriye çekilerek dozunu düşürerek ama sonra kendi hakkımızı da arayarak bakın hakkımız beş yüz lira ise o kadar talep etmemiz lazımdır, bir lira fazla taleb edersek ona haksızlık etmiş oluruz, yani vereceğimiz tepkinin şekli gelen tepkiden daha şiddetli olursa biz suçlu durumuna

düşeriz, haklı iken haksız duruma düşmüş oluruz, hem vicdanen hem de zahiren.

Tevhid yolunda olanlara yani içe dönük yaşayanlara da daha çok musallat olur, çevreden sağdan soldan yakından uzaktan tamam olur hani ne diyorlar debbah sevdiği deriyi yerden yere vurur, neden altını kazıyor, kazıyor, hiçbir tane yağ kalmıyor deride eğer derinin altı iyi temizlenmez alt kısmında yağ parçacıkları kalsa o onu zaman içerisinde çürütüyor tüyleri dökülüyor postun deri kurtlanıyor, bozuluyor.

Bir zamanlar kıyafet yaparken moda idi kollarını yaparken deri yakalara kol manşetleri yapıyorduk bazen bana deri getirirlerdi, ben kendim onları işler yapardım işlerdim derken deriyi işlemek değil de dikişini işlerdim yani kalıp çıkarırdım altını astarlar dericilerin yaptığı gibi yapardım ufak tefek şeyleri, bir gün bana bir deri getirdiler o kadar kıymetli bir deri, ben de aldım parasını verdim koydum kenara iki gün sonra baktım, içini bir açtım, içinde binlerce canlı cirit atıyor o kadar da kıymetli bir deri, türü çok az bulunan porsuk derisi olduğu için kıymeti oradan geliyor, deri kurtlandığı için tüyler dökülüyor, işe yaramadı çöpe gitti. Çünkü deri tuzlanmamış ve işlenmemiş imiş.

Cenab-ı Hakk işte kulunu daha pişkin hale getirmek için daha temiz daha güzel hale getirmek için biraz daha zorlar, dışarıdakilere göre yalnız bunu zorlarken kolaylığını da yine de verir Rahmetinden, eğer daha dikkatli bakarsak dışarıdaki insanların Hakk yolunda olan insanlardan çok daha başında dertleri vardır, görürüz bu da ayrı konudur. Gene gücümüzün yeteceği kadarını verir Cenab-ı Hakk ufak, ufak şeylerle imtihan eder oda bizim beşeriyet derimizi temizlemek ve bir daha kirlenmesini önlemek içindir. İşte debbağ/derici, sevdiği deriyi yerden yere vurur, yerden yere vurdukça bugünkü gibi teknik aletler yok bu gün makinanın altına sokuveriyor işleniyor deri. İşte bizim de beşeriyet derimizi biraz böyle zorluyorlar ki ebedi hayata dayanacak hale gelsin o yolculuğa dayanacak hale gelsin. Astronotları ne yapıyorlar feza şartları içerisinde eğitiyorlar, bu kolay bir iş değildir, havasız ortamda yaşamayı

öğretiyorlar, giydiği elbiseler dünya şartlarını taşıyor, öksijeni beraberinde götürüyor, elbisenin iç basıncı ve sıcaklığı sabit ve dünya şartlarında oluyor. Böyle bir özel elbise giymeden biraz yukarı çıksak 5-6 Km oksijensizlikten ve düşük basınçtan zarar görürüz.

Başımıza gelen hadiseleri birkaç şekilde düşünmek gerekiyor, evvela imtihan olduğunu ilk etapta düşünmemiz lazımdır, çünkü bu alemde imtihansız hiçbir varlık yok her şey imtihan içindedir, ama farkındadır ama değildir, neden çünkü evvela bu dünya cennet değil bunu bilelim, ama bu dünya cehennem de değildir baştan sona o zaman ne oluyor, hem cennet hem de cehennemdir. Yani bazen Cenab-ı Hakk cehennemine sokuyor, bazen de cennetine sokuyor, ummadığınız zamanda sizi cehennemine atıveriyor bir süre için, oradan çekiyor bir rahatlık veriyor, gül bahçesi cennetine sokuyor, biraz orada kalınca gaflete düştük mü, haydi yürü ateşe, hep ateşte kalsak pişeriz o yükü taşıyamayız Allah da bize taşıyamayacağımız yük yüklemez.

Dünyada yaşıyorken hep cennet hali yaşasak dünyada cennet ahirette cennet o biraz haksızlık olur, ama dünyada cehennem ahirette cehennem o da olmaz, işte burada cehennemimizi cennete çevireceğiz, İbrahim (as) ın ateşe atılmasındaki sır da budur işte. Cehennem içinde yaşadığı halde cennet bahçesi oldu ona orası, işte bizim de dışımızda ne kadar zorluk olursa olsun Cehennem gibi gelen alev alev gelen bazen insana geliyor, bomba ile geliyor, hem de her tarafından sağından solundan arkandan başından ayaklarından ama bizim gönlümüz Hakk muhabbeti ile dolu ise Cehennem ateşi mü'minin nurunu yakamıyor.

Mü'min cehennemin üstünden geçerken mü'minden ricada bulunuyor, cehennem, senin nurun benim ateşimi söndürecek diyor. Nefis ateşini söndüren tek şey mü'minin nurudur, peki nur nereden oluşuyor, yaptığı fiillerinden tatbikatından zikirlerinden meydana geliyor. Amelinden meydana geliyor, amel-i salihten geliyor, peki amel-i salih nedir, manası Hakk'tan fiili kuldan olan ameller salih amellerdir, peki nasıl

oluyor bu iş, yani izahı nedir, Cenab-ı Hakk'ın kulları üzerinde kullarının menfaatini gerektirdiği fiilleri tavsiye etmesi, Cenab-ı Hakk kulu hakkında bir program yapıyor "*ey kulum şunları şunları yaparsan dünya ve ahiret senin lehine olur*" diyor. işte buna salih amel güzel amel deniyor.

İşte bunun programı Hakk'tan olduğundan tatbikatı da kuldan oluyor. Bakın kul bunu kendiliğinden yapmıyor, sistem belirlenmiş şunu şunu yapacaksın beş vakit namaz kılacaksın diyor, amel-i Saliha yani güzel bir amel, işte toparlarsak o yaptığı fiillerin bir manası vardır, yani bir alt yapısı vardır, sebepleri vardır, işte bunu düzenlemek Hakk'tan yani manası Allah'tan, amal-i salih'in ama tatbikatı yani fiili kuldandır buna amel-i Salih deniyor. Peki bunun dışında başka amel var mı, bir de amel-i gayr-ı salih olan ameller vardır.

Salih amelde program Allah'tan tatbikat kuldandır nasıl bir mühendis planı çizer tatbikatını ustalar yapar. Plana uygun tatbikat yapmazsa o ev sağlam değildir. Eğer demeiri tam koymazsa duvarı düzgün örmezse fiilde suiistimal oluyor. Ama proje gereği hakkını vererek yaparsa işte o güzel ameldir. O zaman bu ne oluyor, manası mühendisten yani projesi mühendisten tatbikatı da ustalardandır. Demek ki programın sadece düzgün olması yeterli değildir tatbikat önemli, program çok mühim, programın da kemalde olması gerekiyor. Yani plan projenin de ama tatbikatın da çok güzel olması gerekiyor. Programa verilen değer kadar en az tatbikata da değer verilmesi gerekiyor, işte bu amel-i salihtir.

Amel-i gayr-ı salihteki yani salih olmayan amel kurgusu da tatbikatı da ne yaptığını bilmeyen kuldan kaynaklanıyor. Şimdiye kadar yüzlerce Tv lerde oyun oynandı kafamızda ne kaldı, ahiretimize ne kaldı, hatta dünyevi programları bırak dini programlardan aklımızda ne kaldı, çünkü onların da hayali oynanıyor, onların da insan kurgulu programları oynanıyor, Allah kurgulu program oynanmıyor ki orada gerçek olan şeyler anlatılmıyor ki hepsi hayel.

Amel-i Salih'in üstünde ne var, bir de Ubudet var, işte onun programı da Hakk'tan tatbikatı da Hakk'tandır. Bakın şimdi üç ana tatbikat şekli oldu, birisi Ubudet; birisi ibadet, birisi de dünyevi işlerdir, ubudetin de ibadetin de dışında olanlardır. Diyanetin dışında olan fiiller günlük yaptığımız işler işte şunu yapacağız bunu yapacağız oraya gideceğiz buraya gideceğiz tabi o da iyi niyetle yapılırsa onu da neticesi rahmettir. iyi niyetle yapılmazsa daha çok zarar, ama plan programı bizden çıktığı için bize bağlanıyor, yani manası da bize bağlanıyor, fiili de bize bağlanıyor.

Ama Hakk yolunda yaptığımız fiiller manasını Hakk'tan aldığından manası Hakk'tan fiili bizden amel-i salih oluyor. Tevhid yolunda ilerlediğimiz sürece neticede kendimizi ortadan kaldırdığımız zaman bizden çıkan fiili kim yapıyor, veya nasıl oluyor, ismine ne diyoruz, herşey Allah'tan oluyor, işte o da amel-i ubudet, ibadet abdiyetin ameline ibadet deniyor, ama ubudet Hakk'ın fiilidir. Yani programını da yapan tatbikatını da yapan Hakk'ın ta kendisi olmuş oluyor. O bedende görünen ihsan Muhsin İsa, Musa gözüküyor ama zahirde görünen o ama artık o sadece elbise olarak kalmıştır, özü Hakk'ın özüne dönüşmüş aslına dönüşmüş, aslına dönüşmüş olduğundan bakın manası da fiili de Hakk'tan olmuş oluyor.

وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَى 8/17 bu ayet tasavvufçuların dilinde çok kullanılır ama lafsen söylenir, ne diyor bakın "Ey habibim attığın zaman sen atmadın ancak Allah attı" diyor. Bakın orada Ubudet fiilini ortaya koyuyor. Allah attı deyince Allah'ın fiili oluyor رَمَى atış, ama görünen Hz Muhammed (sav) fiilin kurgusu da yani programı da Allah'tan tatbikatı da Allah'tan Hakk'tan oluyor ama Kul görüntüsünde oradan zuhur ederek yapılıyor kendisini perdeliyor avama karşı ama hakikat ehline karşı onun perdesi kalmaz bilir ki oradan Hakk'ın fiilidir.

Hz Rasulullah’ın sünnet-i seniyesine karşı çıkmak demek onu tanımamış olmak demektir ve O’na yapılan en büyük kötülüktür o, ismi isterse profösör olsun isterse mü’min olsun isterse başını secdeden kaldırmasın, şuraya bir su damlasa damlalar yavaş yavaş etrafa yayılmaya başlar duvara tesir eder rutubet alan duvar neticede yıkılır, işte gayeleri budur.

Bazıları sünnet nedir bilmez şartlanmış öğretmişler saç sakal potur, iş budur, işte oldu sünnetçi. Peygamber efendimizin mübarek ağızlarından çıkan üç söz var ve de Kur’an-ı Kerim’de işte bildiğimiz gibi Necm Suresinde اِنْ هُوَ اِلاَّ وَحْىٌ يُوحَى 53/4 “O kendi hevasından konuşmaz” Vahy ile konuşur diyor. Bir kısmını şöyle konuşur bir kısmını böyle konuşur demiyor, ayet-i kerime ayırmıyor, bütün konuşmaları ancak vahy iledir, o zaman ne sünnetinden bahsediyorsun sen ama ilim ehli için ve ümmetin mutmain olması için ve ümmete rahmet olması için sünnet, hadis-i şerif, hadis-i kudsi ve Kur’an ayet demişler bunların hepsi aynı kanaldan aynı lisandan aynı dilden dökülüyor, aynı Arapça ile döküyor. Birisi Farsça, birisi Acemce birisi Türkçe değil, ki ayrılsın, peki Kur’an nedir, hadis-i kudsi ne, hadis-i şerif nedir.

Bakın manaları bilince taşlar yerli yerine oturuyor biz de bir sürü inşaat taşı var ama bir türlü yerli yerine koyamadığımızdan işte her ilim taşının yerine konması bizim sırtımızdaki bir yükü alıp önümüze yanımıza veya çevremizde bir duvar işlememize yani hayat binamızı ruh binamızı kurmamıza yarıyor. İbrahim (as) gibi Kabe-i Muazzama yani kendi kabemizi yapmış oluyoruz, ilmi kabemizi ve onun içinde ancak huzura erebiliyor insan orada Amine, aminlik, eminlik vardır, işte ayet-i Kerime’de diyor ya وَهَذَا الْبَلَدِ الْاَمِينِ 95/3 emin beldemizi oluşturuyoruz gönlümüzde ve orada emniyet içinde ancak kalabiliyoruz, aksi halde “vesvasi hannes” içimizden girip çıkıyor bizi hiçbir şekilde emin halde

getiremiyor, gelmemizi istemiyor zaten. Hadis-i Kudsi; manası Hakk'tan kelamı peygamberden, hadis-i şerif; hem manası hem lafsı peygamberimizdendir. Ama bunların tamamı peygamberimizdendir. Neden çünkü "Vahy ile konuşur" diyor,

إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَى 53/4 Ancak o vahy ile konuşur diyor,

peki bunlar neden böyle oldu, bazılarına "Hadis" dendi bazılarına "Kudsi hadis" dendi, bazılarına "Kur'an" dendi, Kur'an dendiği zaman mutlak farz hükmündedir, hadis-i Kudsi gibi hükme geldiği zaman vacib hükmüne girmiş oluyor, hadis de sünnet hükmüne girmiş oluyor, bu ümmete rahmet için bunlar bu şekilde ayrıldı, merhamet olsun diye. Yoksa ezilmesin diye çok yük üzerine gelmesin diye, bunlar ruhsattır, Hz Rasulullah'ın hepsi ayet hükmündedir Kur'an hükmündedir ama hadis ve hadis-i Kudsiye manaları düşürüldü, Kur'an'ın öğretimi gibi, Kur'an'ın lisanlara çevrilmesi gibi, Allah Lisanından Hakk'çaya, Hakk'ça dan Rab'çaya, Rabça'dan Arapça'ya çevrilmesi gibi manaları yoğunluktan hafifleştirildi. Yani kolaylaştırıldı bu ifadelerle.

Eğer bunların hepsini farz hükmünde bize bildirselerdi, hiç birimizin kıpırdayacak halimiz olmazdı nefes alamazdık her Hz Rasulullah'ın sünnet-i şerifini her gün tatbik etmemiz gerekecekti farz olunca. Buna ne vaktimiz yetecekti ne halimiz yetecekti. Ama İrfan ehli bunların böyle olduğunu bildiği zaman tatbikatını yapmasa da ilmi olarak bu hakikatın böyle olduğunu idrak etmekte ilmi olarak. Bakın namazın sünnetlerinden bahsedelim sünneti terk ettiğimiz zaman eğer sünnet hükmünde olmasaydı, o da bize farz olacaktı. Akşam vaktinde beş rekat farz olacaktı, bakın şimdi üç rekatı farzdır.

Sünnet olan tarafı ruhsat demektir, bazı hallerde bazı yerlerde zorlandığın zaman terk edebiliyorsun işte bu ruhsattır, ama tatbikatını yapmak azimettir yani güçlü olarak tatbikata sarılmaktır. Ruhsat ve azimet var kolaylık olsun diye, azimetten bizim menfaatimiz vardır, ruhsattan da menfaatimiz vardır, zorlandığımız zaman bir sibob teşkil ediyor orası, işte ikindi namazının yatsı namazının sünnetini kılamadın neyse

ama farzını kılamadın tamam neyse ama ertesi gün kılacaksın diyor, ruhsat var ama ruhsat mutlak azimet yok, azimet gene üstündedir, ama sünneti kılamadığın zaman ruhsat geçti gitti kılamadın kılamadın peki bu da farz değil mi o inancımıza göre peygamberimizin lisanından çıkmadı mı çıktı, ama işte bu Hz peygambere hamledilerek O'nun şefaatidir bu, ayrıca bize şefaat-ı Muhammedi Allah'ın o yoldan şefaat etmesidir.

Diyor ki sen şu sünneti de benim için kıl ama kendin içindir bu kıldığın benim için değil yani bana faydası yok, neden kıldığın farzlar eğer ömrün boyunca kılamadığın farzlar varsa farzlarını hesap ettikleri zaman farzların yetmiyorsa yetmezse sünnetler farz yerine borcu ödemiş olacaktır. Yani onlar bir bakıma senetlerin ipoteği olmuş teminatı hükmündedir. Her gün bir vakit de sünnet kılıyoruz, 25 sene namaz kılan kimse 50 sene namaz kılmış gibidir, sadece 50 sene farz namazlarını kılmış gibi olur. İşte bu Hz Rasulullah'ın şefaatidir, bu günden O'nun şefaati var, o gün şefaat etsin diye beklersek onu da eder ayrı konu ama o ayrı iş o açık çek o, işte şunu şunu yaparsan diyor bakın, mesela Ezan-ı Muhammedinin arkasından yapılan bir dua var, o duayı kim okursa şefaatim ona vacip olur diyor.

Ben şefaat ederim demiyor, şefaatim vacip olur diyor, yani Hakk'ın kuralı budur, diyor, kural budur diyor, kendinden değil Hakk'ın koyduğu kural benim vasıtamla bu olur diyor. Olur tabi olmaz mı, farz hükmünde değil çünkü, yani namaz olmadığı için dua hükmünde olduğu için olur. Farz hükmünde olan Kur'an ayetleri ayrılıyor işte mertebeleri ayrılmış oluyor, Zat'i olan bilgilere yahut hükümlere Kur'an denmiş yani Allah kaynaklı denmiş ki yönelim bir başka türlü olsun, hepsine Allah kaynaklı denmiş olsaydı, yani bu şekilde ayet olarak kabul edilmiş olsaydı bu sefer Hz Rasulullah'ın şahsiyeti gizlenmiş olacak kapanmış olacak gölgede olmuş olacak bir rolü olmamış olacaktı, şahsiyet sahibi olmamış olacaktı.

Ama Cenab-ı Hakk o benim habibimdir diye O'na bir kimlik veriyor, çok yüce bir kimlik veriyor, O'nu bir varlık olarak halk ediyor, zuhur mahali olarak bu alemlerde kendinin Zat'i zuhur

mahali olarak O'na bir şahsiyet bir sancak bir bayrak veriyor. Medine-i Münevvere'ye hicret ettirilmesinin sebebi de budur, yoksa Hz Rasulullah'ı Cenab-ı Hakk orada bırakamaz mıydı birkaç tane Ebu Cehiller çıkacak Ebu Leheb çıkacak da O'nu oradan dışarı atacaklar, bütün dünya bir araya gelse O'nu bulunduğu yerden kimse kımıldatamaz, değil dışarıya çıkartmak.

Ama senaryo böyledir, Allah'ın muradı böyledir, O'nun dışarıya çıkması gerekiyordu, öyle olacak ki Medine-i Münevvere'de kendi bayrağı dalgalansın. "Muhammedürrasulullah" Allah'ın verdiği şahsiyet var, o mülkü ona saltanat payitaht olarak verdi Medine-i Münevvere'yi Medine bildiğiniz gibi medeniyet demektir şehir manasınadır. Şehirliler medeniyetliler olur demektir. İşte müşterek olan birliktelikte olan fiillere de hadis-i Kudsi denir, manası Allah'tan tatbikatı fiili Hz Rasulullah efendimizden lafzı efendimizden, buna da kudsi hadis denir, mukaddes hadisler denir.

Bunlar ilmi manada olan gönül alemindeki ilmi olan hadiselerdir, zahir imamlar hadis-i Kudsilere değer vermezler, işte burada düşüş başlıyor, onlar sadece hadis-i şerifler ile amel ederler çünkü şerefli hadislerin ravileri eldedir, ve bunlar nakilleri gerçek ilim olarak kabul ederler, akıl ve nakli ilimleri gerçek ilim gönülden gelen ilimleri mevzu ilimler sayarlar. Yani ehlullah kaynaklı gönül kaynaklı maneviyat kaynaklı kudsi kaynaklı olan kelamlara değer vermezler. Elle tutulur göz ile görülür nakil isterler, o hadis-i şerifler de nakillerle geldiğinden ve onların genel mevzuu işte kelamı da peygamberden lafzı manası da peygamberden yani o günün günlük yaşantıları içerisinde ümmetine şunu yap bunu yap medeni fiili tatbikatlar olduğundan onları da islam dininin bütün hükümleri kabul ettiklerinden onlar üstünde dururlar.

Halbuki Allah'ın sünnetine Peygamberin sünnetine ittiba etmek getirdiği dininin bütün hukukunu yerine getirmekle ancak mümkün olur. Sadece bir mertebesini değil, işte aşamadığımız islam alimi olarak yer burasıdır. Fiil mertebesinde vaaz edilen hadisleri sadece tatbik ediyoruz,

Hadis-i kudsileri ve Kur'an Azim muşandaki manaları tatbik edemiyoruz. Kur'andaki ve efal alemi ile ilgili ayetleri alıyoruz fiil düzeyindeki ayetleri onlara muhkem ayetler sağlam ayetler diyoruz, ötekilerine dokunma onlar müteşabihtendir dokunma oraya yanarsın halbuki ne varsa müteşabihlerde var, muhkem ayetler açık ayetlerde konuşulacak bir şey yoktur.

Ayrıca onların muhkem dediği ayetler de müteşabihtir. Hepsi müteşabih ayettir, ama muhkemliği öne çıkmıştır, bir baktığın zaman muhkem ayet zannedersin, ama o muhkem ayetin içinde de öyle müteşabih yani öyle üst mertebeler vardır ki anlayamadığı için tercüme de beşerce tercüme olduğu için mana aşağıya inmektedir. Aslı aşağı inmez de anlayışımız onu oraya indirmektedir. Şeriat mertebesi, tarikat Mertebesi, Hakikat Mertebesi, Marifet Mertebelerinin tümü islam dininin şeriatıdır. Sadece şeriat mertebesinin şeriatı yok, Tarikat mertebesinin de şeriatı vardır, hukuku vardır, Hakikat mertebesinin de şeriatı vardır, Marifet mertebesinin de kendine göre şeriatı vardır, bunların hepsini Efendimiz getirmedi mi, getirdi peki o zaman biz neyin kavgasını yapıyoruz.

İşte parmağını dirseğini kuru bırakmayacaksın, parmak araları kuru kalmayacak tırnağını şöyle Çarşamba kesme Perşembe kes çorap giy, çorap çıkar, bakın biz daha nelerle uğraşıyoruz bunların çoktan aşılmış geçilmiş olması lazımdır. Ama eğitim yok, ilk okunan da alfabe hep onu okur döner döner onu okur, işte kim bu ağdalaşmış halden yapışkan halden kendilerini ayakkabılarını çıkarırsa "*nalınlarını çıkar*" diyor bak ayakkabıyı kurtaracağım derken kendin batıyorsun, ayakkabı yapışmış çıkmıyor, çıkmasın kalsın orada yalın ayak gez daha güzeldir.

Allah Rahmet eylesin Babamın ahşap bir eski evi vardı, tuğla kerpiçten yan duvarı biraz işte tamir gerekiyordu askıya aldılar yan duvarı açtılar biz de çocuğuz ilk okul birinci sınıfa gidiyorum bahçede de bir kireç kuyusu açtılar, o zaman öyle hazır torba kireçler yok çimento falan yok olsa da çok pahalı, bir parça çamurun içerisine saman samanla biraz kireç işte harç yap tuğlanı da kendin yapıyorsun bahçede çamurdan

kerpiç kalıpları ile, ben elime bir sopa aldım oralarda boncuk arıyorum toprağı eşeliyorum, yattım kireç kuyusunun önüne sopayı uzatıp kireç kuyusuna değdirmeye çalışıyorum, hadi biraz hadi biraz derken toprak bir kaydı ben tepe üstü kireç kuyusunun içine düştüm.

Tabi beni hemen soydular gözlerim falan kapandı açılmıyor, üstümden kireçleri yıkadılar, gözler açılmıyor bir hafta kapalı okula gidemiyorum, doktor ilaç imkanı yok, neyse Rahmetli annem aldı beni götürdü, okula halimi görüpte izin versinler diye baş öğretmen bana bir bağırdı aç bakayım gözlerini diye gözlerim açılıverdi, iyi ki bağırmış Allah razı olsun biz boncuk arayayım derken boncuk gözlerimi kayıp ediyordum.

İşte netice olarak bütün bu hadis olarak söylenen şeyler islamiyeti hakkıyla anlayamadığımızdan ortaya çıkan sorunlar bunlar yoksa islamiyette sorun yok sorun yoktur, sorun yapmak için değil sorunları gidermek için geldi islamiyet onların da canları sağ olsun öyle diyorlarsa öyle olsun, bizim münakaşaya hiç girmeden sürtünmeye çekişmeye girmeden hani Mevlana Hz Leri Mesnevi-i Şerifte söyler Kusura bakmayın O'nun tabiridir, "*İt ürür kervan yürür*" demişlerdir. Zaten olan hadise de budur, kervanın etrafında onlar görev olarak havlarlar ama kervan da yoluna devam eder. Çevreden sataşsınlar zararı yoktur.

Bakın Furkan suresinde bir ayet-i Şerife var gelince göreceğiz, "Rahman'ın kulları yeryüzünde yürürler" diyor, asaletli olarak yürürler fakat onu tanıyamayanlar kendilerine takılırlar işte yakaza takaza ederler alay ederler onlar da onlara verdiği cevap "size selam olsun derler geçerler" diyor, bakın kavga gürültü var mı, hakaret de etseler "Allah'ın selamı üstünüze olsun" siz selamette kalın diye. Bunu söylenen kişi de tabi kalkıp ta onunla kavga edecek hali kalmaz, biraz kızsa da hır gür yapsa da sesi hemen kesiliverir, bakın ne kadar güzel bir eğitim sistemidir gelen tepkiye karşı.

Furkan Suresinde وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا 25/63 “Rahmanın kulları yeryüzünde mütevazi yürürler bilgisizler kendilerine takıldıkları zaman onlara Selam derler” bakın ne yorum yaparlar ne de bir şey sadece selam derler.

Yukarıdan beri anlatılmaya çalışılan Rahmani hakikatleri bünyelerinde tatbik ederek yaşamaya çalışanlar nefislerinin değil Rahmanın kullarıdır. Kim ki nefsinin kulu ise o her şeyi yapar yani gelen darbeye de darbe yapar, hiç darbesize de darbe atar, hep kendini haklı görür, nefs-i emarenin en belirgin hali “*ben haklıyım*” demesidir. Hangi şeriat içinde olursa olsun hep “*Ben haklıyım*” der. İşte bu nefs-i emarenin çok belirgin halidir bu, kendisi hiçbir zaman sen haklısın demez.

04-ÇEŞİTLİ

Zahirleri de beşer elbisesi ile zuhurdadır, nefislerinde nefes-i Rahmani ile sakin olan seçkin ve azamet sahibi asaletli insanlardır, kendilerinden Rahman tecellisi zuhura gelen Rahman’ın kulları yeryüzünde bu tecelli ile yürürken onları tanımak ve anlamak mümkün olmaz. Beşeriyetleri kalmadığından yürümeleri dahi kendilerinden değildir bu yürümelerinde tecelli-i Rahmani olduğundan çok yumuşak ve mütevazidirler. Perdeli olanlar onların bu hallerini idrak edemeyip bazen onlara takılırlar, onlar da “*size selam*” diyerek hoş bir halle münakaşa etmeden oradan ayrılırlar. Böylece de üç hakikate ışık tutmuş olurlar, yani Rahmanin kulları *“size selam*” demek suretiyle üç hakikat ortaya çıkarmış oluyorlar bu davranışları ile.

Birincisi insanın zuhur kaynaklarından biri olan Esma-ul Hüsna’nın Allah’ın güzel isimlerinin baş taraflarında bulunan

bu Esma-ı İlahiye'nin de zuhurunun kendilerinde mevcut olduğunu ve bu yüzden her varlığın selam ve selamet içinde olmalarını temenni etmeleridir. Bakın size selam olsun dendiği zaman işte Rahmaniyet de her varlığa o gereken varlığından hakikatinden verdiğinden onları da selam esmasının zuhuru sizde de zuhura çıksın ve siz de kendinizi selamette tutun diye onlara iyi niyetle mukabele etmesidir.

İkincisi kendilerine takılan kimselere bir ikazdır, şöyle ki varlıklarında mevcut Hakikat-ı İlahiyeyi kendi beşeri nefisleriyle perdelediklerinden bu selam onların özlerinde vardır, "Selam" aslında insanın kaynağıdır zaten kaynak isim, dolayısıyla ne kadar isyan ehli olursa olsun, mutlaka kendinde selam var selam kaynaklı, kendisi çünkü ama perde altında olduğundan kullanamıyor, perdelediğinden gaflet ehli olmuşlardır, buradan çıkmanın yolu ise selamdan geçmektedir. Yani selamet sistemi olan islamiyete dahil olup bakın islamın ismi de "Selam" kaynaklıdır. Onu zahir ve batın bütün kuralları ile yaşamaktır. Böylece onlar da varlıklarında mevcut hakikat-ı ilahiyeye sahip çıkarak selamete ermiş olurlar. Yani ikinci faydası budur, selam temennisinde bulunmaları.

Üçüncüsü ehl-i İrfan bütün bu varlıkta Hakk'ı müşahede ettiğinden bakın irfan ehlinin bakışı budur, her zuhur mahalline selametle muamele eder. Bakın bir selamda ne kadar güzel bir hitap vardır karşıya. Bu kadar güzel hitap ile karşılaşırsa artık o kişinin ona takılması mümkün olmaz. Takılsa da o artık azgınlığından olur.

Cinlerin gıdası bir hadiste belirtildiği üzere kemik ve dışkıdır. Onun için bir hadis-i şerifte kemiklerle taharatlanmayınız, diye de ihtar vardır, çünkü onlar yiyecektir,

Sokağa baktığın zaman ilk olarak neyi görürsün camdan baktığın zaman dışarıya ilk önce camı görmemiz gerekir ama bakın gözümüzün önündekiler nasıl kaçıveriyor fark edemiyoruz. İlk baktığımız zaman camı görüyoruz, ne olursa olsun, ama cam latif bir görüntüde olduğu için sanki o yokmuş gibi arkasındaki kesif olanları fark ediyoruz. İşte mana alemi

de böyledir, gözümüzün önünde olduğu halde latif olduğundan göremiyoruz kesif olan varlıkları görüyoruz, bütün alemde var olan Nur-u Muhammedi "Nurun Âla nur" اَللّٰهُ نُورُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ 24/35 bu alemde var olan nuru göremiyoruz, ama nurun kesif hale getirdiği varlıklar dikkatimizi çekiyor ve bize perde oluyorlar.

Sabah uyandığın zaman ne geliyor aklına kim sabah ilk kalktığı zaman neyi görüyor, ilk uyandığın zaman nefsini hatırlıyorsun, ama biz bunun da farkında olmuyoruz, evvela karnımız acıktıysa onu hatırlıyoruz yahut işe nereye gideceğiz nereden başlayacağız onu zannediyoruz, evvela halbuki onu zannedeni evvela hissediyoruz. Zannetmek için kendi varlığımızın olması lazımdır. İlk uyandığımız zaman aklımıza gelen ilk şey nefsimizdir lisana çıksa da çıkmasa da nefsimizdir. Kalktığın zaman gayb aleminden zahir alemine çıkmış oluyorsun, "hiçbir şey yoktur ki O'nu zikretmesin"

Ayinedir bu alem
Her şey Hakk ile kaim
Mirat-ı Muhammedden
Hakk görünür daim.

Bu alem Hakk'ın aynasıdır, bu alemin ayakta durmasının sebebi de Allah'ın varlığıdır, Hakk'ın varlığıdır, Hakk'ın varlığı ile ayakta durmaktadır ve O'nun aynasıdır bu alem, Muhammed'in aynasından da zuhura gelen yani Muhammed'de seyrettiğin Hakk'ın kendisidir diyor. Bunu kendisi hadisi ile de bilelim, "*Men reani fakat real Hakk*" bana bakan Hakk'ı görür kim ki beni gördü ancak Hakk'ı rüyet etti, Hakk'ı gördü yani bana bakan Hakk'ı görmüştür manasınadır.

Her varlık ibtila halinde sevdiği şeye aşık olmuş demektir, ibtila mübtela olduğu şeydir, yani kendisini peşinden koşturan şeydir, işte kim ki herhangi bir gönül muhabbet ehli ki dünya varlıklarından bir varlığa iptila oldu onun aşıkı oldu yani onun peşinden koşar oldu bu alemde peşinden koşulacak tek şey var o da Hakk'tır, Hakka müptela iptila olduğumuz zaman biz O'na aşık olmuş oluyoruz, yani nereye yönelmenin gerekliliğini belirtiyor.

Kainatın sebeb-i zuhuru aşktır izharı azamet; yani kainatın sebeb-i zuhuru, zuhur sebebi aşktır, ıshar-ı azamettir, yani azametini zuhura getirmek Cenab-ı Hakk kendi azamet-i ilahiyesini ortaya getirmektir, "*Küntü kenzen mahfiyyen"* varlığın aleme gelmesinin sebebi muhabbettir, muhabbetin şiddetli olanı da aşktır.

Aşk gönülde bir ateştir ki masiva denilen Hakk'tan gayrı ne varsa yakar. Aşk gönülde bir ateştir ki masiva denen ne varsa, masiva ne demek, Hakk'tan gayri ne varsa madde ile ilgili onun hepsi masiva hükmüne giriyor, meşgul edici hükmüne giriyor, işte Hz Rasulullah (sav) efendimiz dünyaya geldiği gece olan sekiz veya on türlü hadiseden bir tanesi, İran da bulunan Seva gölünün kurumasıdır. İşte oradaki Seva gölü masiva gölünün kurumasıdır. Bizde Hakikat-ı Muhammediye zuhura çıktığı zaman masiva ortadan kalkmış yani kurumuş kurutulmuş olmaktadır. O gelmeden Seva gölünün kuruması mümkün değildir. Mevlana'ya sormuşlar aşk nedir diye o da diyor ki "*Ben ol da gör*"

Arifler bilirler ve bildirirler ki ölmek olmadığı gibi doğmak da yoktur. Var olan her daim her an vardır. Suretteki değişiklik Hakk'ın saltanatının icabıdır, şuunat-ı Zat'idir, yani Zat'i iştir. Aşk davasına girişmek kolay fakat bu davaya kesin delil gerek her şey nasılsa bana öyle göstersin, işte hadis-i şerifte "Bana eşyanın hakikatini göster" aşk davasına girişmek kolay fakat o davaya kesin delil gerek hani diyordu ya "*Aşık oldur kim kılar canını feda cananına canını feda kılmayan itiraf etmek gerek noksanına"*

Arifler bilirler ve bildirirler ki ölmek olmadığı gibi doğmak da yoktur, var olan her daim vardır, suretteki değişiklik Hakk'ın saltanatının icabıdır. Şuunat-ı Zatiye

Biz bu dünyada doğuyoruz çocuk oluyoruz genç oluyoruz yaşlanıyoruz bu dünya da öteki alemdeki yapımız nasıl olacak? Öteki alemdeki yapımız kıyamette olacak yani mahşerde olacak öteki alemde bu fizik yapımız yok, rüyada gördüğünüz velilerin manevi silüyetini görüyorsunuz, maneviyatınla baktığın için o düzeydeki frekans birbirine uyuyor, o oluşumu fiziki gördüm zannediyorsun bu rüyada oluşan bir hadisedir, rüyada gördüğün her şey maddi olduğu halde ama sana manevi olarak gözüküyor, gözünü açtığın zaman ortada hiçbir şey yok, eğer maddi olmuş olsalar ya sen orada olacaksın ya da onlar senin gözünün açtığı yerde olacaklar.

Mahşerden sonra her birerlerimize tekrar mahşer için bir elbise verilecek mahşerde olacak dünyanın yani mahşer esnasında dünyanın oluşacağı malzeme türünden veya o coğrafya türünden oraya intibak edebilmek için bir elbise verilecek, biz şimdi dünyada yaşadığımızdan dünyaya intibak edebilmemiz için dünya malzemesi olan Hava, Ateş, Su, Toprak bakın kesafete doğru giden bir elbisemiz var, eğer bu elbisenin dışında bize başka bir elbise verseler, bu alemde yaşayamayız. Çünkü gıdasını temin edemeyiz, nurdan bir elbise verseler yaşayamayız. Süliyetimiz olmaz, latif oluruz görüntüye gelmeyiz hepimiz buradan zıplayıp uçar gideriz kimse kimseyi tanımaz göremez.

Maddi bir varlığımız olmadığı için iletişim de sağlayamayız, açık olarak ancak elektronik sistemlerle konuşmamız lazım, o zaman da biz meleki mertebede oluruz, biraz daha latifleşirsek cinni mertebede oluruz.

İnsanın bir seyiri var, Ahadiyet mertebesinden ilk programından ef'al mertebesi madde mertebesinde zuhura çıkıp kesafet kazanıp elbise giyinceye kadar bir seyri vardır.

İşte bu seyir, alemlerde yapılan en uzun seyirdir. Meleki ve cinni varlıklar bu seyiri çok kısa olarak yaptılar, onlar bizim alemimize ulaşamamaktalar, latif alemde kalmaktalar yani koyu kesif bir elbise giyme mertebesine inemediler esfel-i safiline inemediler, kendi mertebelerindeki en düşük hale indiler o ayrıdır.

Şimdi bir ile yüz arası bir ölçümüz olsun insan en uç noktadan diğer uç noktaya indirildi yahut ulaştırıldı, yani alay-ı illiyyinden diye bahsettikleri yücelerin yücesi esfel-i safilin diye bahsettikleri aşağılıkların aşağısıdır. Ama bu bizim aşağılıkların aşağısı anladığımız manada bir aşağılık değildir, yani kötü gösterilen bir aşağılık değil, aslında uzaklık da değil, yani bir varlığın kendi içerisinde de uzaklık yakınlık söz konusu değil ama beşeri lisanla böyle ifade edilebiliyor ancak uzaklık değil kemalat uzaklaştırılması diyelim yine o kelimenin yardımıyla. Kemalat ve kabiliyetin daha tanımlanması üstün halde olması.

Şimdi Edirne'den Ankara'ya kadar gelen bir seyirdir, Ankara sonrası Sivas'a kadar uzanan bir seyirdir ama Kars'a kadar uzanan bir seyir tam kemalattır, Türkiyenin bir ucundan diğer ucunu gezme dolaşma yaşamadır. İşte insanın seyiri böyledir, bir uçtan bir uca kadar artık seyredilecek başka yer yok yani insan varlığının zuhur ettiği yerden daha ileride bir kademe yoktur veya aşağıda bir kademe yoktur, aslında bu aşağı değil son kemalat uç noktadır. Esfel-i Safilin dedikleri şey en uç nokta en kemalat noktadır. Ama biz burada bedeni ve beşeri bir hayat yaşadığımızdan burasını aşağılık olarak kabul ediyoruz yani nefsaniyete dönüştürdüğümüzden buradaki yaşantıyı bu itibarla aşağılık sözü kullanıyoruz yaptığımız kötülükler neticesinde.

Halbuki burası Mescid-i Aksa ile belirtilen bir yerdir. Mescid-i Aksa ne demek; Kabe-i Muazzama'ya en uzak mescit demektir. Kabe'nin hakikati nerede idi, Ahadiyet mertebesinin hüviyetinden kaynaklandığı yerdi. Mekke'deki Kabe'den Kudüs'teki Mescid-i Aksa'ya olan uzaklık değil buradaki uzaklık, Ahadiyet mertebesindeki hüviyetinden uzaklaştığı

dünya, madde aleminde en uç noktada zuhura çıktığı yer olan Mescid-i Aksa'dır bu dünyanın tamamı hatta alemin tamamı. Bakın Mescid-i Aksa en uzak mescid demektir. Mü'min ibadet ettiği zaman ne yapıyor secdeye yatıyor, işte burası secde yeri mescid-i Aksa yine bu Mescid-i Aksa içerisinde mevcut olan Beytullah var, Beyt-ul Maktis yani Zat'i tecellisi vardır.

İşte bu dünya mescid-i Aksa hükmünde dünyanın tamamı, oradaki Kabe de bu dünyanın merkezi olan Zat tecellisi olan Kabe-i Muazzamadır. Sadece Kudüs ile belirtilen mukaddes kudsi yer burası ama orada nokta zuhur olarak belirtiliyor, simge olarak belirtiliyor, Kabe nasıl Zat tecellisi olarak simge belirtiliyorsa işte bu sır Mescid-i Aksa olarak belirtiliyor. Beyt-ül Makdis, Mukaddes ev diye belirtiliyor. İşte insan böyle bir yüce seyirin seyyahıdır, ilk gönderildiğimiz zaman bu uzun ve büyük seyri elimizde olmadan yapıyoruz buraya geldiğimizde bunu bize sormuyorlar neye geldin neye gittin diye kimden geldin gittin diye.

Burada ki, yaşantımız en kemalli bir şekilde zuhura çıkmaktadır, yani ayna, cam misalinde olduğu gibi o camın arkasına bir sır sürdüğün zaman arkasını göremiyorsun camı ve camda kendini seyrediyorsun artık. İş tamamen burada değişti, bakın cam varken dışarısını seyrediyorsun, ama arkasına ayna geldiği zaman kendini seyrediyorsun. Yani kendindeki hakikatlerin senin gönül aynanda sana çıkıyor.

Yusuf (as) ın bir arkadaşı varmış, çocukluğunda Kenan diyarında çobanlık yaparlarken bir arkadaşı varmış tabi Yusuf (as) Mısıra gittikten sonra aradan 20-22 sene geçtikten sonra Yusuf (as) ın mısırda olduğunu haber alıyor, çocukluk arkadaşımı göreyim diye Yusuf (as) ın ziyaretine gidiyor, ziyaretine giderken de O'na bir hediye götürüyor, kırık bir ayna benzeri parlak bir şey bulmuş, bunu alayım da ona götüreyim süt götürsem onda var, koyun kuzu götürsem hepsi var, onun için şunu götüreyim de güzel cemalini seyretsin, ve gittiği zaman kusura bakma başka getirecek hediyem yoktu bunu getirdim de cemalini seyredesin diyor. Bu hikaye gibi gözüküyor ama çok mühimdir. İşte insanın aynası bu ayrıca,

Efendimiz de bu açıklığı “Bana bakan yani ben bir aynayım bana baktığın zaman kendini görür, Hakk’ı müşahede edersin beni görürsen Hakk’ı müşahede edersin daha başka türlü bakarsan da kendini görürsün diyor.

Hani Efendimize Ebu Cehil geliyor başlıyor efendimize hakarete sen nasıl insansın anneyi evladı birbirine düşürdün, kavimin içerisine fitne soktun, diye hakaret ediyor, Efendimiz de öyledir diyor, doğru söylüyorsun diyor, biz olsak sen bizden daha kötüsünü yapıyorsun şunu bunu yapıyorsun gibi karşılık veririz, yaşanan bir hadisedir bu ama arkadan Hz Ebubekir geliyor, ya Rasulullah anam babam sana feda olsun sen ne güzel yaptın da geldin bizi bu batıl itikatlardan kurtardın işte nasıl sana şükran edeceğiz, gibilerden dediğinde de doğrudur doğru söyledin ya Ebu Bekir diyor.

Bakın hiç tepki yok sonra sahabe-i Kiram ya rasulullah nasıl oldu biri zem etti doğrudur dedin biri seni övdü doğrudur dedin siz de doğrusunuz gibilerde “Ben bir aynayım Ebu cehil bana baktı, kendi çirkinliklerini gördü, onları saydı, ben de öyledir dedim, sen doğru söylüyorsun dedim, Ebu Bekir geldi kendi güzelliklerini bende gördü, ben de O’nu da tasdik ettim sen de doğru söylüyorsun dedim” diyor. işte bakın insanlar birbirlerinin aynasıdır. “*Ayinedir bu alem her şey Hak ile kaim, Mir’at-ı Muhammed’den Hakk görünür daim*” dediği gibi, işte insanın böyle çok mutena muteber çok mühim bir seyri vardır.

Zat mertebesinden ef’al mertebesine bakın meleklerin Sıfat mertebesinden Esma mertebesine kadardır seyirleri, arada kaldı yukarısını bilmezler, aşağısını, ef’al mertebesini bilmezler, yani onlar bizim kadar Zat’i tecelliye muhatap olamazlar. Cam gibi yansıtmazlar, onu deler geçer ilahi tecelli geçer, ama bize çarptığı zaman zuhura çıkartır, kesafetimiz olduğu için Allah’ın tecellisini ayna gibi yansıtırız, kendimizin içinden geçip arka tarafa ulaştırmayız. İnsanın hakikati özelliği anlaşılıyor mu?

Cinlerin de hali aynıdır, Sıfat mertebesinden Esma mertebesine kadardır seyirleri, ef’al mertebesine gelmiş olsalar

aynen bizim gibi yolda gezen yürüyen kişiler olacaklar kesif varlıklar olacaklar elle tutulan müşahede edilen varlıklar olacaklardır. İşte seyirleri kısa oldukları için bu kadar yol aşamadıklarından kesafetleşemiyorlar, yoğunlaşamıyorlar, yani maddeleşemiyorlar. İşte bu maddeleşme bizim için bir avantaj iken biz bunu kullanamadığımız zaman dezavantaj oluyor. Bunun ağırlığı içinde kalıyoruz, bedenden çıkamıyoruz, sırrında kalıyoruz. Yani aynayı çözemiyoruz. Aynanın sırrında kalıyoruz gerisinde kalıyoruz.

İşte bu elbiseler bize veriliyor, burada bu elbiseleri nasıl kullanmışsak nasıl yararlanabil mişsek bu elbiselerden güzel yararlanmışsak lehimize yazılıyor, çirkin yararlanmışsak aleyhimize yazılıyor. Ve bu elbiseyi bizden alıyorlar çünkü modası geçiyor, süresi dolduğu için modası geçiyor, topraktan gelen elbise toprağa elbisenin su kısmı suya ateş kısmı ateşe hava kısmı da havaya gidiyor. Artık bununla bizim işimiz kalmıyor, ne öteki dünyada ne de bu dünyada çünkü bu bizim arabamız bineğimiz, araba eskidiği zaman ondan bir şey beklenmez zaten onu eritiyorlar hurda yapıyorlar ama bir başka forum veriyorlar. İşte bizim de bedenimiz toprağa intikal ettikten sonra hücreleri çözüldükten sonra bu kişinin vasfı üstünden gittikten sonra o vasıf ruhu ile birlikte olduğu zaman geçerlidir, o çıktığı zaman onun da parçaları dağılıyor, ve başka bedenlere başka topraklara başka meyve ve sebzelere gıda oluyor.

Dönüşümü var, eksilmiyor, artmıyor da كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ 55/29 o her an bir iştedir demesi bu dünyada bir inkılab var, yaşıyorken de bizim fizik bedenimizde değişmeler var, her yedi senede bir bu beden yenileniyor, bakın bu toprak her yedi senede bir yeni toprak oluyor. Yani daha dünyada iken bile değişiyor, toprağa girdikten sonra da çürüyor, hücre yapısı dağılıyor, ondan sonra başka şeyler oluyor. Ömer Hayyam hani bazı kimseler şeriat ehli imamlar O'na içkici

derler bilmem ne derler, kötü vasıfla bildirirler, halbuki bazı irfan ehli ona Hz Hayyam diye hitap ediyor. Bir şiirinde diyor ki "*Ey insan bastığın yere dikkatle bak, dikkatli bas, nice nice nazeninlerin vücutları bu topraktı bir zamanlar hürmet ile bas o toprağa"* diyor.

Nice güzel insanların elleriydi, ayaklarıydı, yüzleriydi, bedenleriydi o bastığın toprak diyor. Sen gel de buna şimdi içkici de bilmem ne de. Fiili varsa kendini ilgilendirir o ayrıdır, ama bize tefekkürü lazımdır. Ahirette kalktığımız zaman o günün şartları içerisinde her birerlerimize o geçit için geçici birer elbise verilecek, bu elbise yine toprak ağırlıklı bir elbise olacak, çünkü genelde bu dünyanın kaba malzemesi topraktır. Ama o zaman daha taş durumunda mı daha yumuşak balçık durumunda mı olur, bilemiyorum ama hepimiz yeni bir elbise alacağız ki ve bu elbiseler bizim siretimizin aslı üzere olacak ki mühim olan da burasıdır. Çoğumuz bu görüntüde olmayacağız.

Ama gene de biz biz olacağız. Ama fizik bedendeki suretimiz siretimiz suretimize dönüşecek, iç yapımız dışa çıkmış olacak, şimdi bizim dış yapımız iç yapımıza hakimdir, yani nefs ve karekter yapımız şimdi dışarısı buna hakim yani dış görüntü herkeste insan silüyetindedir. Ama o kadar değişik iç yapıya mensubuz ki bakın "Kimisi yılan olarak sürünerek gelecek mahşerde," bunlar hadislerde belirtiliyor, kimisi başka türlü gelecek kimisi mahşerin üstünden uçan kuşlar gibi geçerek gidecekler, yani hesap kitap vermeden, o kadar değişik silüyetler belirtiliyor ki mahşer halkı için وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا 78/40 Kafirler "Keşke toprak olaydım" diyecekler oradaki silüyetini gördüğü zaman keşke hiç dirilmeseydim toprak olarak kalsaydım ayaklar altında çiğnenseydim diye temenni edecek, kim temenni edecek böyle.

Şimdi ahirette mahşerde zuhura çıkacak olan mahlukat toprak karekterli mahlukat üç türlü üç zuhurda olacak bunlardan insan da toprak karekterli olduğu için dünyada insan olarak yaşamış orada insan suretiyle çıkacak, çünkü iç bünyesini de insanlaştırmış oradaki kaynak iç bünyeye göre oluşacağından iç zuhura çıkacağından burada dış hakimiyettedir, içimizde nice canavarlar var içimizde ama biz onu gülerek perdeliyoruz, onların dış görünüşü içine perde oluyor. Ahirette bu tersine dönecek iç dışa çıkacak işkembenin çevrilmesi gibi,

05- AHRETE GEÇİŞ

Dünyada insan olarak yaşamışlar insan süiüyetinde ahirettede insan olarak intikal edecekler çünkü insanlık hakikatini yaşamışlar idrak etmişler, ama bunlar marifet ehli tevhid ehli olmayabilir, ibadet ehli de olsa yine insan suretinde çıkacaklar çünkü inkarcı değiller, tasdikçiler iman ehli olduklarından öyle çıkacaklar. İbadet ehli olmayanların da içinde iyi insanlar kötülük yapmaktan çekinenler kendilerini koruyanlar ama ibadetleri olmayanlar onlar da insan süliyetinde çıkacaklar, ama diğerlerine göre biraz daha değişik bir şekilde ötekiler daha nurlu daha parlak çıkıyorken onlar daha karartılmış şekilde çıkacaklardır. Birinci gurup yani hepsi insan silüyetinde.

İkinci gurup dünyada hayvan olarak yaşamış aynen hayvan gibi çıkacaklar. Bakın iki gurup bunlar belirli kesindir, yani yaşantıları kesin dünyada da aynı ahirette de aynı bir üçüncü gurup var ki bu ara guruptur, bunların hali zordur, Allah bizlerin onlardan etmesin, bilmiyorum oradaki yaşantı nasıl olur. Hani bazı filimlerde misaller veriyorlar, cadı kılığında oluyor burnunu oynatıyor, karşısındakini hemen bir kuş yapıyor, hayvan yapıyor, o insanın iç bünyesini düşün bakın durup dururken birimizi at ya da eşek şeklinde kartal kuş şekline soksalar bizim iç bünyemiz ne halde olur acaba, ne

fırtınalar kopar bu hadiseye dayanılır mı, düşünmesi bile korkunçtur, işte bu dünyada hangi karekter ağırlıklı yaşamışsa kişi iç bünyedeki vasfı ne ise o vasıf ile vücut bularak çıkacak ve hayvan süliyetinde çıkacak daha evvel bahsettiğimiz gibi tahkir etme manasına "Hay" esmasını tahkir etme manasında değildir, ama insan mertebesi "Hay" mertebesinden daha üstündür.

O zaman üstün mertebeden alt mertebeye düşüp te ortaya çıkması yani deveden inip eşeğe binmesi tabi o ondan da beter. Orada işte kimileri yılan şeklinde sürünerek, kimileri kurt şeklinde kime zarar vermişlerse çevresini rahatsız edenler çevresine zarar verenler o ahlakının süliyeti üzere çıkacaklar. İşte bu kimseler وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا 78/40 "keşke böyle hayvan olarak çıkacağıma toprak olarak kalaydım " temennisinde onlar bulunacaklardır. Bu ayet onların hükmünde olanlar içindir. İnsan olarak çıkan zaten şükredecek rabbine hayvan yaşayan zaten onun bir sorunu yok mesüliyeti de yok o hayvan olarak yaşayanlar dünyadaki birbirleri ile olan adaletleri yerine gelecek Allah onları tekrar toprağa çekecek çünkü onların ahretleri yoktur, cennet cehennem sorgu sual diye bir zorunlulukları yoktur, soru sual insanlar içindir. O zaman iki tür insan kalacak, yeryüzünde hayvan olarak dünyada yaşayanlar çekildikten sonra o diğer insanların da mahşerde hesap kitabı var, az günahı çok günahı olanlar, ama daha azgın olanlar hayvanlar şeklinde artık onların kitabı olur mu olmaz mı yahut onların da kitabı olur, ki içlerinde uhde kalmasın yani yanlışlık yapıldı haksızlık yapıldı zannedilmesin onların da kitapları hesapları görüldükten sonra yerleri cehennemin neresinde ise nereye konacaklarsa yerlerine konacaklar.

Cennet veya Cehenneme giden varlıklara Cehenneme veya Cennete girerken birer elbise verilecek tekrar, bu üçüncü elbisesi olacak kişilerin hani nasıl askere gidiyorsun nizamiyede bu sivil elbiseleri çıkar bakalım asker üniformanı giy deniyor, onun gibi cennete başka türlü sokmazlar çünkü, Cennetin yapısı başka dünya yapısı gibi değil ki, bu vücut ile

orada yaşanmaz, orada daha latif bir vücuda ihtiyaç vardır, o vücuttan da bahsediliyor zaten, çok değişik şekillerde, Cehenneme girecekler de oranın haline intibak edebilecek bir cesed vereceklerdir. Bu cesetlerle cehenneme girilmiş olsa bunlar bir an bile dayanamaz, yanar giderler, oradan bahsederken كُلَّمَا نَضِجَتْ جُلُودُهُمْ بَدَّلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا

لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا 4/56 onlara yeni yeni cildler verilecektir diye, azab görecekler zorlanacaklar tamir edilecek elbiseleri tekrar azaba girilecek yani yenilenecek tekrar azab görecekler günahkarlar için.

Aşk davasından geçmek kolay fakat bu davaya kesin delil gerektir," her şey nasılsa bana öyle göster, kendi yaptı kendi sattı kendi eyledi Pazar. Bakın Tevhidi anlatıyor, "Kendi yaptı kendi sattı, kendi eyledi Pazar" alan da o satan da o verende o dur. O zaman bana ne oldu ben neyim sen nesin.

Değer bakımından iki dünyadan da artıksın fakat ne diyeyim ki değerini sen bilmiyorsun," kendini ucuza satma çünkü senin değerin pek fazladır. Değer bakımından iki dünyadan da sen artarsın yani iki dünyayı satın alır da daha sermayen de kalır artıksın dediği odur, yani yemek artığı değil, yani onlardan fazlasın, iki dünya bir araya gelipte mizanda tartsalar sen ağır gelirsin diyor.

Sen de ben diyorsun oda birlik için birinizin ölmesi lazımdır, O olamayacağına göre sen ölmelisin eğer mümkün olsaydı ikilik kalksın diye senin için O ölürdü de hani. Sen diyorsun ki "Ben" O da "Ben" diyor, iki "Ben" bir arada olmaz, iki "Huuu…" bir arada olmaz, o zaman birinin ortadan kalkması gerekiyor, O' kalkmayacağına göre senin kalkman gerekiyor, bu en kolayı ve en kısasıdır en de güzelidir ama o yine o kadar merhametlidir ki yani gerekseydi O da kalkardı. Nitekim ki bazen de kaldırıyor senin için kendini kaldırıyor, geçici de olsa zaman, zaman kaldırıyor,

“*Bir avuçtur bir avuç ki vermeye alışmıştır almaya değil hayalin gözümde adın ağzımda hayalin gönlümde nereye mektup yazayım.”* Şimdi bir sevgiliye mektup yazacak alıyor kalemi başlıyor yazmaya kime mektup yazacak nereye yazacak bakın ismin dilimde hayalin gözümde bende yaşıyorsun nereye mektup yazayım. Mektup yazmak için yazacağı başka yerde olması lazımdır.

İnsanın hayvanlığı Allah’tan kaçmadadır insanlığı dünyadan kaçmaktır. İnsanlık hayvanlık mertebesine inmesi Allah’tan uzaklaşması yani Allah’ın verdiği programı tatbik etmemesi gaflette bulunmasındadır, ama insanlığı ise Hakk’a ulaşmakta Hakk’a yönelmektedir.

Sen cevhersin her iki dünyada sana karşılık arazdır. Yani sen hakiki varlıksın dünya geçici araz yani arizi sonradan meydana gelmiş ama sen asılsın neden bahsettiğimiz gibi Ahadiyet mertebesinden kaynaklanıyor sen cevher yani hakikatin özüsün toprak bedenine bakıpta kendini ucuz bir şey zannetme, Hz Âli Efendimiz diyor ya *“Sen kendini küçük bir cirim zannediyorsun yani küçük bir cisim zannediyorsunuz ama sen alem-i ekbersin sen*” diyor. Muhiddin-i Arabi Hz leri de 18 bin alemi bir havan içerisine koyupta dövmek mümkün olsa o dövülen şeyin özü İnsandır İnsan-ı Kamildir o çıkar ortaya diyor.

Akl-ı faal araçsız olarak göğü döndürüyor, ayrılık korkusunun kalmaması için olmak. Akl-ı faal yani bütün bu alemleri faaliyette olarak döndürmekte korkumuz nedendir, hamlığımızdan olmak demek O olmak demektir, O olmak diye bir şey yok zaten O sun sen de bunu bilmen gerekiyor sadece bilmen gerekiyor bilmediğin şeyin düşmanı işte bilmediğin için ayrılık korkusundasın ayrıyım zannediyorsun kendini ayrı gördüğün için hani ben sen miyim sen ben misin şaşırdım kaldım diyor ya O nun sen olduğunu yahut senin O olduğunu idrak ettikten sonra ayrılık korkusu gaflet gurbet nerede kalacak işte gayn’ını ayn ettiğin zaman iş bitmiştir zaten.

Çünkü ayn, aynı ise gayn gayrdır, yani bilen ayn bilinen gayr olur, gayr olması için aynın üstünde beşeriyet noktası var o nokta senin benlik nefs noktandır, onu kaldırdığın zaman “ayn” oldu, aynı oldu gören göz oldu, ayrılık kalkması için ayrılık korkusundan kurtulmak için bu noktayı oradan alman gerekiyor.

Gece uzundur uykun ile kısaltma, gündüz ışıktır, suçlarınla bulandırnma. Ey oğul horozdan da gafil olma sabahları uykuya dalma, her şey bir şeydir, hiçbir şey hiç değildir, kuş kanatları ile uçar inanç sahibi de himmeti ister, melek bilgi ile kurtuldu hayvan bilgisizlikle kurtuldu, insanoğlu ikisinin arasında kaldı. Ay ışığını saçar köpek de ürür durur, Ay’ın ne suçu var, köpeğin huyu bu. Yüksel ki yerin bu yer değildir, dünyaya gelmek hüner değildir, perde kalksaydı ilm-i yakıynim artmazdı eğer sen veli olmak istersen elbisene yokluk nakşını dik eğer deli olmak istersen varlık nakışını dik.

Bakın yüksel ki yerin bu yer değildir, ne demek istiyor, toprakta kalma yerin senin yukarısıdır, dünyaya gelmek hüner değildir, yüksel ki yerin bu yer değildir, dünyaya gelmek hüner değildir, seni getiren bir başka varlık var sen kendi hünerinle gelmedin yüksel ki yerin duundur buraya bağlananın sonu cünundur, dünyaya bağlanmak cinnetlik getirmektir diyor. Kırım Hanlarından Gazi Girayhanın şiiridir o

Bayram özünü bildi
Bileni anda buldu
Bulan ol kendi oldu
Sen seni bil sen seni
Yoksa patlatırlar enseni

Dünya sultanları taht üstünde
Ahiret sultanları da baht üstünde oturur,
Biri bir anlık diğeri ise ilel ebeddir
Kıyamet Zat’ın zuhuru
Sıfat saltanatının sönmesidir
Hiçbir şey görmedim ki

ondan evvel Allah’ı görmeyeyim (Ebubekir Sıddık söylemiş)

İşte bu beş müşahede şeklinden bir tanesidir, ariflerin Hakk’ın müşahedesi beş şekilde anlatılmıştır, onlardan bir tanesi odur,

Neye baksam onda Allah’ın nurunu görürürm,
Aşık maşukunu hangi libas içinde görse tanır

Bu nasıl oluyor yani seven sevdiğini tanır, kısaca özünü bildiği için hangi elbiseyi üstüne giyse ondan bilir tanır.

2/115 وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اللَّهِ

Nereye baksan Hakk’ın veçhi oradadır, o zaman o içtihat Ayşe validemizin kendi içtihadıdır, kısmen doğrudur, deniyor diyelim, şimdi haşa bizim onu eleştirecek halimiz yoktur ama gerçekleri araştırmak da bizim hakkımızdır. Burada nezaket tabi ki söz konusudur, onlara laf edecek halimiz yoktur, ama biz kendimiz için araştırıcı olmalıyız, şu şöyle söyledi diye mutlaka onun peşinden gitmek değil Ayşe validemizin yüz tane rivayet ettiği hadisin peşinden gidersin de bir tanesinden gitmeyebilirsin bunlar ayrı konulardır, bu ona hürmetsizlik demek değildir.

Daha çok O’nun hakkını tanımak demektir. Ehlullahtan birine sordular dediler ki Allah’ı yeryüzünde baş gözü ile dünya üzerinde görmek mümkün mü, o da görmemek mümkün mü demiştir. Eğer görmedik dersek o bizim ne kadar gaflette olduğumuzu açık, açık olarak kendi kendimize ifade ettiğimizin resmidir. O kadar bariz ki o kadar açık ki işte deniyor ya tecelli ve zuhurun şiddeti kendisine perde oldu. O kadar şiddetli zuhurda o kadar gözünün önünde ki bu kadar göz önünde olması tabiliğe dönüştü neticede o tabilik bize perde oldu. Hz Rasulullah’ın gelmesinden gaye zaten kemal noktası olduğundan kemal nokta da bu alemdeki kemal nokta da

Allah'a ulaşmak olduğundan o sır zaten ehl-i islama ehl-i mü'minata açılmış oldu, çok açık olarak açılmış oldu.

Ama biz dinimizi sadece fıkıh ilmi olarak ele aldığımızdan sadece yapma etme günah sevap cetveli üzere tatbik ettiğimizden bu müşahede ve hakikatlerinden ve irfaniyet hakikatlerinden haberimiz olmuyor ne yazık ki. Ve de çok küçük kapasite ile hayatımızı sürdürüyoruz, nasıl beynimizi % 8 ile çalıştırıyorsak İslam dinini de % 8 ile çalıştırıyoruz. % 92 si kapalı kalıyor, şartlanmalarımız hep orada dondurulmuş daha fazlasına geçemiyoruz, ama bilerek ama bilmeyerek tabı ayrı konu kimseyi suçlamak babında değildir, bunu aşanlar da olmuş neden aşanların peşinde gitmeyelim de dondurmacıların peşinde gidelim, beş kuruşluk dondurma için kendimizi heba edelim, o dondurma çocuklar içindir.

Efendimiz o kadar açık söylemiş ki her şeyi Kur'an-ı Kerim 'de o kadar açık ki ama genel olarak ilim adamları bu ayetlerin içerisinden şer'i manada olan ayetlere öncelik tanıyıp onları şer etmişler, veya kapamışlar şer etmemişler beşeri akıl içinde yorumlamaya kalkmışlardır, o zaman da Kur'an-ı Kerim sınırlı bilgi verir hale gelmiştir, veya sınırlı bilgiler alınmış, işte dirseğinde kuru kalmasın dört parmak daha dirseğinden yukarıya yıkarsan daha çok sevap kazanırsın parmaklar arasında kuru kalmasın gibi yerlerle oyalanmışız. Tabi ki bunlar da lazımdır, gayemiz bunları inkar etmek değildir, ama miraçtan da bahsediyor niye miraç ayetlerini ön plana çıkarıp ta onların hakikatlerini araştırmıyoruz, yer ehli olmaktan kurtulamıyoruz, gök ehli olmayı düşünmüyoruz, bizim de ruhumuz var gök ehli tarafımız var, hep çamurda, balçıkta kalmışız, patinaj yapıyoruz, olduğumuz yerde dönüyoruz.

Bakın bir çekirdek düşünün bakın miraç hadisesini daha belirgin şekilde kafanızda düşünmek için çekirdeğin kısa süre içinde çatladığını اَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ 94/1 içerisinde evvela köklerini yani sonra ana gövdeyi, sonra dallarını yapraklarını sonra çiçeklerini meyvelerini bir anda açtığını

düşünün işte Hz Rasulullah'ın Hakikat-ı Muhammedi çekirdeği öz çekirdekti O, O çekirdeğin semavata ekildiğini bir anda orada bütün alemleri kaplayan bir ağaç şeklinde açıldığını düşünün, bütün alemi ihata ettiği şekilde Cenab-ı Hakk "Kün" ol dediği zaman oluyor her şey, işte (sav) efendimizin miraç etmesi bu hadise ile daha iyi anlatılabiliyor, anlaşılabiliyor. Bütün âlemlerde kendi varlığını müşahede etti yani kendisi bir çekirdek o çekirdek Muhammedi çekirdeği, Hakikat-ı Muhammediye dönüştü, genel olarak bütün alemlerde yaygın halini idrak etti. Yani insan-ı Kamil olarak.

O kafa o beyin olmasaydı bunu ihata edemezdi bu genişliğe ulaşamazdı. % 8 ile % 10 beyin kapasitesi ile bu işler olmaz. Bu hususta o kadar çok ayet ve hadis var ki yani Allah'ı müşahede etmek hakkında hatta bizim ehl-i sünnet alimleri biz amelde kime uyuyoruz, itikadda kime uyuyoruz, amelde yani yaptığımız fiillerimizde İmam-ı Azam Ebu hanifi'ye uyuyoruz, amelde Hanefi meshebine tabiyiz, fakat itikadda İmam-ı Maturudiye tabiyiz. İmam-ı Maturidi Akaidi adlı kitabında yeryüzünde Allah'ın dünya gözü ile görülebileceğine kaniyim demektedir. Ehl-i sünnet imamları da genelde görülebileceğine inanmaktalardır. Müşahedeleri olmadığı için müşahedeli değil ama olabilir görülebilir hükmüne sahiptirler.

Ama bazı alimler de ahirette görünecektir itikadına sahiptirler. Ama tevhid ehli hiç birisi fark etmeden dünyada müşahede edilecektir, edilir hükmüne sahiptirler. Zaten o mülaki bu alemde olmazsa ahirette hiç olmaz.

Eşiklerden geçerken nezaket icabı üzerine basılmaz üstünden altlanır. Cami eşiğinden geçerken dergah eşiğinden geçerken evin eşiğinden geçerken eşiğe basılmaz üstünden altlanır. Girerken sağ ayakla çıkarken sol ayakla altlanır. Neden basılmazmış, dervişler o hak dergahtan içeri girerken eşiği öperler tevazu makamında hürmet makamında ama bu putperestlik gibi bir şey değil gerçektir, Hakk'ın kapısından girerken o eşiği öpüp te girmek lazımdır. İşte o eşiğin üstünde senin derviş kardeşinin başı vardır mutlaka fiilen yoksa da manen vardır orada o eşik öpüldüğü için başı orada secdede

hükmündedir, işte senin eşiğe basman derviş kardeşinin başına basman hükmünde olmaktadır.

Fiilen orada yoksa da manen o hüküm vardır. Onun için dervişler veya Hakk ehli kapı eşiğine, cami eşiğine, evin eşiğine dergahın eşiklerine ki o eşik nedir, batın alemi ile zahir aleminin sınırıdır, o küçük yükselti olan eşik. Yani orası berzahtır, işte oraya basmadan geçerler Hakk ehli. Ayrıca bir de tevazudur. Hani Yunus Emre; Taptuk Emre kendisine seyahat verdiğinden sonra rivayetlere göre değişik seneler var yedi sene dışarılarda gezdikten sonra bir sabah vakti dergaha ulaşıyor geriye Taptuk Emre dergahına dönüyor, fakat o aralarda Taptuk Emre'nin gözleri kapanmış vaziyette zahiren dışarıdaki eşyayı görememekte, hanımı kendisine yardımcı olmakta ihtiyacını gidermek için.

O arada dergaha gelmiş olan Yunus Emre hazretini ziyaret etmeden evvel valideyi ziyaret ediyor, yani Tapduk Emre'nin hanımını ziyaret ediyor ve soruyor acaba efendimiz ne halde diye benim dönme vaktim geldi mi beni kabul edecekler mi bu dergaha tekrardan diye yani soruyor, "Evladım ben bilemem" diyor, ne yapacağız deyince valide hanım diyor ki sen sabahleyin sabah namazından evvel gel şu kapının eşiğine yat diyor sabah namazı abdesti almak için ben onun kolundan tutacağım bastonu ile beraber biz kapıdan geçerken ayağı sana takılacak o soracak "kim bu" diye ben de diyeceğim ki "Yunus" bu, eğer hangi Yunus derse hiç sesini çıkarmadan yola devam et, ama "bizim Yunus'mu" derse o zaman ellerine sarıl senin vaktin dolmuştur diyor. İşte kapı eşiğinde olan hadise, Yunus yatar o eşiğe ama kalbi güm, güm atar, Taptuk Emre'nin ayak sesi ve baston sesi yaklaşır ayağı takılınca Taptuk Emre biraz sendeler işte Valide Hanım tutar, nedir bu diye sorar kimdir bu diye sorar, işte valide hanım da Yunus diye seslenir, o zaman "*Bizim Yunus'mu*" dediği zaman o da kalkar ellerine yapışır.

Eğer deseydi ki "*Hangi Yunus*" daha gönlünde yok demektir, böylece tekrar dergaha kabul edilir ondan sonra da işte hayatını sürdürür. Bir gün Mevlana Hz leri yolda giderken

bir Papaz ile karşılaşır papaz Mevlana Hz lerine eğilerek selam vermiş, Mevlana Hz leri ona eğilerek selam vermiş ama ondan biraz daha fazla eğilmiş, papaz bu duum karşısında bir selam daha vermiş Mevlan'dan daha aşağı eğilmiş, Mevlana bu sefer daha aşağı eğilerek selam vermiş, yani yere doğru eğildikçe eğilmişler, papaz ariflerdenmiş öyle anlaşılıyor, en azından nezaket sahibiymiş, bu sefer Papaz biraz daha aşağıya eğilerek selamı tekrarlamış, artık daha eğilecek yer yok Mevlana papazın önünde secdeye varıyor, papazın daha fazla yapacak bir şeyi kalmıyor, ve Mevlana kalkıyor "Elhamdülillah tevazuda Papaz'ıda geçtik" diyor. Bunlar bir latife gibi görülüyor ama altında büyük hakikatler yatıyor.

Zeytin ve incirden bahsediyor, onlar ikisinin aynı biraz tatlarında farklılık var, işte o da dünya ve ahiret tadının farklarını ortaya getiriyor, İncir ile zeytin, Hurma ile Nar, bunlar ikisi aynıdır, zeytin ile hurmayı karşılaştır yapı olarak aynıdır, dışında et içinde tahta kabuklu çekirdek var, incir ile narı karşılaştır, zeytin de aynı hurma da aynıdır. İncir ile narı karşılaştır yapısı aynıdır, dışında bir kabı var içerisinde taneleri vardır, ama tatları biraz başkadır. Neden çünkü biri dünya nimetleri diğeri ahiret nimetleri olduğu için. Hurma, aynı olan hurmaları aldığın zaman sıktığında hurma suyu elde ediyorsun, yani tatlı sıvı elde ediyorsun, zeytin de öyledir sıktığın zaman yağ çıkar tek tek zeytinler dışarıda çok gözüküyor kesret olarak gözüküyor, sıktığın zaman yağ çıkıyor ve birbirinden ayıramıyorsun bir bütün oluyor işte bu kesrette vahdettir, nasıl lambaların özünün aynı elektrik ise her bir zeytin tanesinde de aynı yağ var, sıkıp yağını çıkarıp karıştığı zaman bu yağ şu zeytin tanesindendir diye ayırman mümkün değildir.

İşte bu kesrette vahdettir, yani çoklukta birliktir, incir ile nar ise vahdette kesrettir yani birlikte çokluktur. Görüntüde dışarıdan baktığımız zaman bir tane olarak görünür, ama içini açtığın zaman yüzlerce nar tanesi var içinde, inciri açtığın zaman bir tek incir meyvesinin içinde yüzlerce incir çekirdeği vardır. Dünyadaki vahdette kesreti incirle ifade etmiş ahiretteki

vahdette kesreti nar ile ifade etmiştir. neden ikisini de incir ikisini de nar ile burada Tin suresinde وَالتِّينِ وَالزَّيْتُونِ derken cennet meyvelerinden bahsederken de وَالتِّينِ وَالزَّيْتُونِ derdi, niçin hurmanın ismini söyleyerek o iki isimden bahsediyor, aynı formda olmaları itibariyle yahut oldukları halde.

Buradaki vahdetin kesretin içinde biraz ekşilik biraz acılık biraz tuzluluk karışıyor da onun için zeytinden bahsediyor. Vahdette kesreti incirden bahsediyor, bakın küçücük incirin çekirdekleri küçücük yani kesrette vahdeti bulmak dünyada zordur, çok karışık şeyin içinde azara azar küçük küçük ama cennette bunlar dünyada tahsil edildiği için cennette çok bariz olarak gözükecek dünyada tahsil edildiği için. Narın taneleri nasıl belirgin olarak gözüküyor, birer, birer toplanabilir zahmet çekmeden ve onların nar tanelerinin hepsi kendine ayrılmış hücrelerde müstakil olarak yaşamaktalar dır ve şeffaf olarak onun da içinde çekirdeği olarak şeffaf olarak gözükmektedir, işte cennetin çok açık çok bariz şeffaf olduğu çok güzel olduğunu belirtiyor.

Orada her tecellinin çok berrak çok açık kendine ait özel mertebeleri olduğunu ifade ediyor. işte tevhidi kazanabilmenin biraz ekşiliklerden فَاِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٦﴾ اِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا 94/5-6 hiçbir şey tesadüfi değildir, hepsinin bir asılla irtibatı vardır, yeter ki biz görecek göze sahip olalım.

Zeytin baştan yeşildir sonradan kararıyor işte fenafillah'a ulaşıyor, yeşil, yeşil yiyemiyorsun, bakın şarkıda ne diyor belki bu hakikati idrak etti şair de yazdı onu, "*Zeytin gözlüm sana meylim nedendir*" zeytin gözlülerden bak, yani tevhid gözü ile bak, manasınadır.

"Arasat" arsaların çoğulu demektir, şu demektir; şimdi dünyada dünya parsellenmiş arsalara bölünmüş vaziyettedir,

gerek kıtalar olarak, her kıta bir arsadır, kıtalarda mevcut olan devletler birer arsa, devletlerin içerisindeki birey bölgeler de birer arsadır, işte bu arsaların tamamı birleşecek arsalar hükmünde tek bir arsa olacak yeryüzü. O da Allah'ın arsası olacak. Bu Arasat kıyamet koptuktan sonraki dünyanın yeni düzenidir, yani o günkü düzenidir, o arasatta artık hiç tarlaydı ağaçtı meyveydi şuydu buydu yoktur. Dümdüz bir meydan Arasat meydanı diyorlar, o kadar düz ki rivayetler haberler neyi veriyor, "Yumurtayı koyacaksın hiçbir itiricisi olmadan yuvarlanıp gidecek" deniyor.

Tabi bunu şimdiden tasavvur etmek mümkün değildir, neyle kaplanacağı hakkında kıyaslama yapılamaz, yani dağlar tepeler çukurlar ovalar yok işte insanoğlu hesap vermek için buraya çıkacak "Arasat" dediği bu sahadır, Arasat'dan da Cehennemin üstünden geçen Cennete ulaşan bir köprü, olacak buna "Sırat" köprüsü diyorlar, Sırat köprüsü de kıldan ince kılıçtan keskin diye ifade ediyorlar, ama Yunus Emre'de "*Oraya köşkler kurasım gelir*" diyor. Üç bin yıllık yol olduğu söyleniyor, bin sene yokuş, bin sene düz bin sene de aşağıya iniş ve orada kancalar var insanın ayaklarına kanca atacaklar diyor, görevliler.

O kancalar kimin ayağına gelirse onu altta olan Cehenneme düşürecek kim kancalara takılmadan geçerse karşı tarafa geçecek Müslümanlar orada Hz Rasulullah'ı bekleyecekler veya Hz Rasulullah arkadan gelecek ümmetini bekleyecek sırat köprüsünün sonu Cennetlik kapısına ulaşıyor, kapıyı oradan geçenler cennet ehli orada ayrılacak, düşenler düşecek zaten oradan geçerken, kapısına geldiği zaman Hz Rasulullah (sav) Efendimiz cennetin kapısını vuracak tak, tak tak diye o zaman içeriden Hazin cennetin bakıcısı "Kim o" diye seslenecek, hadis-i şerifte " Ene Muhammed" diyeceğim diye belirtiyor.

Dışarıdan "Kim o" diye seslenince "Ene Muhammed" Ben Muhammed'im diye seslenecek Hz Peygamber o zaman içeriden seslenilecek ki "Senden evvel kimseye açılmamakla emir olunmuştum" Senin/sizin Cennete girme vaktiniz geldi mi

diye soracaklar, ve kapıyı açacaklar senden evvel kimseye açılmamakla emir olundum, ama burada tabi bazılarının aklına başka bir fikir gelebilir, Miraç gecesi Hz Rasulullah Cenneti gezdirirken orada bir sürü kişileri gördü, o zaman cennet açılmış demektir peki bu hadise ters düşüyor görünüyor, ama hangi Âdem'den. Bu dünyadan bizden evvelde âdemler geçmiştir, bizden sonra da geçeceklerdir.

"Onlar Cennette ebedi kalıcılardır" dedi ya işte ebedilik daha sona ermedi, diğerlerinde daha çok uzun sürecek bir hadisedir. Yani bir Âdem'den bir Âdem'e bir Âdem geldi de diğerlerinin "Venefahtü" sü alındı geçti değildir, onlar da devam ediyor, ta ki çok uzun süreler geçecek Cennet ehli üstünden Cehennem ehli üstünden bizim beşeriyet aklı ile idrak edemeyeceğimiz kadar uzun süreler geçecek işte bize göre ebedi, cennette kalış bu yüzdendir. Yani birey sayılarına göre sonsuz bir sayı olacak Cennetteki yaşam süresi onun için onlar orada جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا 4/57ebedi kalıcılardır ama mutlak manada buraya dikkat edin hiçbir varlığın ebedi olarak kalması mümkün değildir. Ne kadar uzun yaşarsa yaşasın ne kadar süre uzun olursa olsun, mutlak manada hiçbir mahlukun zuhur mahalinin ebedi olarak ne cennette ne cehennemde kalması mümkün değildir. Neden mümkün değil, eğer ebedi olarak kalmış olsa onun mutlak manada Allah olması gereklidir, ebedi hükmünü taşıyabilmesi için Allah olması gerekiyor, bütün bu varlık mahluk hükmüyle sonradan var olduğundan bir başı olduğu gibi bir de sonu mutlaka olacaktır. Allah'ın başı olmadığı gibi sonu da yoktur, bu yüzden ebedidir, Mutlak ebedi sadece O'dur, ama O'nda tecelli eden zuhurlarının mutlaka bir sonu da başlangıcı da vardır.

İşte bu yüzden Cennet ehli ne kadar uzun ömürlü olursa olsun bir sonları vardır. Cehennem ehlinin de belirli bir sonları var, ancak bu belirtmeye çalıştığımız gibi beşeriyet hesaplarına göre çok uzun sonsuz bir sayım da sonsuz hesapta işte bu sonsuz hesap sonunda "Venefahtü" sünü

çektiği zaman o mutlak yokluğa geçmiş olacaktır. Mutlak gayba geçmiş olacak bu şekilde bitimi vardır. Bizden evvel gelen Âdemlerin diyelim ki beş milyar sene evvel gelmiş Âdemler var Cennette yaşıyorlar, onların da dolmadı hükmü, daha sonra geleceklerin de çok geniş kapsamı olan bir yaşam tarzıdır bu, ebedi kalacaklar diyorlar bireyin hesaplarına göre yani mahalin hesabına göre ebedi ama Allah'a göre hiçbir şeyin ebedi olması mümkün değildir.

Ebedi olursa onun Allah olması lazım ki bu da mümkün değildir, böyle bir şey de düşünülemiyor zaten, bu yaşantıdaki cazibe geri çekilecek defterin kapatılacak senden bahsedilmez hale gelecek cennet ve cehennemi yaşadıktan sonra nötr olacak yaşayacak bir şeyin kalmayacak bütün tecellileri zuhura çıkardıktan sonra yapacak bir şeyin kalmayacak o zaman sana gerek de kalmayacak bu alemde, ama bu çok uzun bir süreler içerisinde oluşacak bizim anladığımız manada üç beş nesil sonra değildir, aslında ne sevinecek ne de üzülecek bir şeyimiz var ama beşeriyetimiz yönünden nefsimize uygun rahatımıza uygun bir şey gelince seviniyoruz.

Nefsimize ters geldiği zaman da üzülüyoruz, tabi ki hepsi geçicidir, bakın Cennet de mahluk Cehennem de mahluktur, diyor ya hani Cehennem bir yerde kızdırıldığı zaman yani yeni başladığı zaman bir yerde de Cehennemin üstüne Rahman ayağını bastığı zaman orada kereviz otu bitecek diyor. Bakın Cehennemin ömrü de bitecek mahluk olarak ne varsa hepsinin bir ömrü vardır, dünyanın bir ömrü var, gezegenlerin bir ömrü var, hepsinin bir ömrü var, zuhura çıkan mutlaka geriye alınacak onun zuhuru, Peygamberimiz de böyledir, peygamberin tebliğ edeceği bir yer yoksa o zaman risalet olmaz. Yani rasullük olmaz rasullük irsaliye ile mümkündür. O zaman peygamberlik de yoktur.

Değişik Âdem nesilleri de gelse yapı olarak insan şekli itibariyledir, şakuli dabbe olarak yürüyen bir sistemdir yani ufak farklılıklar olabilir bizim bile aynı Âdem nesli olduğumuz halde ne kadar farklılıklarımız var ama sistem aynıdır çünkü aynı dünya şartlarında yaşıyoruz. Cenab-ı Hakk bir tecelliyi aynı bir

daha yapmadığından tıpa tıp aynı olmaz. كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَانٍ

55/29 O her an başka bir tecellidedir, bir tecelliyi iki defa yapmaz. Yani bir benzerin eşini aynısıyla yapmaz, mutlaka bir değişikliği vardır, ama sistem aynıdır, bize lazım gelen odur, Hayat, İlim, İrade, Kudret, Kelam, Semi, Basar bu sıfatlarla teçhiz edilmiş olarak yeryüzüne gönderir ki insanı kemalatı budur, Bu sıfatlar olmazsa Cenab-ı Hakk orada Zat'ıyla tecelli edemez. Onun için bütün diğer nesillerde de bu vasıflar vardır, olmalıdır, ama belki bazılarının boy itibarı ile üç metrelik boy olabilir, o ayrı konudur, ama fizik yapısı sistem aynıdır. Dünyada iken bizim sistemimizde bile Amalika diye bir kavim vardı bir zamanlar çok kuvvetli cüsseli insanlarmış, önlerine gelen kavimleri alt üst ediyorlarmış, işte onlar da Mescid-i Aksa'yı bir devirde talan edenlerden bir kısmı da onlardır.

Aynı yine bizim neslimizden ufak tefek Çinliler var, boyları kısa genelde doğulular, ne kadar farklı birbirlerinden ama sistem aynıdır insan olarak, kimisi kızıl derili kimisi ak derili sarı derili siyah derili Dünyanın en kalabalık ülkesi o doğu kökenli ırk işte onlar dünyanın başına iş açacaklar ama bakalım ne zaman olur, gittikçe de sayıları artıyor, oraları onlara dar gelecek yetmez hale gelecek çıkardıkları ürünleri kazançları orta doğuya doğru yayılacaklar nerede su bulurlarsa dereleri içecekler kurutacaklar hepsini insanoğlu şaşıracak "ya Rabbi bunları ne yapacağız" diye

Cenab-ı Hakk onlara bir hastalık verecek enselerinde birer çıban çıkmak suretiyle ölecekler hepsi dünya yüzü leş olarak dolmuş olacak, çok korkunç bir hale gelecek peki bunlar nasıl temizlenecek, sonra Cenab-ı Hakk gökyüzünde kartallar gibi kuşlar halk edecek etobur kuşlar onlar gagalayarak yiyip temizleyecekler. O kadar kuşun da gelmesi seller gibi bulutlar gibi nasıl olur.

Arıya vahy eden Cenab-ı Hakk insana vahy etmez mi, zaten insanı vahy etsin diye halk etti, örümceğin çıkardığı o ipliği bütün dünyadaki iplik fabrikaları yapamıyorlar ipek

böceğinin çıkardığı ipliği yapabiliyorlar mı, hem de kaynağı dut yaprağı olduğu bilindiği halde, bakın sabır ile dut yaprağı atlas oluyor, işte ekşi zeytin de sonunda tatlı oluyor. Örümcek ağının sistemini inceleyerek yapmaya çalışıyorlar göz ile görmek dahi zor örümceğin yaptığı ağın ipliğini ama ne kadar kuvvetli o kocaman böcek o ipliğin üzerinden sarkıyor ipi göremiyorsun sanki boşta havada duruyormuş gibi mıknatıs ile çekiliyormuş gibi ipliği göremiyorsun o kadar ince ve sağlamdır.

Ne zaman görüyorsun uzun süre orada kalır da toz yapışırsa ancak gözün görebiliyor, işte bazı hayvanlar var bazı özellikleri insandan daha değerlidir, daha ileridedir, ama insanın bir özelliği var ki hiçbir varlıkta yoktur. Az da olsa bütün özellikleri üzerinde toplamıştır, belki örümceğin ürettiği ipi üretemiyor ama yine de naylon ipi üretiyor, yine de güzel bir ip üretiyor, incecik ip üretiyor. Yani insan bütün mahlukatın yaptığı her şeyi yapıyor, örümceğin ipinden başka bir becerisi yok, ama onun yaptığı ip insanın yaptığı ipten daha kıymetlidir. Ama insan da bir ip yapıyor, incesinden kalınına kadar. Örümcek kalın halatları yapabilir mi.

Allah bize mesaj veriyor çok gururlanmayın bakın küçücük hayvan sizden daha teknik malzeme yapabiliyor mesajı var orada, ama neticede o hayvanları insanın hizmetine veriyor ayrıca da yani o kabiliyetleri insan kullansın diye o becerileri veriyor. Yününden, etinden, sütünden faydalansın diye insanın emrine veriyor.

Hangi kavime kitap geldiyse kendi lisanlarından gelmiştir. Yahudilere İbranice geldi, İbrahim (as) keldani kaviminden geldiği için Keldanice geldi O'na verilen suhuflar, peki Âdem (as) a hangi lisan ile geldi, daha o zaman dünyada insanlar yok وَعَلَّمَ اٰدَمَ الْاَسْمَٓاءَ كُلَّهَا 2/31 Allah Âdem'e isimlerin hepsini öğretti bu isimler Cenab-ı Hakk'ın Esma-ı İlahiyesi idi, bakın insan evvela Cenab-ı Hakk'ın isimleri ile başlıyor, ilk ana lisan, Âdem (as) a Cennette var edildiğinde ilk öğretilen şey Esma-ul

Hüsnadır. Yani lisanın kaynağı budur, Allah'ın isimleri insanlık lisanının da kaynağıdır. Ve eşyanın isimlerini öğretti diyor. Cennette çevrede olan neler varsa ağaçlar kuşlar şecereden bahsediyor, o ağaca yaklaşma diyor, orada Allah'ın Âdem (as) ile telaffuzları var, kelam etmeleri var, فَتَلَقّٰٓى اٰدَمُ مِنْ رَبِّه۪ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِؕ اِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّح۪يمُ 2/37 Allah Âdem'e bir takın kelimeler öğretti, o kelimeler ile rabbına yalvardı diyor bakın böylece alemin lisanı oluşuyor.

07- YEŞA" ALLAH'IN DİLEMESİ

Kur'an'da birçok surede "Allah dilediğini hidayete erdirir" diye geçmektedir, bir tanesi "Yeşa" Allah'ı dilemesidir, O'nun dilemesinin dışında zaten herhangi bir şeyin olması mümkün değildir ama ne şekilde oluyor, لِمَنْ شَٓاءَ مِنْكُمْ اَنْ يَسْتَق۪يمَ ﴿٢٩﴾ وَمَا تَشَٓاؤُ۫نَ اِلَّٓا اَنْ يَشَٓاءَ اللّٰهُ رَبُّ الْعَالَم۪ينَ 81/28-29 İçinizden herhangi bir kimse doğru yolu dilemeyi murad etse onu dileyemez. Ancak Allah'ın dilemesiyle dilenir. İşte bu ve buna benzer birçok ayetler vardır, bu başlı başına bir mevzudur, yani bir kitap olacak kadar geniş bir konudur, bütün Kur'an-ı Kerim'de يَشَٓاءُ ayeti varsa "MaşeAllah" Allah dilerse hani "maşeAllah" diyoruz ya Allah dilerse bu devam eder bu iş gibi, güzel bir şey gördüğümüz zaman "MaşeAllah" diyoruz, bunun güzelliği temenni ediyoruz ki devam etsin manasınadır. Onu da sahibi devam ettirir ancak itikadıyla o sözü söylüyoruz, bu yönden yani güzelliği devam etsin diye yani Allah da dilesin böyle devam etmesini diye temennide bulunuyoruz.

Her ayette olduğu gibi bu ayetin de hem ef'al mertebesinden Esma mertebesinden, sıfat mertebesinden, Zat mertebesinden izahları vardır, ef'al, Esma mertebesinden olan izahlarına fazla tefsirler girmiyorlar işin içinden çıkamıyorlar da sadece mealini vermek suretiyle Allah dilerse bu olur deyip geçip gidiyorlar. Bazı tefsirlerde "Allah dilerse" hükmünü şöyle diyorlar eğer bir kul güzel fiiller işlerse yani Cenab-ı Hakk'ın istediği istikamette hayatını sürdürürse işte bu hayatını böyle sırat-ı müstakıym üzere hayatını sürdürmesi Cenab-ı Hakk'ın onun hidayetine vesile olması dilemesini ortaya getirir diyor.

Yani kul güzel güzel ibadetler yapar, kötülükler yapmaz inkarcılıkta bulunmaz, bu ef'al mertebesi itibariyle olması anlaşılması Esma mertebesini de burada kullanabiliriz, Şeriat ve tarikat mertebesinde bu anlatış geçerli olur, Allah'ın dilemesini kulun fiili ortaya çıkarmakta olmuş oluyor. Kul güzel güzel fiiller yaptığında Allah'ın merhametini kazandığında Allah da onu o şekilde dileyerek cennetine koymaktadır. Yani iyi insanlar arasına geçirmekte yani amel-i salih diyelim ama bu farkında olmadan gerçek amel-i salih değildir, şeriat mertebesinde anlaşılan amel-i salihtir. Amel-i salih burada nedir; kulun varlığı var, şeriat ve tarikatta kulun varlığı var ve kul kendi iradesiyle iyi ameller yaptı hükmüne dayalı bir inançtır.

Şimdi şeriat ve tarikat mertebesinde kulun varlığı geçerlidir, kul müstakil bir varlık ki diğer mertebelerde öyle ama görünüş farklılığı ile kul kendi istiklaliyle Cenab-ı Hakk'ın kendisine vermiş olduğu programı eksi veya artı uyguluyor, eksi uyguladığı zaman Cenab-ı Hakk'ın gazabını çekmekte artı uyguladığı zaman merhametini celb etmektedir. İşte bu merhametini celb etmesi onun iyi kul Cenab-ı Hakk'ın onun üstünde يَشَآءَ iyi dilemesini ortaya getiriyor. Yani Allah bizatihi ben bunu böyle yaptım da ötekini öyle yaptım cebri cebren bir şey yapmamış oluyor. Yani o يَشَآءَ dileme ayetini yani

dileseydim çok yerde vardır, eğer Allah dileseydi bütün insanları tek bir ümmet yapardı diyor, Allah dileseydi bütün insanların kalplerine hidayet verirdi, diyor dileseydi diyor, işte buradaki dilemeyi kulların çalışması neticesinde kullar çalışmadığı için onlara hidayet vermedi bir kısmına verdi çalışanlara bir kısmına da vermedi, ama Allah'ın dilemesini kulun fiiline bağlamış oluyor, Allah doğrudan doğruya eğer derse ki biz tabi ki o soru ortaya geliyor o zaman demek ki günah ehli cehennem ehlini Allah dilememiş ki iyi vasıfta olmasını dilememiş ki neticede cehenneme gitmiş diledikleri de cennete gitmiş o zaman bir özellik bir şeylik olmuyor mu, ayrımcılık olmuyor mu diye soru çıkıyor, tefsirler fazla buralara girmezler Allah'ın kudreti her şeyin üzerinde mutlaktır, O dilediğini yapar, diyorlar, dilediğini cehenneme koyar, dilediğini cennetine koyar diye böyle bir yuvarlak izah şekliyle bırakırlar.

İşte bunu böyle bilmemiz lazımdır evvela çünkü karşımıza gelen kimsenin hangi mertebede olduğunu anladığımızda ondan sonra onun mertebesine göre konuşmamız gerekiyor. İşte irfaniyette buradadır, karşımıza gelen kimse belirli bir seviye almışsa bizim ona şeriat mertebesinden vereceğimiz cevap onu karşılamaz, ama o nezaketen dinler gider, bir daha da uğramaz, ama onun bulunduğu mertebeden veya ulaşmaya çalıştığı mertebeden eğer o, o mertebede mutlak bulunmuş olsa zaten onu çözmüştür, çözmüş olması lazımdır o mertebenin hakikatini, oraya doğru yükselmeye çalıştığından ve miraç üzerinde olduğundan onu yukarıya çekmek için o dilediği yerden cevabını vermek gerekiyor. Şimdi Hakikat ve Marifet mertebeleri itibariyle baktığımızda ki onlar birbirine yakın şeriat ile tarikat aşağı yukarı aynı hüküm içerisinde hakikat ile marifet bir başka onların üstünde bir hüküm içerisindedir.

Şimdi gelelim tevhid hakikati ile bu işe bakmaya yani hakikat ve Marifet mertebesinden, bütün bu varlıkta buradan Hallac'ın sözüne de yol açılmış oluyor, Hallac-ı Mansur'un sözüne de yol açılmış oluyor, Hallac-ı Mansur "Enel Hakk" dedi veya demezden evvel veya o devrelerde muhabbetli

olduğu heyacanlı olduğu devrelerde daha kendisinde henüz Marifet mertebesinin hakikati yerleşmediği yani tabiileşmediğinden coşkulu olduğu ilk anladığı devrelerinde ki o halet-i ruhiyesi bir gün vaaz ediyorken Bağdat'ta bir camide çok iyi niyetinden mahlukata olan çevresine olan merhametinden Miraç gecesi Hz Rasulullah tahıyyatta "Esselamu Aleyna ve ala ibadillahissalihıyn" tahsisini keşke yapmasaydı diyor.

Çünkü (sav) Efendimiz hem Rahmetellil alemiyn hem de orada tahsis yaptı diyor, "Ve ala ibadillahis salihıyn" Allah diyor ki Rahmetim senin üzerine olsun" O da "Bizim ve salih kulların üzerine olsun" diyor, burada tahsis yapılmış oluyor, Hallac-ı Mansur tahsis yapıldığını anlıyor, ama eleştiri babında değil muhabbetinden "keşke bütün kulları kapsamına alsaydı" diyor. İşte burada bu inceliği anlamamız gerekiyor, bu inceliği anladığımız zaman يشَآءُda da kısmen çözülmüş oluyor. O anda (sav) efendimizin silüyeti o hutbede iken zuhur ediyor, "Ya Hallaç sen bilmiyor muydun ki ben vahy ile konuşuyorum kendiliğimden değil" deyince eyvah Ya rasulullah özür dileriz diyor ama tabi o söz çıkmış oluyor ve o söz O'nun başının kesilmesine sebep oluyor. "Enel Hakk " demeye başlıyor, şeriat alimleri de Allah'lık iddiasında bulunuyor hükmüne vardığından idamına karar veriyor, ölümünden 300 küsür sene sonra batın alemde büyük evliyaullah'ın Cenab-ı Peygamberin huzuruna çıkıp latif ruhlar aleminde onun hakkında iyi niyette bulunmaları özür dilemeleriyle Hz Rasulullah'ın affına mashar oldu ölümünden 350 küsur sene sonra.

Bir tek bu hassas kelimeyi yanlış teleffuz etti diye, şimdi orada şunu anlamamız gerekiyor, ey Hallac hem sen enel Hakk diyorsun, yani kendi varlığında Hakk'ın varlığını görüyorsun, daha hala aleme kesret nazarıyla bakıp değerlendiriyorsun, orada hükmü vardır. Şimdi "La faile illallah" dediğimiz zaman en alt düzeyinde olan kelime-i tevhid Allah'ın fiilinden yani fail-i mutlak Allah'tır O'nun fiilinden başla bir fiili varlık yoktur ortada diyoruz, sonra "La mevcude illallah"

diyoruz, Allah'tan başka mevcut yoktur diyoruz, "La mevsufe" diyoruz O'ndan başka sıfatlanmış yoktur diyoruz, "La ilahe illallah" diyoruz, "La mabude " diyoruz,

o zaman bütün varlıkta zuhur eden Hakk'ın zuhuru olduğunu mutlak olarak anladık mı, o halde bütün varlık da Allah'ın cemali ise فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اللَّهِ 2/115 yani "La mevcude" hükmüyle bütün varlıkta Hakk varsa sıfatların hepsi de kendine ait ise Zat'ına ait ise o halde yeryüzünde ve alemin bir başka yerinde zuhurda olan bir varlığı gördüğümüzde o ne hükmündedir, salah hükmündedir, salih hükmündedir, bizim şartlanmış kafamız ona ne derse desin bizim önceden ve sonradan uydurduğumuz isimler ve o eşyaya verdiğimiz isimler kendi kafamıza göre ister eksi ister üst değerlendirme dediğimiz değerlendirmeler olsun o Cenab-ı Hakk'ı bağlamıyor, bizim bireylerin karşı karşıya mizaç ve yeteneklerine göre bazılarına tatlı gelen bazılarına ekşi geliyor. Bazılarına ekşi gelen bazılarına tatlı geliyor. Yani iyi ve kötü ayırımı hakikat aleminde görecelik hükmüne bağlı oluyor, bireylerin değerlendirmelerine göre Allah'ın değerlendirmesine göre değil, Allah'ın indinde mevcudatın hepsi tek şeydir, aynı şeydir onun zuhurudur. Hani semender diye bir sürüngenden bahsederler, bu ateşten hayat buluyor, lavların çıktığı yanardağın ağzı yakınlarında yaşıyor, sıcak ortam olmazsa yaşayamıyor.

Mesela penguen gibi buzda yaşayan mahluklar var, sıcak ülkeye getirsen yaşayamıyor, mesela kuş havada yaşıyor suda yaşamıyor, su balığa hayat verirken kuşun canını alıyor, suyun içi kuşa cehennem oluyor, aynı şekilde bize hayat veren hava balığa da cehennem oluyor. Bazı pislik böceği de hayvanların dışkılarının içinde hayat buluyor, bizler de hayvan dışkılarını gübre olarak kullanıyoruz en mütena yiyecek bitkilerin köküne döküp gıdalanmasını sağlıyoruz bize çok tatlı kavunlar yetiştiriyor, bizim için pis kokuyor dediğimiz çirkin dediğimiz tiksindiğimiz bu dışkılar eğer bir gülün dibine koymuşsak gül kokusuna dönüşüyor

Bu hayatta veya başka hayatta yaşanan bu derecelendirmeler yani eksi ve artı kötü veya iyi derecelendirmeleri bireyler arasındaki değerlendirmeye göre anlayışa göre kişilerin tabiatlarına göre oluyor, birisi acıyı çok seviyor acı, ama birisi de tatlıyı çok seviyor tatlı, işte acıyı sevene göre acı onun tatlısıdır. Diğerine göre de tatlı dokunuyor, şeker hastalarına tatlı dokunuyor, yani birine hayat veren şey bu alemde birine de hayatını elinden alıyor, demek ki bu alemde hiçbir şey kesin mutlak değildir, hepsi geçici bir isim almış, bunların değerlendirmesini de biz kendimiz yapıyoruz, Allah'ın değerlendirmesi değildir.

Ama Cenab-ı Hakk'ın ef'al mertebesi itibariyle tabi var ettiği kanunları var, şeriat mertebesinde onlar geçerlidir, yalnız şeriat mertebesindeki hukuka da hepimiz dahiliz kim hangi mertebeye yükselirse yükselsin şeriat mertebesi hukuku üstünde mutlak geçerlidir genel olarak ama özel haller vardır o başka oraya gelen kimsenin rabbı ile özel halidir oraya hiçbir şey nüfuz edemez, ne kimse girer hiç kimse girmez oraya. Ne melek girer ne şeytan girer, ne başkası girer. Şimdi bütün varlık Hakk'ın bu gördüğümüz şekilde zuhuru olduğunu düşündüğümüzde ve Hakk'ın da hiçbir şekilde eksi mahiyette olamayacağını da mutlak bildiğimiz şekilde o zaman bütün zuhurda olan her şeyin salih olduğunu çok kolay anlamamız zor olmayacaktır.

Yani Cenab-ı Hakk hangi varlıkta hangi eşyada hangi kişide bütün bunlar ayrılmadan Allah'ın zuhurudur, kafir Müslüman, hırsız, zenci, beyaz çingene Türk hiçbir şey ayırmadan bunların hepsi Allah'ın zuhurudur. Biz kendi aramızda değerlendirme yapmışız beşeri nefsiyatımızla o kötü bu kötü o iyi bu iyi diye ama bakın bu konuştuklarımız evvela Hakikat mertebesine oradan da Marifet mertebesine göredir. Şeriat mertebesinde kafir de kafir Müslüman da Müslüman orada öyledir, orada yaşıyorsak zaten sorunumuz yok orası açık orası çok açıktır, ama miraç etmek istiyor da Cenab-ı

Hakk'ın başka özelliklerini idrak etmek istiyorsak bunları da öğrenmemiz gerekir.

İşin aslı da budur zaten İslamiyet de bunun için geldi, islamiyetten evvelki peygamberler şeriat mertebesini bildirdiler getirdiler yerleştirdiler, Hakikat mertebesine kadar geldi Efendimiz de Marifet mertebesini getirdi, ama alttan beri gelen bütün mertebeler ile birlikte hani akordiyon vardır, sıkarsınız sonra açtığınız zaman ne kadar yelpaze olur. İşte İslam dini Âdem (as) dan başlayarak Hz Rasulullah'ta kemale eren bütün ilahi tecellileri bünyesinde toplayan bir dindir. Bizim Müslümanlar olarak zorlandığımız yer de burasıdır, diğer dinler gibi tek mertebeyi ifade eden bir hüküm manzumesi değildir.

Âdemiyet bir mertebe, İbrahimiyet bir mertebe, Museviyet kendi mertebesi, İseviyet kendi mertebesi, onların eğitimi kolaydır o yüzden, onlar bir mertebe olduğu halde işleri karıştırmışlar, karma karışık etmişler, işte Cenab-ı Hakk Kur'an-ı Kerim'i göndermiş bütün bu mertebeleri düzeltmek bütün eğitim sistemini olgun halde tatbik ettirmek içindir. İşte bu mertebeler içinde dediği binanın ikinci üçüncü katına çıktığınız zaman görüş değişiyor, aynı bina ama oradan görünen de doğru aşağıdan görünen de doğru, alt katta oturan önündeki arabaları, karşısını görüyor, çatıda oturan açık sonuna kadar görüyor. İşte bunlar görüş farklılıklarından doğmuş oluyor. Ama mademki biz evin tümüne sahibiz, hangi kata inersek o katın haliyle ahlaklanmamız gerekiyor. Çünkü orada yaşayanlar o halde yaşıyorlar. Onların tersinde bir hayat yaşarsak oraya girdiğimizde karıştırırız onların aklını bozarız, yanlış işler yaparız. Ama birisi istiyorsa onların içinden, beni de yukarılara çıkarın diye o zaman alır tutarsın merdivenlerden yukarıya şu kat şu, şu kat şu, şu kat şu diye gezdirirsiniz o da görmüş olur mutmain olur, o da miraç ehli olur.

Şimdi Hallac-ı Mansur'un veya öyle söyletildi neyse yani suç isnad ederek değil eksi isnad ederek değil, ama bu geçmiş tecrübe edilen hikayelerden hissemizi almamız gerekiyor, bunlar yaşanmamış olsaydı, bu tecrübeleri biz anlayamayacaktık, bilemeyecektik, hepsini de bir insan bütün

tarihi hikayeleri yaşayıp tahakkuk ettirmesi mümkün değildir. İşte Cenab-ı Hak onu onu diğerini diğerine peygamberlere başka başka hayatlar yaşatmış ki bunlardan tecrübe sahibi oluyoruz. İşte Hallac-ı Mansur'un orada söylediği bu, mademki diyor, sen "Enel Hakk" diyorsun kendinde Hakk'ın varlığını buluyorsun kendinde bulduğuna göre dışarıda da bulman yani her varlıkta da bulman gerekiyor, o zaman Hz Rasulullah'ın söylemiş olduğu sözde tahsis yok tahkik vardır.

Çünkü (sav) efendimiz "*İnsanlara akılları kadar konuşunuz*" insanlara akılları kadar kelam ediniz, diyor yani karşınızdaki hangi mertebede ise o mertebeden ona konuşunuz, veya azıcık yukarıdan konuş ki ona bir Rahmetin olsun. İşte Efendimizin dört mertebeden her bir hadis-i şerifi dört mertebeden gelmekte veya özel olarak söylediği hadisleri varsa o kişinin mertebesinden o kişiye göre vaaz ettiği hükümlerdir. Evvela hadis-i şerifi çözmek için bu sırrı bilmemiz lazımdır. Bunun dışında bu hadis-i şerifin çözülmesi mümkün değildir. Hepsi şeriat mertebesinden bir keseye toplarsınız hepsi aynı mertebede aynı düzeyde olur, bir torbaya koyarsınız hepsi aynı olur.

Ama öyle değil onu birisi yukarıdan birisi oradan onu raflara dizmek gerekiyor, hangi raf mertebede ise o söylediği hadis-i şerif o mertebenin rafına yerleşmesi gerekiyor. Ama biz onları çuvala doldurur gibi çekmeceye doldururuz hepsi aynı yapıyoruz. Bakın ne kadar güzel, "İnsanlara tekellüm edin akıllarının miktarı kadar konuşun" diyor. Bu gün dünya eğitimi şu hadisi alsa bütün sorunlarını çözer, ama peygamber ağzından çıktı diye gericilik diyorlar, ne yapalım onlar öyle desinler.

Şimdi o zaman ne oluyor, "Aleyna Ve ala ibadillahis salihiyn" bizim üzerimize ve salih kulların üzerine olsun peki gayri salih kullar ne oluyor, diye Hallac-ı Mansur bu ifadeyi kullanıyor, kendi aklınca ve burada neden tahsis yaptı da "Ve ala ibadillahi ecmain" demedi, keşke deseydi nitekim kendisi Rahmetellil alemiyn değil miydi diyor. O da bir mantık düşüncesi ile söylüyor, ama Efendimiz de vahy ile konuşuyor,

Cevamiul kelim yani kendisine ilk verilen o zaten az kelime ile çok mana ifade etmek. “Ve ala ibadillahis salihin” tahsis edilmiş gibi görünüyorsa da orada tahkik vardır, çünkü O’nun “Ve ala ibadillahis salihıyn” dediği şey aynı zamanda da ecmain demektir.

Altında gizlidir onu hakikat ehli ancak ecmain olduğunu orada anlayabilir, çünkü o açık olarak evvela muhkem şeriat mertebesinden hitap etmektedir, sonra Tarikat mertebesinden aynı kelamın içerisinde yani kelamın zahiri şeriat mertebesi bu kabı onun perdesi onun içinde gizli tarikat mertebesi var onun içinde gizli Hakikat, onun içinde gizli marifet mertebeleri vardır. ama dışta görünen elbise şeriat mertebesinin kurallarına göre ifade edilmesi gerekiyor ki bu Hz Rasulullah’ın en zor işidir, ama en kemalli işidir konuşmak yani yerli yerince hepsini içine alacak şekilde kurgulamak cümle kuruluşunu.

İşte orada “Ve ala ibadillahis salihıyn” demesi aynı zamanda “ecmain” demesidir, çünkü bütün varlık Hakikat ve Marifet mertebesi itibariyle salah hükmündedir. Alemde salihıyn ve gayrı salihıyn diye bir şey düşünülemez. Neden diye düşünürsek çünkü bütün alemde biz mutlak olarak Allah’ın zuhurunun varlığını biliyorsak orada salih olmayan bir şey düşünmemiz bizim için çok büyük cehil hükmünde olur. Hem bütün varlık Allah’ın varlığıdır diyeceğiz hem de O’nun içinde salih olmayan kötülüklerle ifade edilen bazı fiillerin olduğunu söyleyeceğiz bu tevhide uymaz, görüşüne uymaz, ama kafirdi Müslümandı işte eşkiyadı, hırsızdı, yok mu var, var ama onlar ef’al alemi itibariyle bireylerin değerlendirmelerine göre olan bir hükümdelerdir.

Ama ahirette yine bunların hukuku buradan verilecek kişinin tevhid hakikati üzere bunların bir bütün olduğunu bilmesi onları cezadan kurtarmayacak o bize ait olandır yani irfan ehline ait olan Allah bilgisi Marifetullah bilgisidir, şeriat mertebesi hangi hukuku vaaz etmişse mutlaka tahakkuk edecektir, bu düşünce veya bu bilinç bazı kimseler için bilinen bu bilinç onları kaldırmayacağı çünkü o ayrı bir konudur, bu ayrı bir konudur. Bunu kim biliyorsa işte İrfan ehli olarak

hayata daha başka türlü bakmakta ve O'nun muhabbetini yaşamakta rabbını daha iyi tanıdığı için rabbani muhabbetini yaşamakta kim bunları bilmiyorsa bu dünyada sıkıntılar içerisinde o etti bu etti diye bu sıkıntılar içerisinde cehennem hayatı daha burada sürdürmektedir.

Burada kimden cehennem fiili ortaya çıkmışsa diğer alemde karşılığı ne ise onu görecektir, ama fiil çıkanı biz birey olarak gördüğümüz halde ama acaba o bizim gördüğümüz gibi bir varlık mı, sonra az önce dediğimiz gibi Cenab-ı Hakk kullarına muazzeb değil ki azab edici değildir ki neden azab etsin Cenab-ı Hakk ”Rahmetim gadabımı örtmüştür” diyor, ne olursa olsun Cenab-ı Hakk'ın yaptığı iç sonunda Rahmettir. Baştan gazab gibi gözükse de sonunda Rahmettir. Cehennem dahi rahmettir sonunda çünkü rabbımız kendi diyor bakın “Rahmetim gadabımı örtmüştür “ diyor. Cehenneme attığı kişiye dahi rahmeti vardır.

Bir başka yönden rahmeti vardır cennetine koyduğu kişiye de rahmeti vardır, ama iki rahmet birbirinden farklı olduğu için biz bunun birinin zahmet birinin rahmet olduğunu zannediyoruz. Suyun içinde gezen balığa deniz rahmet mi zahmet mi, ama kuşa zahmettir. Bakın anlayışa tatbikata ve göreceliliğe göre bunları biz beşer aklımız ile değerlendiriyoruz. Zararlı faydalı, eksi artı diye. Tabi bu anlayışta doğru, onları inkar edecek halimiz yok ama diğer mertebesini de rabbımızın diğer mertebelerini de bilmezsek o da bizim cehlimiz olur, Cenab-ı Hak Âlim Sıfatı ile bütün alemlere tecelli ettiğinde onun da öğrenilmesi gerekmektedir. Efendimizin tahsis yapmadığı zahirden bakıldığında tahsis gibi görüldüğü halde ama ecmain olduğu çünkü bütün varlıkta Hakk'ın zuhuru olduğundan ve bütün aleme duasının şamil olduğu açık olarak görülmektedir.

İşte burada Allah'ın da ayet-i Kerimeleri hem şeriat mertebesindeki kişiye yeterli olacak tatmin olacak şekilde hem tarikat mertebesinde hem hakikat hem marifet mertebesinde işte Allah dileseydi siz hepiniz mü'min olurdunuz, Allah

dileseydi işte bu alemde hiçbir kimse dalalette kalmazdı, تُضِلُّ

بِهَا مَنْ تَشَآءُ وَتَهْدِى مَنْ تَشَآءُ 7/155 dilediğini delalete bırakır dilediğini hidayete erdirir, yani bu benzeri ayetlerin tümü toplandığında neticede bütün iş Allah'ın isteği ile oluyormuş vehabını veriyor, ben ne kadar uğraşırsam uğraşayım Allah dilemişse beni cehennemine koyacak o da ayrı konu sen üstüne düşeni yap da O cehennemine koysun ayrı, orada da bir rahmeti vardır bilemezsin ki, sonra ne olacağını, işte böyle bakıldığı zaman Cenab-ı Hakk kendi varlığının zuhuru olduğundan kendi varlığını da isimlerinin faaliyet sahası olarak zuhura çıkardığından dilediğini cehennem ehli olarak belirtir, dilediği ismi cennet ehli olarak belirtir.

Veya biz bu hakikatleri böyle idrak ettiğimiz zaman Cenab-ı Hakk'ın dileyişinden başka dileyiş bu alemde yoktur, Cenab-ı Hakk da her mahlukatına dilediği hüsn-ü haldir, mutlaka güzel haldir, cehennemine de koysa onun için güzeldir, cehennem dilemesi de güzeldir, cennet dilemesi de güzeldir. Ama cennet kendi bünyesindeki güzellikleri aksettirir, cehennem de kendi bünyesindeki ayrı güzellikleri aksettirir, cennet nurdan cehennem nardan olduğu için ikisinin yaşantısı ve fiiliyatı bir birine bambaşka bakın ne diyor, Cennet ehline cehennem haram, cehennem ehline de cennet haram, neden kullanamaz ki zaten o malzemeyi kullanamaz. İşte ayet-i kerimelere şeriat mertebesinden baktığımız için mutlak oradan baktığımız için daha yukarıdan gelen ayetler arasında tezat varmış gibi gözükür işte bunların izahı gerekiyor. Bütün varlıkta Hakk'ın kendi mutlak zuhuru olduğuna göre tabi ki dilemesi kendinden kendi dilediği gibi olacaktır, لَا يُسْئَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ

يُسْئَلُونَ 21/23 "O'na yaptığından soru sorulmaz ama siz mesulsünüz." Ne kadar nereye gitsek te birey halimiz vardır, bunlar da hep görecelikli Hakk'ın varlığından başka bir varlık

yok biz bir taraftan mutlak olarak kuluz ama bir taraftan da aynı mutlaklıkta Hakk'ız. İşte bu ikisini birleştirebilirsek kah kulluk halimiz neresi kah Hakk'lık halimiz neresi hepsini yerli yerinde kullanırsak huzur ehli oluruz. لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَقِيمَ ﴿٢٩﴾ وَمَا تَشَاؤُنَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ 81/28-29 "sizin içinizden birisi doğru yolu dilemiş olsa dileyemez, ancak Rabbın onu doğru yola sevk eder." Şimdi birisine soruyoruz, kardeşim sen ne zaman bu işlere başladın işte ben çocukluğumdan beri falan işte şu şekilde başladım, nasıl başladın içimden geldi de başladım, içinden gelmeseydi ne yapacaktın, başlamayacaktın, demek ki senin elinde bir şey yok, bunu şunun için söylüyorum, bazı kardeşlerimiz işte ben şunu ettim bunu ettim işte bu kadar camiye yardımım var, peki bu muhabbet nereden geldi, işte Allah dilemeseydi sen dileyemezdin onu meselesi buradan çıkıyor, şeriat mertebesinde,

Bizim hiç duygularımız yok iken o meyil nereden geliyor, yukarıya doğru çıktığımızda hiç duygularımız yokken ana kaynaktan ayan-ı sabitelere dayanıyor, Muhiddin-i Arabi Hz leri ayan-ı sabiteler ile ilgili ne diyor; "Ayan-ı sabite mec'ul değildir" diyor. "Ceal" yani kılınma değildir, ayan-ı sabite hatta o kadar açık söylemişler ki "Ayan-ı sabite mahluk değildir" demişlerdir, ayan-ı sabite daha vücut kokusu almamıştır, yani ilm-i ilahide olan bilgiler zuhura çıkmadığı için mahluk hükmüne girmemiş zuhura çıkınca halk edilmiş mahluk ismini almaktadır. Kişinin kendi bünyesinde iken şimdi sizin belirli bir vasıflarınız var bu vasıflarınız dışarıya çıkmadan sizin zatınız ile ilgili zatınız bizatihi kendiniz ama böyle örgü gibi resim gibi yazı gibi bir şey çıkarttığı zaman işte bu mahluk oluyor ama bu kişinin beyninde iken mahluk değildi.

Kişinin aslı zatı zuhura çıkınca mahluk olmaktadır, kayıtlanıyor o zaman elbise olarak kayıtlanmış oluyor, vasıflanmış oluyor. Ama beyninde iken vasıfsız sadece ilm-i

İlahide onun zatının ilminde bulunuyor, her şeyi yazıyor çiziyoruz, zuhura çıkardığı her şey gerek lisanen gerekse kelam olsun meslek yazı olarak çıksın kendi bünyesinden dışarı çıktığında o mahluk olmuş oluyor görüntüye faaliyete geldiğinde.

Bu Cenab-ı Hakk'ın Zat'ında iken Zat mertebesinde kendi Zat'ında iken bütün Esma-ı İlahiye bütün Sıfatlar orada Ceneb-ı Hakk bir tecelli ederek işte ayan-ı sabiteleri yani sabit a'yan yani a'yandan maksat o varlığın özü kimliği, ilk projesi, çekirdeği, yani ilk çekirdeği, bunlar o mahalde mahluk değillerdir, yani daha henüz bir silüyet almamışlar bir vasıf almamışlar kimlik kazanmamışlar işte bunlar Esma alemine yani Sıfat aleminden Esma alemine gönderildiğinde birer latif kimlik kazanmaktalar dır. Hani örümcek ağı vardır ya böyle yaygın bir örümcek ağı düşünün, böyle projeler halinde yine de bütün ama bakıldığı zaman şu şunun şu şunun projesi silüyeti latif olarak belirtilmektedir.

İşte burası mahlukatın başladığı yerdir. Mahlukluk halinin başladığı yerdir. İşte Cenab-ı Hakk bunlara da birer elbise verip alem sahnesinde görünür hale geldiğinde Hakk'ın ef'al zuhuru olmuş oluyor. Ama bütün bunlarda faaliyete geçen o ayan-ı sabitede aldığı hüküm onları harekete geçiriyor. Bakın şimdi burası çok mühimdir, mahlukatın var edilişi ve yaşantısı ve davranışları hakkında mühim meseledir. Ayan-ı sabitede Cenab-ı Hakk ona nasıl bir program yapmışsa hangi isimlerin terkibini oraya koymuşsa mesela Rahman isminden bir terkibe daha fazla koydu, Cebbar isminden bir terkibe daha fazla koydu, bu zuhurunu yapacaktır çaresi yoktur.

Yalnız insanın bir değişik hali vardır diğer mahlukata göre ağaç ağaçlığını yapacak bunda hürriyeti yoktur, yani bireysel iradesi yoktur, hava havalığını yapacak güneş güneşliğini yapacak bireysel iradesi yok. Ama insan böyle değildir, Cenab-ı Hakk insanı işte insanı insan yapan halife yapan bu vasfıdır. Özel hareket edebilme kabiliyetini vermiştir, bireysel amir olabilecek muhtar olabilecek bir kabiliyet vermiştir. Ama yine de diyor ki sen şu, şu şartlar içerisinde olacak ve kaderini

çizmiş programını yapmış bazı kaderinde olan kader-i mutlak Cenab-ı Hakk'ın amir olduğu yani koyduğu kurallar onun dışına çıkması mümkün değildir.

Değiştirmesi de mümkün değil ve ondan da sorumlu değildir. Çünkü hem değiştirememe hem de sorumlu ol olmaz. Sorumlu bıraktığı yerler hayatının bazı safhalarıdır. Düşüncede olsun efendim arada bıraktığı bazı safhaları işte biz de bunlardan sorumluyuz. İşte Cenab-ı Hakk Âdem'in yani insanoğlunun projesini yaptığı zaman ayan-ı sabitesinde bazı isimleri boşta bırakıyor. İşte biz çevre tesirleri ile aile tesirleri ile eğitim tesirleri ile aldığımız bazı şartlanmalar bizi bu sınırın dışında tutuyor veya bunu değerlendiremiyoruz, gaflette kalıyoruz, işte bunun aşılması için de özel bir eğitim gerekmektedir kişinin kendini bulabilmesi için.

İşte Cenab-ı Hakk'ın bir zuhur üzerinde şöyle veya böyle dilemesi demek ayan-ı sabitede onun programını o şekilde düzenlemesi demektir. Çünkü burada zuhura gelen ayan-ı sabitenin zuhura çıkmasıdır. Projeye Rahmanan esmasını ağırlıklı olarak koyduysa ona hidayet ehli diyor, şeriat mertebesine de bir cevap verilecek ya projesine Cebbar Esmasını daha ağırlıklı koyduğunda da inkar ehli veya isyan ehli diyor. ama bizim anladığımız manada inkar ve isyan ehli ne demek Cenab-ı Hakk'ın anladığı manada Zat mertebesinde inkar ve isyan hali ne demektir.

İşte biz hemen baktığımızda cehennemde yanacaksın asılacaksın kesileceksin şöyle olacaksın böyle olacaksın bu dünya ahiret alemi bu dünyada yapılan fiillerin bir sonraki aşamasının görüntüleridir. Ceza dediğimiz şey asma yakma kırma manasına değildir, karşılığı demektir bir sonraki aşamada karşılığı demektir. Yani şöyle toparlayalım "Yeşa" kelimesini Allah'ın dilemesi iki yönlü düşünebiliyoruz, ayan-ı sabitede başlayan bir sistemin madde aleminde faaliyete geçmesi zuhura çıkması ama ceza burada anlaşılması zor olan yerlerden ama mutlaka olması lazım gelen yerlerden bir tanesi bu kelimelerin beşer anlayışındaki hali ile ilahi anlayıştaki hallerin başka olduğudur.

Yani cezalandırdım dediği zaman biz şartlanmış kafamızla hemen azab olarak bunu görüyoruz, halbuki azab yakıcı yanmak kırmak dökmek değil tatmak tatma kelimesinden meydana geliyor. O zaman ne oluyor, bir kimse mesela sıcaktan hoşlanıyor, sıcak tadıyor, bir kimse soğuktan hoşlanıyor soğuk tadıyor, bakın birbirine ne kadar zıt durumda demek ki var edilen her bir varlığın kendi var ediliş sistemine uygun düşen şey ona rahmet olmaktadır. Ters düşen şey zahmet olmaktadır. İşte ters ters diye gördüğümüz hukuklar hükümler, var edilmiş olan mahlukatın tabiatına göre halk edildiğinden biri diğerine ters düştüğünden biz o zaman biri eksi biri artı işte biri oldu biri olmadı gibi hükümlerle bakıyoruz.

Aslında orada adaletsizlik hiçbir şey yoktur. Bakın cehennem ehli için ben cehennemi halk ettim diyor, لَاَمْلَئَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ اَجْمَعِينَ 11/119ve “cehennemi insanlar ve cinler ile dolduracağım” diyor, şeriat mertebesi itibariyle onu söylemesi gerekiyor, مِنَ النَّاسِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ اَلِيمٍ 3/21 acaba bu elim azab ne ifade ile belirtiliyor bize, bizim anladığımız manada çok şiddetli bir yanış mı yoksa hücrelerine kadar nüfuz eden o varlıkların istedikleri istihkakları mı. Sadece azab dese biraz daha kolay yani daha hafif bir tecelli olacağını anlayacağız, “elim azab” dendiği zaman elim azab hücrelerine kadar işleyen tecelli-i ilahi mi acaba. Yoksa bizim anladığımız manada yak ateşi etin kemiğin yansın o manada mıdır. Cehennemde diyor, rabbının öyle kulları vardır ki cehennem ehline onların gönüllerinden tecelli eder diyor. Cehennem ehli ama Allah’ın tecelligahı olmuş oradan cehennem ehline rahmeti yayılıyor. Muhiddin-i Arabi batılıların bir düşünürü için onu cehennemde gördüm diyor.

O gönüllerden cehennem ehline rahmet etmektedir. Bir zaman gelir cehennem ehli orada o cehennemin haline alışır orası ona normal gelir. Ceneb-ı Hakk muazzeb değildir yani azab edici değildir, sonra bakın bir hadis-i şerifte diyor ki “Biz bir kazayı murad ettiğimiz zaman kaza takdir edilmiş kişinin o anda aklını başından alırız, kaza geçer ondan sonra aklını iade ederiz diyor. Bu Ceneb-ı Hakk’ın Rahmetidir. Allah bizim neye dayanıp dayanamayacağımızı bilmiyor mu, biz ne suç işlemişiz ki cehennemine atacak, ama dilerse atar o ayrı konudur, itiraz manasına değildir, anlatmak istediğim Cenab-ı Hakk’ın yaptığı her halukarda her şeyin kulunun Rahmetine olmasıdır.

Kulunun lehine olmasıdır, çünkü inancımız odur, madem ki her varlıkta Hakk zuhur etmektedir, ama o kendi kendine dilerse ateş şeklinde dilerse nur şeklinde gösterir. Veya ateş içinde gibi gösterir isterse nur içinde gibi gösterir. İbrahim (as) istisna olmak üzere açık delilidir. Ateş içinde ama gül bahçesi oldu orası O’na, bu demek değil ki bütün günahkarlar hemen affettik sildik manasına değil ama biz rabbımızın iyi niyetli olduğunu biliyoruz.

Şimdi biz kendimizi Hakk yerine koyalım bina projesini yaptık kalfaya verdik, ana direkleri kalfa kaldıramıyor, biz fiil aleminde kendimizi kalfa olarak düşünelim Cenab-ı Hakk bize bir proje verdi, uygulatmaya başladı, dedi ki eni boyu yüz metre olacak bunun dışına çıkamazsın ama kat içerisinde yatak odasından yarım metre alıp mutfağı genişletebilirsin, yani senin ihtiyacına göre bu sahada oynayabilirsin diyor, biz bundan mesulüz, yaptığımız projedeki değişiklik güzel olmamışsa onun mesulü oluyoruz.

Şimdi Cenab-ı hakk ilk yaptığı projede diyelim ki Cebbar esmasını diğerlerinden bir puan üste koydu, Rahman isminden 10 puan varsa Cebbar isminden 11 puan koydu, bütün Esma-ı İlahiyeden birer ikişer puan vermek suretiyle nasıl terkib ilaçlar yapılıyor, nihayet baş ağrısına, göz ağrısına iyi geliyor,

bunların hepsi ayrı ayrı terkib ilaçlar, isimi ilaç ama terkibleri ayrıdır. İnsan da ayan-ı sabitede bir terkib olarak oluşturuluyor. Diyelim ki Cebbar Esması en fazla isimlerden yani yarım terkib daha fazla diğer isimlerden, çok fazla olursa o mümkün değil zaten yani bütün her vasıfı Cebbardan olacak bütün her vasfı Rahman'dan olacak olmaz, o zaman tek menşeyli bir ilaç olması gibi olur, o zaman diğer isimler insanda eksik kalır.

Diğer isimler eksik olunca o insan olmaz yani Hakk'ın halifesi olmaz. Ancak kendisinde hangi isimler varsa o isimlerin halifesi olur. Kamil bir halife olmaz. Cenab-ı Hakk bunu böyle yapmıyor, bütün insanlara esma-ı İlahiyenin, Sıfat-ı İlahiyenin hepsini veriyor, biz düşünelim şimdi bizde bir eksiklik var mı, hangi esma-ı İlahiyeyi alırsak alalım kendimizde onun mutlaka karşılığını buluruz. Sıfatlarını alalım hangisi olursa olsun mutlaka bizde sıfatları vardır. Evvela Hayat, İlim, İrade, Kudret, Kelam, Semi, Basar bakın bunları müşterek kullanıyoruz, Allah ile müşterek kullanıyoruz. Zat'i Sıfatlara gelelim, Vücut, Kıdem, Beka, Vahdaniyet, Kaim-i binefsihi, bunların hepsi bizde vardır. Bunları da müşterek kullanıyoruz, çünkü bunlar olmazsa bizim zatımız olmaz. Bakın Kaim-i bi nefsihi; bizde nefsimiz ile kaimiz. Ama bu emmare ile belirtilen nefs değildir, kimliğimiz, nefis; o şeyin özü hakikatidir, işte bizim de hakikatimiz nefsimizdir.

Allah'ın da hakikati kendi varlığıdır, vücudu mevcudiyeti, şimdi buradaki incelik Cenab-ı Hakk'ın bize bırakmış olduğu o kullanım sahasında muallak olan kaderde eğer biz üretimimizi Rahmani yöne yönelterek üretirsek Cenab-ı Hakk'ın bize vermiş olduğu yarım puan Cabbar fazlalığını Rahmaniyeti onun üzerine çıkarmak suretiyle arttırabiliyoruz. İşte bize düşen vazife budur. Cüzzi irade bunu belirtiyor. Bir nar düşünelim tüm olarak o külli bir varlıktır, ama içini açtığımız zaman her bir nar tanesi birey olarak insan beynini oluşturmaktadır.

Külli olarak baktığımız zaman bütün alem mutlak bir varlık ama birey olarak baktığımızda insan sadece böyle diğer mahlukat değildir. İnsan da müstakil varlık belirli şartlar belirli

sınırlar içerisinde yine, mutlak müstakil olması için o insanın kendisinin Allah olması lazım haşa kendi kendini kendi var etmiş olması lazımdır. Böyle bir şey de söz konusu olmadığına göre işte insanın Allah indindeki en kıymetli olması yani kendine en yakın olması “Halakal Âdeme ala suretihi” Allah Âdem’i kendi sureti üzere halk etti diyor. Oradaki suretten maksat fizik beden sureti değildir, manalarının sureti üzere halk etti.

Yani saydığımız sıfat-ı zatiye, Sıfat-ı Subutiye 99 Esma-ı İlahiye ve de sayamadığımız esma-ı ilahiyenin hepsi ile birlikte zuhura çıkardığı içindir. İşte eğer insanın irade-i cüzziyesi olmasa insanın elinde o zaman “Yeşa” hükmü mutlak üzerinde olur o zaman kimsenin kimseye bir şey diyecek hali kalmaz. Ateş nasıl ateş olarak halk edildiyse sadece yakıyorsa aydınlatması olsa da yakıcı bir aydınlatma nur nasıl yakmadan nur olarak aydınlatıyorsa her şey tek vasıflı ortaya çıkar o zaman ne cennet olur ne de cehennem olur gerek de olmaz. Cennet Cehennem işte insanların bireylik hallerine göre mükafat veya mücazat tabi şimdi Tarikat ve Şeriat mertebesi itibariyle bahsediyoruz.

Hakikat mertebesinde oranın ehli ne diyor “Ya rabbi cennetine de koysan cehennemine de koysan farklı bir şey değil bizim için diyor, sen ne dilersen öyle yaparsın çünkü cennetine de koyduğu kendi varlığı cehennemine de koyduğu kendi varlığıdır, dilerse kendi kendisini yakarsa yaksın bana ne. Burada Cehennemde yanacak olan aslında yanacak şeyler vardır, Cehennemde yanacak olan oraya giren kişilerin hayali benlikleridir, hayali kurgularıdır, zanları orada yanacaktır, eğer bir kimse zandan kurtulmuşsa onda artık kendi varlığından bir şey de kalmamışsa zaten onlar dünyada yanıyor burada ağırlıklarımızı atıyoruz, gerek zikirlerle gerek tevhitlerle teheccütlerle yanacak bir şey kalmıyor.

Diyorlar ki Azrail geldi seni alacak gelse ne olacak diyor benim boş elbisemden başka bir şey bulmaz Azrail geldiğinde bende bir elbise bulur bende alacak diyor, zaten ben onu Hakk’a vermişim vaktiyle diyor. Şunu anlatmak istiyorum hep

bahsettiğimiz gibi her mertebelerde bu ifadeler değişik hüküm almaktadır, böyle olmazsa zaten mertebeler olmaz bu kadar da uğraşmamıza gerek kalmaz. Eğer sadece şeriat mertebesinde zahiri alimlerimizin imamlarımızın bildirdikleri kadar olsaydı bu işler ne tarikat olurdu ne Hakikat ne marifet mevzuları olurdu Cenab-ı Hakk da وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ 50/16 "Ben size şah damarınızdan yakınım ayetini kullanmazdı. فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ 2/115 ayetini hiç kullanmazdı sadece bütün Kur'an yap et, yapma etme emir ve nehiy manzumasi halinde olurdu. Bu müteşabih diye belirtilen ayetlerin hiç birisi olmazdı, işte Cenab-ı Hakk bütün bu alemde neyi nasıl dilemişse mutlak hakim olduğundan dilediğini cehennem ehline çeviriyor, dilediğini Cennet ehline çeviriyor, yalnız orada bahsedilen cehennem ehli de o kişi cehennemde cennet ehli olarak yaşamıyor mu, kendi mertebesi itibariyle orası ona cennet değil mi, Cenab-ı Hakk azab edici değil ki kuluna neden azab etsin sonra kendi zuhuruna neden azab etsin azab veya mükafat biz O'ndan kendimizi ayrı tutmamız suretiyle ortaya çıkan bir kavram oluyor.

Yani Allah ötelerde kul buralarda rabbı kuluna ya mükafat verecek ya mücazat verecek yani bizim varlığımız azab ve mükafat ortaya getiriyor. Biz kendimizi Hakk'ta fani ettikten sonra bunların hepsi düşmüş oluyor. Ama ahirette kişi hangi mertebede olursa olsun yine hayatı devam ettiğinden bir mekanı olacak rab kendisini nereye koyarsa orasıdır. Bakın yükseldikçe aşağıda olan hadiseler bizi ilgilendirmiyor. Yükseldikçe illa cennete gideceğim diye bir istek kalmıyor. Mahşer ehlinden bahsederken "Mahşer ehlinden bazıları vardır kuşlar gibi uçarak sıret-ı geçecekler cennete gidecekler" oradaki şey hiç ilgilendirmiyor artık onları. Ama sen dilersen onların arasına girip dolaşıyorsun o ayrı öyle selahiyetin var

çünkü. Hak ehli belli bir mertebeye geldiği zaman bir şey istemez, pazarlık eder gibi isteklerde bulunmaz.

Kur'an-ı Kerim'de dört haram aydan bahsediyor, bunlar hac aylarıdır diyor, yalnız bu dört ayın iki ayı hazırlık olan iki ay son iki ayı da artık haçtan gelme dinlenme gibi süreleridir. Bu aylarda müşrikler bile yani İslamiyet gelmezden evvel bile savaş yapmazlardı, bu aylarda savaş haram nereden geliyor bu yasak İbrahim (as) ın dininden gelen yasaklardır. Zamanın şartları belki o yöne insanı götürebilir, çaresiz olarak iyi niyetle ama hadis-i şerifte "Hac Arafat'tır" diyor. Yani mutlak hac o gün Arafatta oluyor. Ama bunu daha esneterek alimler içtihad ederek birlikte karar alırlar ümmetin buna uyma zorunluluğu var çünkü ümmetin üstünden bu farziyet düşmüş oluyor, vebal onların üzerine geçmiş oluyor, ki onlara da vebal olmaz kolaylaştırmak için iyi niyetle yapılan bir iş oluyor.

Ve de olur da zaten hep bilindiği gibi hep o kadar sıkışıklık günden güne de insanlar çoğalıyor, her geçen gün yeryüzünde on binlerle kişi her bir günde farz hükmü insanların üstüne yükleniyor. Askerliği geçtiği anda onun farziyeti yükleniyor, 20 yaşı geldiği zaman her gün 20-25 yaşına ulaşanlar var yeryüzünde Müslümanlar var, yani hac farizesini yapacak kitle her geçen gün çoğalıyor. Her ay her sene değil her gün çoğalıyor. Her gün binlerle kişi artış gösteriyor. Bunların bir gün içerisinde bütün dünyadan nakledilerek orada döndürülmesi bu işi yaptırılması hiç mümkün değildir. Keşke düşünseler de öyle bir kolaylık getirseler.

Suudiler içinde iyi olur diğer Müslümanlar için de iyi olur, o zaman kura çekmeleri lazım, bütün hacca niyet edenler toplanacaklar birinci gurup ikinci gurup üçüncü gurup hangi gurup Arafat'a rastlarsa şansına olacak gibi, hiç yapmamaktansa böyle olabilir bu bir iştihat meselesidir. Sudi Arabistan nasıl bir karar almışsa misafirin ev sahibine uyması gerekiyor, mesuliyet de ona ait olmuş oluyor. Orada niyet önemli oluyor kişinin niyeti kim ne tarafa yönelirse onlar düşünsün. Allah cümlemize selamet versin.

Cenab-ı Hakk Âdem (as) ı Cennette halk ettikten sonra O'nu belirli vasıflarla vasıflandırdı belirli aşamalar geçirtti, kendisi yalnız başına Cennette dolaşıyorken Zat mertebesi itibariyle Hava validenin kendisinden halk edilmesiyle Sıfat mertebesine intikal ettirdi. Sıfat mertebesinden Cenab-ı Hakk O'na Esma-ı İlahiyeyi öğretmesi ile de Esma mertebesine intikal ettirdi. Ne oldu bu şekilde Sıfat mertebesine intikal edildiği zaman Zat mertebesi perdelendi, arkada kaldı, Sıfat mertebesinden Esma mertebesine nakledildiği zaman Sıfat mertebesi Esma mertebesinin altında perdelenmiş oldu. Yani onlar Âdem (as) ın batınında kaldılar.

Esma mertebesinden "*Bu ağaca yaklaşma*" hükmüyle şecereye yaklaştıklarında ef'al mertebesine tenezzül ettiler ve Esma mertebesi perdelenmiş oldu. O haliyle Âdem (as) ile Havva valide tam bir beşer yaşayışı idraki içinde dünyaya indirildiler. Yani Kur'an-ı Kerim'in nasıl nazili oldu onların da nüzülü Zat mertebesinden Sıfat, Sıfat mertebesinden esma, Esma mertebesinden Ef'al mertebesinde ve öylece zuhura çıktı. Eğer ilk halk edildiği şekilde Zat mertebesi itibariyle dünyaya indirilseydi yaşayamazdı. Ve de bu mertebelerde zuhura çıkmazdı. Onları da yeryüzüne indirdi, hatta Âdem (as) yeryüzüne inerken bütün Âdem neslini de indirdi kendi bünyesinde yeryüzüne.

Ama bu neslin zuhura gelmesi zamana yayıldı. İşte Âdem (as) ın batında olan bu hakikatler sonradan onda başlangıç olmak suretiyle kendisi tenezzül ettiği için kendisinde başladı bu eğitimler. قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ 7/23 ilk bakın dervişlik eğitimi onunla başlamaktadır. Bu dervişlik seyr-i süluk denilen şey belirli bir zamanda mekanda başlayan bir hadise değildir, insanlık ile başlayan insanlığın en eski eğitimidir tarikat eğitimi dervişlik eğitimi insanlık eğitimi, Cenab-ı Hakk zahiren mahlukatını

zuhura getirdi, beşer Âdem'i batınen bu eğitim ile birlikte gene özünde mevcut olan Hakk mertebesine, Zat mertebesine ulaştırmasını bu yolla temin etti. En son halkayı da işte efendimiz yerine koydu, o işte kemale ermiş oldu.

Şimdi burada sorulmak istenen şey şuydu, yahut merak edilen şey, Âdem (as) yeryüzüne indiği zaman ne yaptı, yani nasıl konuştu, hangi lisan ile konuştu, neler kelam etti, neyi ne şekilde ifade etti, bunu şöyle diyelim El iblis kitabında Abdül Aziz Debbah buyuruyor ki bir bölümünde Âdem (as) ın Cennetteki lisani Süryanice idi Süryanice konuşuluyordu, diye kitapta ifade ediliyor, ancak bunu biraz ihtiyat ile karşılamak lazımdır, ve biraz da düşünmek lazımdır, inkar ve red etme babından değil, kendi durumumuza göre her birerlerimiz bunu bir başka türlü değerlendirmiş olabilir, yani mutlaka belki o bir başka ilhama dayanarak söylüyor olabilir ama ihtiyatlı davranmamız gerekiyor.

Bütün bilgiler hakkında kaynağı kimden gelirse gelsin yani bir bilgi bulduk da balıklama bu Haktır tamdır mutlaktır %100 isabetlidir diye hüküm vermememiz hangi kitaptan olursa olsun aldığımız bilgi hakkında kendimiz gönlümüze danışmamız lazımdır. Gönlümüz de tasdik ederse bir bakıma sıhhatli olur sağlıklı olur veya o ilgili kimselerle istişare ederek hakikatini anlamamız gerekir. Nasıl hukuki bir mesele olduğu zaman avukatlara danışıyoruz, hastalık gibi bir şeyler olduğu zaman tıpçılara danışıyoruz, Âdem (as) cennette Kur'an-ı Kerim'in ifadesine göre ve oradan aldığımız bilgilere göre Cenab-ı Hakk'ın O'na وَعَلَّمَ اٰدَمَ الْاَسْمَٓاءَ كُلَّهَا 2/31 ayeti ile belirtildiği gibi Cenab-ı Hakk evvela O'na kendi isimlerini bildirerek eğitime başlamaktadır. Yani lisan eğitimine kendi isimlerini öğreterek başlamaktadır. Bunu Cenab-ı Hakk Kur'an-ı Azimmuşan'da bizlere Arapça lisanı ile anlatmaktadır bizler kolay anlayalım diye ama o gün acaba Cenab-ı Hakk Âdem (as) a bu kelimeleri hangi harfler topluluğu ile ifade etti. Böyle bir anlatıma biz hangi lisana ait olduğunu söyleyebilir miyiz. Çünkü daha henüz insanlar yok iken insan cemiyetleri yok iken

insanlar halk edilmemişken insanlar da halk edilmemiş olduğundan şu milletin lisanı ile bu milletin lisanı ile dememiz zaten çok gerçekçi bir şey olamaz. Ama Cenab-ı Hakk Âdem (as) a yaptığı bir eğitimden bahsetmektedir.

فَتَلَقَّى آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ

الرَّحِيمُ 2/37 Ve Rabbı ona bazı kelimeler telkin etti o kelimeler ile rabbına dua etti rabbı da onun duasını kabul etti diyor. İşte daha sonra bir başka ayette o kelimelerin قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَ

نْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ 7/23 ayetinde rabbi ona öğretiyor, rabbi ona kelimeleri öğretti ve bu kelimeler ile de duası kabul oldu af edildi diye belirtiliyor.

Şimdi buradan anlaşılan Cenab-ı Hakk Cennet içerisinde olan varlıkların cennetteki eşyanın cennetteki kimliklerin isimlerini öğretmiş, o anlaşılıyor ve kendine yönelme bazı kendi ile ilgili münasebetler hakkında da bilgiler kelimeler öğretmiş, yani bu kelimelerle cennetteki yaşamını sürdürür halde imiş, ancak cennetten yeryüzüne indirildiği zaman yeryüzünde cennette olmayan bazı varlıklarla karşılaştı, cennet hali olmayan yaşam ile karşılaştı. Toprakla, taş ile su ile kuşlarla değişik şeylerle karşılaştı, o zaman bunlara kendinde bulduğu kök kelimelerle benzer kelimeler üreterek o varlıkların şeklini ifade eden uzun boylu kısa boylu mesela biz "Eldiven" diyoruz değil mi, aslı el ile kullanılan elden üretilen bir ifade biz ona biz onu ele benzeyen beş parmaklı bir şey olarak düşünüyoruz.

"Ayakkabı" diyoruz yani ayaklarımızın kabı bakın ne kadar uygun kelimeler işte Adem (as) ile Hava valide kendilerine yetecek kadar işte ağaçtı kuştu, suydu, tarlaydı, tezekti gibi basit kelimeleri yeryüzünde kendileri ürettiler, bu sefer Âdem (as) ın lisanı ne oldu, çoğunluğu uluhiyetten olmak üzere bir

lügat ortaya getirdiler, bir kısmı da kendi ürettikleri kelimelerle kendilerine yetecek kadar bir bütün kelime hazinesi olan lisan ürettiler. Bu lisana verilecek en gerçekçi isim Âdemce olması gerekmektedir. Bundan sonra Âdem evladı çoğaldıkça yörelere coğrafyaya doğru yayıldıkça gittikleri yerler onlar da değişik malzeme ve maddeler gördükçe onlara da yeni yeni isimler buldukça işte yaratıldı dediği aslında bular isimler sonradan yaratıldı.

İnsanoğlu yok iken o varlıklar gene varlıktı, Hakk'ın varlığında varlıktı ama insanlar onlara dağ dedi deniz dedi derya dedi yol dedi kum dedi, biz onları yaratıldı zannettik kendileri yaratıldı zannettik halbuki isimleri var edildi onların. O isimler gerçek kimlikleri hüviyetine büründü, dağ ismi dağ yaratılmış hükmüne girdi. Halbuki orada isim bahsedildi sadece işte belirli geçen süreler içinde üretilen yeni beşerce kelimeler Uluhiyetten gelen yani Âdem (as) cennetten getirdiği kelimeleri bu sefer üstüne çıktı ondan çoğunlukta ilahi kelimeler azınlıkta kaldı, oran ilk geldiği zaman İlahi kelimeler çok beşer kelimeler azdı, ama süre uzadıkça beşeri kelimeler arttı insanlar çoğaldığından bunun karşısında kalan ilahi kelimeler azaldı.

Zaman içerisinde öz manalarını da kayıp ettiler, onlar da beşerce anlamlarla şartlanmış şekilde kullanılmaya başlandılar, dolayısıyla cennetten Âdem (as) ın getirdiği salt bilgi ifade eden o kelimeler de beşerce hayel alemine dönüştü, insanların hayalinde kurdukları sisteme dönüştü. Kabileler de gittikleri yerlerde bölük, bölük olduklarından her kabile Âdem (as) dan aldığı şeyi daha sonraları kendilerine göre geliştirdiler. Ama bunun İdris (as) a kadar bu lisanın sürdüğü yani Âdem (as) dan sonra Şit (as) İdris (as) çok uzak mesafede olmadıklarından bu lisanı yürüttüler kullandılar. O'ndan sonra yörelerde yine bu lisan kaynaklı ama kendilerine özgü teleffuzlar çıktı, yöre şiveleri çıktı, dolayısıyla bu gün 2760 tane lisan yeryüzünde olduğunu dil bilimcileri söylemektedir.

Bir yerde bir varlık varsa hele o varlık belirtilen şekliyle insan varlığı ise o kendisini bilse de bilmese de Cenab-ı Hakk'ın muhabbetine mashar olmuş bir insandır. Ama içkicidir ama başka hallerdedir, o onu ilgilendirir o ayrı konudur, hani dedi ya işte zalimler olmazsa mazlumlar nasıl bilinecek mazlumlar olmazsa zalimler nasıl bilinecek siyah olmazsa beyaz beyaz olmazsa siyah nasıl bilinecek şöyle düşünmeliyiz ki rabbım mutlaka seviyor bana muhabbeti var, işte öyle ki bizleri var etmiş muhabbeti dolayısıyla var etmiş, muhabbeti olmasaydı sevgisi olmasaydı var etmezdi.

Efendimiz hakkında söylenen وَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ إِلَّا رَحۡمَةٗ لِّلۡعَٰلَمِينَ 21/108 veya "levlake levlak lema halaktul eflak" Ey habibim sen olmasaydın ben bu alemleri halk etmezdim, hadis-i kudsisi genel manada bütün alemler efendimizi ilgilendiriyorken özel manada her birerlerimizi ilgilendirmektedir. Bakın *"Sen olmasaydın senin bu alemini halk etmezdim*" diyor efendimize. Yani senin özelliğin olmasaydı öz varlığın olmasaydı senin suret beşer alemini halk etmezdim. Sen bu hadiseyi bilsen de bilmesen de kişi bu hadiseyi bilse de bilmese de Cenab-ı Hakk'ın kendisinden ona vermiş olduğu "Venefahtü" nün hakikati olmasaydı onu zuhura getirecek beden elbisesini yani alemlerini vermezdim diyor, bu ne demek seni ne kadar çok sevdiğimi bilesin diyor.

Bakın "sen olmasaydın yani özündeki "Ben" olmasaydım, senden maksat cesedin dışındaki etin kemiğin elbisen bulunduğun mevkiin değil, sen dediği aldığı muhatap işte "Elif" ten sonra gelen "Be" harfidir. "Elif" Ahadiyet mertebesi O'nun diğer mertebelere ulaşmasını sağlayan "Be" harfi, "İle" olan harfidir. İşte o "ile" ile Hakk kendi varlığını birleştirmiş oluyor madde alemi ile, yani zuhur tecelli alemi ile, kendisinde Ahadiyet mertebesinden gelen insanda bilhassa ne vardı Hakikat-ı Muhammedi işte sende mevcut olan Hakikat-ı

Muhammedi olmasaydı ben senin beşeriyetini halk etmezdim. Yani şekil ve suretini ortaya getirmezdim.

Hangi asla dayanıyor, gene kendi aslına dayanıyor, benim sendeki asli zuhurum olmasaydı senin cesedini ben halk etmezdim çünkü gerek yoktu, onun için biz bilsek de bilmesekte O'nun bir ismini zuhura getirdiğimizden mutlak surette O'nun bize muhabbeti olduğunu bilmeliyiz. Ama burada bir nokta daha dikkat çekmekte ve daha değerlendirmekte bu hali o da nedir bu hakikati kişinin olduğu kadar iyi bir şekilde bilmesidir. Ne kadar iyi bir şekilde bu hakikati bilirse Hakk'ın indindeki muhabbeti de o derece artmış olmaktadır. Evvela Cenab-ı Hakk her birerlerimizi seviyor, muhabbeti var, biz onu bilsek de bilmesek de bu muhabbetin daha çok artış göstermesi, bizim bu hakikati bilmemize bağlıdır. Derece doz ve miktar olarak yükselmesi bizim bunu idrak etmemize bağlıdır. İşte biz rabbımızı kendimizde hangi mertebede bulur ve bilirsek o mertebenin muhabbetiyle de bizi sevmiş olmaktadır veya biz o'nu sevmiş olmaktayız.

Tabi bu aşk değişik şekillerde değişik varlıklarda zuhur etmekte meydana gelmektedir, evvela mecazi aşk muhabbet şeklinde başlamakta sonra hakikiye dönüşmekte nasıl ki Leyla ile Mecnun bu daha çok tasavvuf kitaplarına girmiş, bir gün demişler Mecnun'a hadi artık Leyla'nın babasını ikna ettik işte belirli hazırlıkları da yaptık gel seni artık evlendireceğiz Leyla ile demişler, O da yok demiş o geçti o, o zamandı ben ben Leyla, Leyla diye Mevla'mı buldum ben Leyla'yı ne yapayım demiş. Ve yine öyle dalgın olduğu zamanlarda yanına Leyla'yı getiriyorlar hadi bak Leyla razı oldu hadi evlenin artık denince bakıyor bakıyor, kim bu diyor, işte yanıp yakıldığın Leyla diyorlar tanımıyor musun, yok tanımıyorum diyor Leyla Leyla diye Mevlamı buldum diyor.

Neden çünkü Leyla ona bir cam oldu bir pencere oldu, kendindeki muhabbeti ateşledi, ama artık o Leyla o ateşi karşılayacak durumda olmadı neden çünkü aslına ulaştı, sebep oldu. Benzetme yaparlar Mecnun ormana ağaçlık bir yere çıkmış hava almak için elinde çakısı hani ağaçlara yazı

yazarlar Mecnun da hep ağaç kabuklarına Leyla, Leyla kazıyormuş, birisinin de dikkatini çekmiş Mecnun demiş Leyla'nın yanına neden kendi ismini yazmıyorsun sadece Leyla yazıyorsun demiş benim ismimi yazmaya gerek yok demiş neden deyince Leyla diyen zaten arkasından Mecnun'u kendi yazar kendi söyler demiş. Yani bizim ismimiz o kadar birlikte teleffuz edilir hale geldi ki Leyla ile Mecnun arkadan çıkar.

Burada misal veriyor, "La ilahe illallah" diyen kimse karşı tarafta yazısı olmasa da "Muhammedürrasulullah" söyler arkasından mutlak. Çünkü O'nlar da o kadar birlikte anılır.

Bütün alemde ne varsa insan varlığında da o vardır, öz olarak özet olarak Akl-ı Kül aklımız, Nefs-i Kül de vücudumuz varlığımız, yani Akl-ı Kül amir, programcı, Nefs-i Kül de uygulayıcıdır. Bunun bir tabii oluşumu var, biz istesek de istemesek de bizim üzerimizde faaliyettedir, ama ne zaman ki biz kendi varlığımızda şuhut yani müşahedeye geliyoruz, yani böyle bir silkiniyoruz ha benmişim ben ben diyorsun evvelce de ben diyorduk ama rüyada hayelde bir benliğimiz vardı, işte mühim olan bu rüyadan uyanmaktır. Yani sabah yataktan uyandığımız gibi dünya rüyasından uyanmak bu rüyadan uyandıktan sonra hayatı tatbik etmek kolaydır.

Yani sistemi tatbik etmek kolay rüyadan uyanmadıktan sonra istediğimiz kadar yapalım tespih çekelim namaz kılalım ibadet yapalım rüyada yapılan işlere benzemektedir, hayali olmakta ve hep aynı dönüşümde olmaktadır, kozanın içinde olan çalışmalar olmaktadır. Bu kozanın delinmesi yani rüyadan uyanılması lazımdır. İpek böceğinin yaptığı koza neticesinde kendinin kabri oluyor, kendisinin mezarı oluyor, kozanın içindeki böceği ile birlikte kaynar suya sokuyorlar böcek içeride ölüyor, sonra o kozanın ipliğinden nadide kumaşlar elde ediyorlar. Ama kozanın canı gidiyor, bir mal üretiyor ama ipek böceğinin canı gidiyor.

Canını feda etmiş oluyor canını başkalarına feda ediyor. Eğer o vaktiyle o kozayı deler de kelebek olup uçarsa gök ehli

olursa o zaman geriye kalan koza hiçbir işe yaramıyor, iplikler zarar görüyor kopuyor. Ya ördüğün kozanın içinde can verip cehennem ehli ateş ehli olacaksın, başkaları senden faydalanacak veya sen hayatını kurtarıp ruhlar alemine uçacaksın o kozanın içinden. Bizim hayatımız budur, hayal alemi içinde kozamızı örüyoruz, sonra sıkıntıdayım diye bağırıyoruz, daralıyorum için sıkılıyor, tabi ki daralacaksın sıktın, sıktın, sardın, sardın, hüriyetini kendin bağladın.

İşte birisi geliyor ki kardeşim diyor o “Ney” in içini oyduğu gibi buradan sana bir delik açmak lazım diyor, ki o Mevlana’nın “Ne suç işlemişiz ki koza içinde yaşıyoruz” diyor. Gaye buradan birkaç tanesini de kurtarmaktır, kozayı deliyor, delerken de biraz zor geliyor kozayı deldirmek, ama biraz o kozadan küçük küçük delik açılıpta dışarısını görmeye başladığı zaman hakikatı idrak etmeye başladığı zaman bu sefer içeriden tutuyor elleri ile o deliği büyütmeye çalışıyor. Evvela nefes alacak kadar sonra başını çıkaracak kadar dışarıdan da tak tak vuruluyor, içeriden de zikir ile pat pat içeriden çalışıyor dışarıdan çalışıyor, her sohbet o kozaya bir darbedir.

İçeriden de kendi gayreti çalışması ile ama bunu hiç boş bırakmaması lazım çünkü o delik yerlerini hemen nefs ameleleri örüveriyorlar yani kapatıveriyorlar. Nasıl kaledeki savunan askerler içerideki surları hasar aldığı zaman hemen tamir ediveriyorlar nefsin askerleri de onları onarıyor neden çünkü bu mülkü kaptırmak istemiyor nefis başkasına ruha, kendisi kullanmak istiyor. Orada amir hükmünde iken memur olmak istemiyor nefs.

İdris (as) dünya semasına güneşe çıktı miracında وَرَفَعْنَاهُ

مَكَانًا عَلِيًّا 19/57 “Biz Onu yücelik makamına yükselttik!”

dediği yüce mekanı Fusus-ul Hikem’de Muhiddin-i Arabi Hz leri güneş olarak söylüyor, o kadar latif bir vücut kesb etti ki diyor, yaptığı riyazatlardan dolayı vücut diye bir şey kalmadı ruhani

oldu, diyor ruh gibi oldu ve göğe yükseldi o şekilde gök ehli oldu cesed tabiat ehlinden kurtuldu çok oruç tutardı devamlı olarak. Bütün yollar İzmir'e çıkar ama İzmir'in neresine ulaşır, ama merkeze ulaşması lazımdır, yani merkezdeki idari konumlara ulaşması lazımdır yani valiye ulaşılması lazımdır. Bilirsen yolun da kısalıyor, bilmezsen dolaşır durursun.

Mevlana Hz leri yazıyor, üzerinde çok düşünülmesi gereken bir hadisedir, eskiden kervanlar vardı, belki Arab ülkelerinin bazı yerlerinde hala olabilir, mesela on yada yirmi tane deve birlikte ard, arda gidiyorlar onlar bu günkü tır vazifesi yapıyorlar, kervan ya bir kişinin olabiliyor, ya da bir kişinin on tane devesi birlikte yola çıkan birkaç develi yahut tek develi veya yaya kervana iştirak eden birlikte yolculuk yapıp ta güç temin eden kervanlar yalnız başına çıktığın zaman tehlikeli oluyor, böyle develer gidiyorken develerin de önünde bir mahluk gidiyor, ne var develerin önünde eşek var, eşek önde develer arkada sıra halinde gidiyorlar, develerin söylediği şu" Her şeye razı oluyoruz çektiğimiz yükler sıkıntılara katlanıyoruz da şu başımızda bizi çeken eşeğe bir türlü razı olamıyoruz" diyorlar. Şimdi bu neye benziyor, bu benzetme gerçek yaşanan bir hadise yani bir gurup var, hasbel kadel önlerine birileri düşmüş gidiyor, eğer hakkıyla orada yol gösterici değilse rehberlik yapamıyorsa arkadaki develerin tabi ki kızması normaldir. Acaba onları nerelere alıp götürüyor onları, onun arkasından başka gidecek yolları yok.

SORU: Diğer dinlerin papazları hamamları az çok büyük ilim adamları kadar olmasa bile Allah'ın son dini olan bu islam dininin ve müntesiblerinin cennete gireceğini bildikleri halde kendi dinleri mensublarının cennete giremeyeceklerini bildiği halde kendi insanlarına neden bu gerçeği söylemiyorlar.

CEVAP: Bunun birçok yönleri vardır, birincisi kendi riyasetlerini kayıp edecekleri için buna cesaret edemiyorlar, eğer İslam dinini evvela kendileri kabul etmiş olsalar arkadan gelen tebaları da kabul edecek o zaman islam dininin hükmü altına girmiş olacaklar, riyasetleri bitecek, bütün o saltanat ortadan kalkacak, bu büyük sebeplerden birisidir. Diğerisi ise

kendilerine bu günlere kadar gelmiş olan şartlanmalı bilgilerin ulaştırılması her ne kadar aklen mantıken düşünebiliyorsa da bu doğrudur diye ama şartlanması ağır basarak bu düşüncesini faaliyete geçirme zeminini buldurtmuyor.

Tabi burada nefisleri de en büyük amildir. Ama her bir gurubun şartlanması kendine göre de başka türlüdür. İki zıt Hıristiyan meshebi bir birine zıt düşündüğü halde ama hıristiyanım diye o mühür var üzerinde, İslam mühürünü bir türlü kabullenemiyorlar. İşte o zaman saltanatları elden gidecek dünya nizamı değişecek, para kazanamayacaklar, zekat vermeleri gerekecek bütün dünya sistemi İslam olanların eline geçecek, onlar da buna razı olmazlar. Bu dünyada bütün kavga para kavgasıdır. Din kavgası kisvesi altında para kavgasıdır. Ve de nüfuz kavgası hakimiyet kavgasıdır.

Onlar dinlerini bu sistem üzerine geliştirdiler gibi güya değiştirdiler, yani dünya nizamını kurmak için din nizamını yenilediler, gibi gözüküyorlar. Yani dinlerini dünyaya uydurdular. Dinlerini dünya için kullanıyorlar. İşlerine nasıl gelirse öyle yorumluyorlar. Hz İsa bunların içlerinde samimi Hıristiyanlar batılı kafirler diye bahsediyorlar kendi hıristiyanları görüştüğümüz hıristiyanlar Hıristiyan simgesi altında toplanan kitlelere batılı kafirler diyorlar kendileri. Ama bunlar az bir sayıda oldukları için bir şey teşkil etmiyor. Tabi Müslümanlara da aynı nazar ile bakıyorlar, yani yetersiz cahiller, gibi işte yanlış düşünüyorlar gibi.

Ama bizim bu geri kalmışlığımız belki dünyada biraz zararımıza oluyorsa da ama dünya tek taraflı olmadığından onların bu dünyada ileri gitmişliğinin çok üstünde bir kazancımız vardır bizim geri kalmışlık halimizle. Neden çünkü sen işin başına değil sonuna bak sonu mühimdir, ahirette onların ellerinde hiçbir şey kalmayacak dünyada ileri gitmiş oldukları halde bu dünyada ileri gidişleri onları ahirette de ileri gitmelerinin sebebi olmayacak vesilesi olmayacak onlar bu çalışmalar neticesini bu dünyada alıyorlar görüyorlar, ahirete buradan bir şey gönderemiyorlar, çünkü o sistem ahirete bir şey nakletmiyor.

Ama onların hakir gördükleri alay ettikleri doğulular, ama iman ehli ibadet ehli olanlar ibadet ehli olmayan iman ehli olanlar onlar da zaman içerisinde hesapları görüldükten sonra cennet ehli olacaklar yani onların burada hakir gördükleri fakir Müslümanlar ahirette çok zengin kitleler olacaklar. Onlar ise ahiretin en fakiri olacaklar. Çünkü ahirete sermaye aktarımı yapamamış olacaklar. Biz onlara numune olsak zaman içerisinde onların birçoğu bu tarafa dönerler. Ama en kötü ihtimalle işte yani bu şekilde dahi hayat dünya hayatı sona ermiş olsa neticede gene kalabalık olarak Müslümanlar onlardan daha zengin çıkacaklar daha ahiretten yararlanacaklar.

Allah selamet versin insanlık adına üzülüyoruz ama bu alemin bu insanların sahibi var, onları değerlendirir diye baktığımız zaman üzülecek bir şeye de gerek kalmıyor. Biz ne fedakarlık yaptıkta Müslüman ülkesinde dünyaya geldik onlar ne suç işledilerde Hıristiyan bir toplumda dünyaya geldiler, Gayri Müslümlerin arasında çok kalan bir arkadaşımız onların yaşantılarını biliyor, ona diyorlarmış ki sen Müslümansın Müslümanların içinde dünyaya geldin biz de Hıristiyanız Hıristiyan anneden babadan dünyaya geldik bizim ne suçumuz vardır diyor, bir yerde doğrudur, işte bu geniş bir sahadır hepsini Allah’a havale etmemiz kendi yolumuzda gitmeye çalışalım.

İşte o zaman Cenab-ı Hakk onlara nasıl muamele eder Cehennemine mi koyar Cennetine mi koyar o ayrı konudur, o rabbı ile kendi arasındadır, وَاِذْ قَالَ اللّٰهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ ءَاَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَاُمِّيَ اِلٰهَيْنِ مِنْ دُونِ اللّٰهِ قَالَ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي اَنْ اَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ اِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ

تَعْلَمُ مَا فِى نَفْسِى وَلَآ اَعْلَمُ مَا فِى نَفْسِكَ اِنَّكَ اَنْتَ عَلَّامُ

الْغُيُوبِ/116 ”Ya İsa sen mi söyledin annemi ve beni iki ilah bilin diye” hayır Ya Allah ben senin tekliğini anlattım zaten ben öyle desem sen bilirsin ama onlar senin kulundur ister azab edersin ister merhamet edersin “ diyor.

Onun için onlar O’nun kuludur ister azab eder ister merhamet eder bizlere de aynı şekilde ister azab eder isterse merhamet eder, bizim diyeceğimiz bir şey yoktur. Azab etse aman etme mi diyeceksin lütfederken oh ne güzel azab ederken güzel değil. İstanbul feth edilirken sütlüce taraflarına Türk ordusu giriyorken hemen Türk ordusunun önüne geçiyor şeyh efendi, “aman durun benin gavurcuklarıma dokunmayın” diyor. Gerçi Müslüman ordusu katliam yapmadı, ama olurda birisi karşı çıkar bu gavurdur vur patlasın gibi Hakk’ın indinde ne değeri var ki bir tane gitmiş on tane gitmiş bakın onlara bile öyle muhafazası altına alıyor.

Hz Ömer’in oğlu Ömer ibn-i Abdullah bir gün sohbet esnasında Hz Peygambere soruyor, “Ya Rasulullah yapmakta olduğumuz bu işler yani her birimizin yapmakta olduğu işler yeni bir başlangıç mı yoksa biz olup bitmiş bir işte mi çalışıyoruz?” diye soruyor, Efendimiz de buyuruyor ki; üç mertebeden cevabını veriyor, yani üç cümle ile değişik cevaplar veriyor, zahiren bakıldığı zaman bir cümle imiş gibi anlaşılıyor, ama üç mertebeden cevabını veriyor çünkü üç mertebedeki insanlara göre bunun yaşantısı vardır. ilk verdiği cümle cevap “Olup biten bir iştir” diyor bakın.

Yani bizim programımız yapılmış bu işler olup bitmiş biz bunun görüntüsünü vermekteyiz. Birisi budur, ama bir hadise üç türlü değerlendirilir mi, üç türlü de değerlendirilir on üç türlü de değerlendirilir, çünkü o Allah’ın işi kulun işi değildir. Geçmiş senelerde çevrilmiş bir film Tv ye konuyor, yeniden oynamaya başladığımız zaman o iş olmuş bitmiş kemikleri bile kalmamış oyuncuların ama onu seyrettiğimiz zaman gözümüzden yaş

geliyor. Sanki o anda oynanıyormuş zannediyoruz, hal bu ki o iş çoktan olmuş bitmiştir. Bir rüyası bir hayali gözümüzün önünden geçiyor, işte biz böyle bir hayatta yaşıyoruz bir bakıma olmuş bitmiş bir işte.

Ama devam ediyor böyle dersen az önce söylenen gibi “Ya rasulullah öyleyse neden çalışalım” diyecek. Ama hemen o yolu kapatıyor, diyor ki herkese kolay gelecektir, bakın şimdi kolay gelecektir derken kişi faaliyete geçecek kişinin faaliyetini başlatıyor. Olup bitmiş ama iş o kadarlık değildir, herkese kolay gelecektir. Ondan sonra üçüncü merhaleye bakın, said saidliğini, şaki şakiliğini işleyecektir diyor. Yani orada said’e ayan-ı sabitesinde saidlik verildi, şakiye de şakilik verildi onu işleyecektir manası da var, ama saidlik yapmak isteyen saidlik şakilik yapmak isteyen şakilik yapacaktır, hür iradesiyle demek istiyor. O da doğrudur, eğer Cenab-ı Hakk bize bir cüzzi irade vermeseydi, yani kendi kendimize karar verebilme ve uygulama yeteneğimiz olmasaydı o zaman biz robot olacaktık, bu kasedin içine ne koyduysan yarın onu söyleyecek bu kasedin ne suçu olacaktır. Kaset bitinceye kadar ben bin defa “Kafir” desem kaseti dinlediğim zaman o bana diyecektir “Kafir, kafir…” diye.

Ama aklı şuurlu olan kafirden de bahsedecek mü’min’den de bahsedecek ikisinden de bahsedecek, hangisini takip etmesi gerekiyorsa mantığı ile o yolu takip edecektir, Cenab-ı Hakk da ona yardımcı olacaktır o zaman hangi talepte bulunuyorsa o yönde yardım edecektir, küfür ehli onu talep ediyor o yönde yardım görecek, orada “Cabbar” ismini arttırıyor, o da cebren yapıyor, yapacağını. Amerika’nın Japonya’ya bomba atması kolay bir hadise midir, bir anda 40 bin kişi ölüyor, “Bu cihanda nice başlar kesilir soran olmaz” diyor şair. Ne yapalım Allah’a hamd-ı sena edelim gerçekten de bizi mücavirine almış yani yakın çevresine almış, lazım gelen bütün perdelerini nasıl açılacağının ilmini de vermiş yahut yolunu da göstermiş, ondan sonrası bizim gayretimize kalmıştır.

Sana cesedin ayrı ruhun ayrı muamele eden birisi var mı, hiç rastladın mı senin özün ayrı konuşan dışın ayrı konuşan bir varlık veya sen özün ayrı bedenin ayrı olarak konuştuğun olmaz, zaten o iki dediğin şey tekin iki görüntüsüdür. İki görüntü izahı bile tam bir izah değil ama başka kelime bulunmadığı için bazı terimler kullanılıyor, eğer senin bu dışındaki toprak bedenin olmazsa sen sadece özün itibariyle için itibariyle latif bir varlık olacaksın ki seni tespit etmek mümkün olmayacaksın. Bu kesif vücut senin tespit edilmene yardımcı oluyor. Yani kimliğin şifrenin varlığını ortaya getiriyor kesafet kazanmış olan halin.

Latif varlığın kesafet kazanmış hali ki bunun ile zuhura çıkmış oluyorsun. Halk edilişimiz bu işte vücut bedenlerimiz olmasa hepimiz ruh halinde olmuş olsak kimse kimseyi görmez, kimse kimse ile münasebette bulunmaz, iletişim kurulamaz, işte bu ceset bu iletişimi kurmaya yarayan bir aletimizdir, telefon aleti gibidir, şu teyp olmazsa kasedin içine ne girecek nasıl kayıt olacak istediğin kadar konuşsan kasede bir kayıt yapamazsın. Bir sistem ile bir şeyin bir şeye irtibatı sağlanır, işte bu bedenlerimiz de bizim arabalarımızdır, yani binitlerimizdir, görüntüye de gelmemize sebep oluyor.

Ayrıca biribirlerimizi tanımaya bir birlerimize birşeyler aktarmaya yarıyor, Hz Peygamberin dahi bu sistem içerisinde Cenab-ı Hakk var etmiş, bir bakıma kesif varlıklar olarak gördüğümüz yoğunlaşmış olan bu varlıklar özüne indirdiğimiz zaman özüne indiğimiz zaman atom yapısından başka bir şey olduğunu görüyoruz, özüne indiğimiz zaman, atom da hayelden başak bir şey değildir. Ama buradaki hayel nefsani bizim var ettiğimiz sunni hayel değildir, ilahi değildir. Allah'ın hayali, Allah'ın rü'yası, Allah'ın rüyeti. Bunları anlamak için irfaniyet gereklidir o zaman daha kolay anlaşılıyor. Zaten o araştırmaların en büyük sebebi kafamızdaki o kapasiteyi genişletmek, neden zikir yapıyoruz, işte zikirin bir sebebi de odur, beyindeki hücreleri ışınım haline getirmek, nurlandırmak açmak.

Kararmış olan kireçlenmiş olan beyin hücrelerini faaliyete geçirmek zikir yapmak suretiyle işte tefekkür etmek suretiyle sohbetlere katılmak suretiyle kitap okumak suretiyle oradaki hacmi genişletmek, insan olarak ne kadar beyin kapasitemiz var, her birerlerimizin kesin olmamakla beraber yaklaşık değerler söylüyorlar, 30-40 milyar hücre olduğunu beynimizde söylüyorlar. Bunun biz sadece iyimser bir rakamla %7 sini kullanmaktayız bunu herkes biliyor, bakın geriye kalan %93 kapasite atıl duruyor, demek ki bizde ne büyük ikram var, işte gerçek dervişlikten maksat da bu kapasiteyi biraz daha işler hale getirmektir. Bakın bir derece yükselmesi %1 derece artması insanı olağan üstü bir beyin durumuna getiriyor.

Bunu bir iki derece artırdığın zaman kapasiten ne kadar genişlemiş oluyor. Peki bu atıl kapasite olacaktı da Cenab-ı Hakk neden insanlara %10 üzerinden, %5 üzerinden %7 üzerinden kullanacak bir kapasite vermedi de %100 üzerinden %5 kapasite kullanımı verdi %95 ini atıl bıraktı %2-3 atıl bıraksaydı gene yetecekti bize yani 30 milyar hücre olacağına üç yüz milyon hücre olsaydı ona göre o nisbette on değerinden %5-7 sini kullansaydık aynı şey olurdu. Ama Cenab-ı Hakk bu sefer adaletsilik etmiş olurdu, O'ndan da böyle bir şey beklenemeyeceğine göre onun için her birerlerimize %100 kapasite olarak bir beyin verdi.

Neye göre verdi bunu (sav) efendimize verilen beyin üzerinden o ölçüden bunlar verildi. Bütün alemde %100 kapasite bir defa kullanıldı, bütün insanlardaki kapasite bir defa Miraç gecesi (sav) Efendimiz kullandı beyninin tamamını, O'na verildiği içinde lütfen bizlere verildi aynı kapasite, eğer bize verilmeseydi biz diyecektik ki "Ya rabbi O'nun %100 kapasitesi vardı bizim şu kadar kapasitemiz var biz O'na ulaşabilir miyiz, diye bahanemiz olacaktı. İşte bunu ortadan kaldırmak için Rasul (sav) e ne verilmiş ise hepimize de aynısı verildi. İşte bu da Allah'ın adaletidir. Ve de bize açık kapı bırakmadı. Eğer efendimizde o kapasite olmasaydı miraç gecesi o kadar harikulade olayları kavraması idrak etmesi yanmadan geri dönmesi mümkün değildi. Oralarda

kaybolmadan tekrar beşeriyet alemine dönmesi mümkün değildi. Ama Necm suresinde كَذَبَ الْفُوءَادُ مَا رَاَى 53/11 gözünün gördüğünü gönlü yalanlamadı bizim gözümüz bir şey görür de gönlümüz kabul etmez, bunu böyle gördüm ama öyle olmaz mümkün değil der gönlümüz inkar eder. Bu kadar olağan üstü harikalar karşısında hiç kendisinde ne bir sapma ne bir şaşma oldu. Şimdi dışarıdan gaibden bir ışık hüzmesi gelse yeşil bir ışık hepimizin feleği şaşırır, bir hafta kendimize gelemeyiz şaşkınlıktan. İşte öyle büyük şeyimiz var ki elçi, Rasul, irsal edicimiz var ki ne lazımsa Hakk'tan aldığı her şeyi biz ulaştırmış, buraya kadar giriyor da burdan içeri beş santim on santim içeriye giremiyor.

18 bin alemi şu mübarek Kur'an AzimMüşşan başımıza öpüp koyuyoruz, göğsümüze koyuyoruz, ama bu kemikten içeri işleyemiyor, bu etten içeriye işleyemiyor. Bakın 18 bin alemden daha kalın burada bir bent var, mania var 18 bin alemden daha kalın 10 cm lik yer. Buraya kadar geliyor 18 bin alemden Levh-i Mahfuzdan Zat mertebesinden göğsümüze basıyoruz orada kalıyor, neden onun manasına sahip olamıyoruz, içeri işletemiyoruz, buraya kadar geliyor takılıyor, "ENE" ye takılıyor, yani "Ben" liğe takılıyor, bu toprak kafese takılıyor, işte içindeki ile dışındakini ulaştıramadığımız için yani içerideki cereyan ile dışarıdaki cereyanı birleştiremiyoruz, o zaman da lamba yanmıyor, ama arada bu topraklama yapıyor, cereyanı istenilen yere geçirmiyor.

İşte onun oluşması için Yunus (as) ın balığın karnından çıkması gibi içeridekinin dışarıya çıkması gerekiyor, ki dışarıdaki ile birlikte ünsiyet etsin yani içerideki Hakikat-ı Muhammedi dışarıdaki Hakikat-ı İlahiye ile birleşemiyor, hani Kur'an ve insan bir batında doğan ikiz kardeş idi ya bu ikiz kardeşe bir türlü ulaşamıyor, ortada bir perde vardır mani olan. Ne zaman o benlik perdesi benlik kafesi aşılacak ki o ruh kuşu diye tabir edilen oradan uçup ta sonsuz ufka gidebilsin, kanat açabilsin gönül alemine. Cesed ile ruh iki ayrı şey değil bir şeyin iki yüzüdür, bir ayna düşün aynanın arkasında sırrı

vardır, o sır olmasa ayna olmuyor, saydam cam oluyor, ayna sırrın dışında bir şey mi, bakın ayna latif, ama arkasındaki sır da kesif, işte bu senin bedenin o camın arkasındaki sırrı ifade etmektedir.

O arkadaki sır olmasa ayna, ayna olmaz, sen ruh olarak kalırsın az önce dediğimiz gibi latif bir varlık olarak cam olarak kalırsın, aynalık vazifesi yansıtıcılık vazifesi olmaz, o zaman eksik olur. İşte bu eksiği gidermek için Cenab-ı Hakk bize görüntüye gelmemize sebep olan bu bedeni vermiş bu beden o ruh camının arkasında o toprak oraya balçık sürüldüğü zaman yansıtmaya başlıyor, güneşin karşısına ayna gelirse yansıtıyor, cam gelirse camın arka tarafına geçiyor koyu yerde yansıma yapıyor. İlk miraca çıkan hani belirtiyor Meryem suresinde وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا 19/57 O'nu yüce bir mekana ulaştırdık ilk defa toprak bedenden kurtulup yükseliş kaydeden insan İdris (as) ama onun miracı Güneş olduğunu söylüyorlar, yani مَكَانًا عَلِيًّا dediği dünya sistemi içinde güneş sistemi içinde en büyük cisim olduğu için yani عَلِيًّا yüce makam Muhiddin-i Arabi Hz leri onu izah ediyor. Tabi aslını bilemiyoruz, ama kendi müşahedesi orası olduğunu مَكَانًا عَلِيًّا diye belirtilen yerin orası olduğunu söylüyor. Güneşte yaşama imkanı var mı bu fizik bedenlerle yok, ancak İdris (as) ın o kadar çok riyazad yaptığı söyleniyor ki kendinde toprak beden beşeriyetine ait hiçbir şeyin kalmadığı sadece latif bir ruh haline dönüştüğü ifade ediliyor. Çok uzun günler seneler aylar aç yaşayabiliyor. Çok büyük riyazat sahibidir, onun için beden kesafetinden kurtulup ruh hafifliği ile Âliy mekana çıktığı belirtiliyor. Yani dünya yüzü kuturundan hani hadi bakalım diyordu ya يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنِ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ

اَقْطَارِ السَّمَوات َوالاَرْضِ فَانْفُذُوا لاَتَنْفُذُونَ ا لابِسُلْطَان

55/33 dünya kuturundan çıkmak için “illa bi sultan” diyordu ayette ilk dünya kuturundan çıkan İdris (as) oldu gerçi kısa devre uzun devre değil ama O’ndan evvel insanların böyle bir seyahat yapması mümkün değildir. İdris (as) 12 çeşit mesleğin de sahibidir, terziliği de var, ama bunun gibi daha 12 çeşit meslek icad edendir. Bir de O’nun mucizelerinden diye bahsedilen yıldızlar ilmi falcılık ilmi değil onun da kendine göre hakikati vardır, hani Efendimiz ne diyor “Benim sahabim gökteki yıldızlar gibidir, hangisine baksanız yolunuzu bulursunuz,” bu Necm suresindeki yıldızlar değil orada bahsedilen nefis yıldızlarıdır, burada bahsedilen kendi hakikatlerini bulmuş yıldızlık derecesine ulaşmışlar, ki yükselen yıldızlar sönen yıldızlar değil.

Ondan sonra Musa (as) ın miracı var, nerede Tur Dağında dünya üstü dağ miraçtan maksat Rabbi ile konuşmasıdır,

11- MUSTAFA’NIN OKUDUKLARI

İslamın (sav) efendimizden sonra bu günlere kadar gelen işte 1400 senelik bir seyiri var bu seyiri içerisinde islamın yükseldiği devreler var ilgisiz kalındığı devreler var, bu gün de o devrelerin bir tanesini yaşamaktayız, işte ahır zaman da diyorlar ya devremize, her taraftan islamiyeti kıskaç altına almak durumuyla karşı karşıya olmaktayız, şimdi bu neden oluyor, modern dünya global dünya hürriyet isimleri altında nefsaniyete tanınan hürriyetler genişletiliyor, yani burada hürriyetten kasıt hakkıyla bir hürriyet değil, hürriyet nerede başlar nerede biter bunu düşünmeden sonsuz bir hürriyet bakın Amerikanın başlattığı ne diyor “Sonsuz hürriyet” ne demektir bu, ne olduğu da belli değil.

Bir insanın sonsuz hürriyette olması mümkün değildir, dünya içerisinde birlikte yaşadığımız bu zamanda cemiyet

hayatında sonsuz hürriyet mümkün değildir. Sonra hürriyetin öğelerini yani sistemlerini neye göre hürriyettir veya değildir diye tespit edeceğiz, hangi esaslara göre hangi oluşumlara göre tespit edeceğiz, işte bunlar tam tespit edilmeden onların hürriyetten kast ettikleri dinin bir afyon olduğu işte insanları bağladığı ümmetçilik olduğu bireycilik ferdiyetçiliğin olmadığı tümlüğün olduğu yani eyvallahçılığın kabullenmenin böyle olduğu zaman da kişinin kendini bulamaması yoluyla bu sistemi eleştirmeleri halbuki belki onlar da kendi mantıklarına göre doğru düşünüyorlar.

Kendilerine göre doğru düşündüklerini zannediyorlar, ama iş sadece tek taraflı değildir, ahireti düşünürsek ahiret sistemi içerisinde ve dünya sistemi içerisinde birlikte bir hürriyetin nasıl olacağını tespit etmemiz lazımdır. Hüriyet denildiğinde ne anlaşılıyor bunu anlamamız lazımdır ve sınırlarını tespit etmemiz lazımdır. İşte bu ahiret yaşantısı hiç düşünülmeden sadece dünya üstündeki gün üzere yaşanan bir sistem oluştuğunu ve hiç namaz kılmak oruç tutmak zekat vermek hacca gitmek bunları hürriyetleri kısıtlayıcı olarak göstermekteler, "*benim hüriyetim var ne diye gidip secde edeyim, ne diye hacca gideyim*," diyor bunları hürriyeti kısıtlayıcı şeyler olarak görüyorlar.

İşte hürriyet, hürriyet, yani ne sorumluluğu olacak, ne Hakk'a karşı bir görevleri olacak hür istediği gibi yiyecek giyinecek gezecek dolaşacak nerede isterse hangi yerde isterse nasıl arzu etmeyi düşünüyorsa istediği gibi yatacak kalkacak öyle sonsuz bir hürriyet düşünüyorlar ve böylece de islamiyetten uzaklaştırmış oluyorlar, çünkü bu nefislerinin işine geliyor, kolayına geliyor, sonlara doğru gelen yaşantı hali budur, daha evvelki devrelerde Hz Rasulullah'tan sonra 200-300 sene sonralarında islamiyette yine bir maddeleşme oldu, İslamiyet zenginleşti, her tarafa yayıldı, payitahtlar kuruldu, fiillerde bir gevşeme oldu. Bu günkü kadar değil ama gevşeme oldu.

İşte bu gevşemeyi tekrar bir sistem içerisine oturtmak için Cenab-ı Hakk o devrelerde onuncu asır on birinci asırlarda

adeta dünyanın her tarafında yerden evliya kaynadı evliya pirler bitti, çok kalabalık olarak çıktılar, yakın süreler içerisinde işte bunların çıkması yeniden İslama muhabbet getirdi, bir enerji getirdi, bir oluşum bir güç getirdi. Bunların bazılarının isimlerini koydu isimlerine göre yol koydular, şu tarikat çıktı bu tarikat çıktı, böyle bir manevi sistem çıktı ortaya daha evvelce bunlar yok muydu vardı, vardı ama İslamın tüm olarak birlikte yaşandığı için bunları isimlendirmeye gerek yoktu, bu mertebelerin tamamı yaşanıyordu Efendimizle birlikte sahabe-i Kiram, Tabiin devrelerinde bunlar yaşanıyordu.

Maneviyatları ile birlikte yaşanıyordu yani Ef'al Alemi, Esma alemi, Sıfat Alemi, Zat Alemi bilinci ayrı ayrı bunları ayırmadan tüm teklik içerisinde yaşanıyordu bunlar. Ama İslamiyet zenginleşince Müslümanlar zenginleşince sadece zahir kurallar işler halde kaldı batıni yani gönül alemindeki bilgiler, Allah bilgisi Rahman bilgisi gibi şeyler ilgi çekmez oldu daha ziyade bu hususta üste çıkan alimler de imamlar oldu, kelam imamları oldu, yani kelam ile meseleleri anlatan bilginler bariz oldu, ötekilere pek ehemmiyet vermediler, kimilerini attılar kimilerini sürdüler, tevhit ehlini ama onların da bazıları yanlış işler söylediler kelam alimlerine ters gelen sözler söylediler onlar da kabul görmedi. Muhiddin-i Arabi Hz Lerini bile kabul etmediler, yani o kadar ileriye gittiler.

Kendi düşündükleri istikamette maddi yönde bir islam oluşturdular. Buna da sünni dediler, sünni dediler ama bu Sünnilik zahiri Sünnilik sünnet üzere bir hayat yaşamak sadece kalıp kıyafete şeklen zahirdeki münasebetleri düzenlediler. Ama batın eksik kaldı, bu arada yani Allah'a ulaşma yolları eksik kaldı, Allah ötelerde kul buralarda tenzihi bir akide ile genel İslami bu konuma soktular, yani onlar da biraz sınırladılar İslamı. İşte ondan sonra tarikatlar çıktı, tarikatlar zaman içerisinde çok büyük işler yaptılar, bunlar sivil kuruluşlar sivil bu gün Osmanlı'yı ayakta tutan sivil kuruluşlardı, her mahallede mahallenin kendi okulu vardı, sübyan okulu diğer okul buralar hep eğitim yerleriydi, her şehirde en az birkaç tane tekke vardı, dergâh vardı.

Buralarda her türlü güzel sanatlar faaliyette idi, resminden tutun hattat işlerinden tutun kakmacılık oymacılık işlerinden tutun Kur'an eğitiminden tutun yazıcılıktan tutun ney üflemekten, musikiden tutun buraları hep sivil eğitim okullarıydı. Osmanlı'yı uzun süre ayakta bu bilgiler tuttu. Yani bu sistemler tuttu, adına da vakıf dediler, o kadar değişik vakıflar yapmışlar ki yolda kalan leylekleri bakma vakfı kurmuşlar, eski kayıtlarda bunlar var, yaralanan güvercinleri muhafaza etme vakfı kurmuşlar, şimdi onlar daha yeni, yeni hayvan vakfı kuruyorlar, bizim Osmanlı dedelerimiz bunları çoktan halletmiş gitmiş ötelere. İşte zaman içerisinde her şey yozlaştı kuruluşlarında bazıları yozlaşmış işte batılı olacağız şu olacağız bu olacağız diye neticede kapatılmışlar şimdi fazla dağıtmadan anlaşılması lazım gelen şey şudur, tarikatlar da nasıl ki uzun süreler içerisinde her cemiyette bazı bozulmalar oluyor, olduğu gibi nasıl tohum ekiliyor, birkaç defa o tohumu ektiğiniz vakit artık ondan verim alınamıyor, tohumu yenilemek gerekiyor, yeni genç tohum almak gerekiyor, işte tarikatlar kendilerini yenileyemediler, yani zamanın ihtiyacına göre eğitim yapamadılar, hep ilk başta aldıkları klasik eğitimi getirmeye çalıştılar. Bin sene evvelki insanın ufku başka bu günkü insanın ufku başkadır.

O gün bin sene evvelki insan ne biliyor sadece karasabanı biliyor, bir sene uğraşsa ektiği 10-20 dönüm tarla oluyor daha fazla olmuyor, ama bu gün traktör girdiği zaman 200 dönüm yer sürüyor, hem de ne kadar derinden sürüyor. İşte o tarikatlar da zaman içerisinde ilk kuruldukları günlerde başlarında olan kişiler hakikaten bu mertebelere ulaşmış olan kimselerdi, sonradan arkadan gelen mesela diyelim ki bir kumandandı ilk baştaki olanlar gerçek generaldi, o ancak kendi altında bir general yetiştirebildi, en büyük o idi onu getirdiler başa, o ise albay yetiştirebildi, albay yüzbaşı yetiştirebildi, zaman içerisinde nihayet teğmene düştü daha sonra işler ast subaylara düştü.

O olsa ona da razı olunacak onbaşılara düştü çavuşlara düştü işte sistem burada bozuluyor. Eldeki laflar aynı hayali görüntüler de benzer görüntüler, çünkü kaynakta var onlar, onlar gözüküyor, onu gördüğü zaman sen böyle oldun tamam ben bir şey olmadığımı biliyorum sen istediğin kadar bana şusun de işte bunu tekrar eski orijinal haline getirmek gerekiyor, neticede tarikatlar hayali bir seyir halinde kaldılar, hayalde yapılan bir seyir lafta kalan bir seyir oldu sadece işte bunun hayalden gerçekten eski haline yani orijinal haline dönüşebilmesi için bunların hepsinin yıkılması lazımdır. Yıkılması derken bu anlayış türünün şeklinin değişmesi lazımdır.

Bu günün insanının neye ihtiyacı varsa o şekilde o yoldan bu günün yolundan götürmek lazımdır. Ama eski sistemi bozmadan işte “Pir” dedikleri insanları Cenab-ı Hakk neden gönderiyor her yüz senede bir bir değişiklik oldu diye o pirlerin bu selahiyetleri vardır, işte iş burada değişiyor, irade sahibi olduklarından günün ihtiyacı ne ise o direksiyonu oraya çevirebiliyor, ötekilerin elinde hayali direksiyon gidiyor musun kardeşim, gidiyorum yok maket gibi orada oturuyor, araba maket yol maket kendi maket ama gidiyoruz. Bütün sıkıntı buradan kaynaklanıyor, eğitim yetersizliğinden ve de hani şimdi diyoruz hayal kurgu sanal aynı sanal işte Tv lerin hepsi sanal bilgisayarlarda var sanal oyunlar araba ile gidiyor ama kendi burada oturuyor.

Hayalinde gidiyor, gerçekten o arabanın içinde olsa bu kadar hızlı sürebilir mi, oyunda sağa sola vuruyorlar dağılıp gidiyor, ama kendine bir şey yok, işte hepsi sanaldır, bu yüzden yerine oturmuyor. O zaman kimseye de diyecek bir halimiz yok öyle kabul ediyorsan kabul et sen bilirsin ne yapalım, ne zaman işte o hayali bir keski çekiç ile delmeye çalışıyorsunuz o kireçleşmiş beyinleri taşlaşmış gönülleri Elemneşrahleke’yi bir ömür boyu okuyoruz da şarh yok neden lafını yapıyoruz, sistemi de bilmiyoruz, elimize çekici alıp duvarı delmeden arkaya geçmek mümkün mü, o da zor geliyor vurduğumuz zaman canım yandı diye bırakıyoruz.

Aslan dövmesi yaptıranın hali gibi Mesnevide yazara, zamanın güçlü pehlivanlarından birisi dövmeciye gitmiş demiş ki bak kardeşim ben senden aslan dövmesi istiyorum öyle bir yapacaksın ki sırtıma gören aslandan korkacak bırak benden korkmayı dövmeci de olur diyor, sen yeter ki iste benim işim dövmecilik, gömleği çıkar diyor dövme yapmaya başlıyor, iğnesini ısıtıp sırtına caz diye dokunduruyor, pehlivan aman usta neresini yapıyorsun diyor, baş tarafını yelesini yapıyorum diyor yelesini bırak canım yandı diyor, sen kuyruğundan başla diyor.

Peki kuyruğundan diyor, bir iki iğnede yine aman usta neresini yapıyorsun diyor pehlivan, kuyruğunu yapıyorum diyor, sen kuyruğunu da bırak sırtından başla diyor, yine bir iki iğne batırdı mı gene canım yandı sen ayaklarından başla diyor yine cız cız iğneler deyince yine bırak deyince ustanın tepesi atıyor, yahu sen ne biçim pehlivansın diyor iki tane iğneye dayanamıyorsun hadi sen git pehlivanlık davasında bulunma diyor, işte bize de böyle bir iki cız batırdıkları zaman hemen feryat ederiz. Allah selamet versin.

Genelde tarikatların hali budur hayal kurguda bunlar kötü mü ayrı konu onlara bir şey diyecek halimiz yoktur, neyi aldı ise onu satıyor, nasıl gördü ise onun tatbikatını yapıyor onlara basit halde bakacak halimiz yoktur, yani o manada söylemiyorum hepsinin başımızın üstünde yeri var ama işte bugün arayıcı olmamız gerekiyor mutlaka bakın insanlar gökyüzüne çıkıyorlar nerelere gidiyorlar hep arıyorlar biz neden aramayalım önümüzde sonsuz bir hayat var bu hayatı neden tehlikeye atalım demek ki ne kazanılırsa buradan kazanılıyor.

Hani gene Mesnevide bildiğiniz hikaye vardır, bir sultanın sarayının çöp hanesi varmış çöpleri attıkları bir yer varmış adamcağızın birisi de elinde bir çomak yahut baston ile sırtında bir de heybe torba çuval neyse gelirmiş her sabah sopayla çöpleri karıştırır karıştırır, içinden uygun olanları o

sopaya takarmış alıp torbaya koyup gidermiş, her gün bu böyle gelir padişahın dikkatini çekiyor, bu adam galiba çok fakir her gün geliyor buradan bir şeyler alıp götürüyor vezirine diyor ki biz buna bir yardımda bulunalım ama rencide de etmeyelim incitmeyelim diyor.

Peki nasıl yapalım sen diyor yarın bizim seyislere söyle o eyerler var özengileri altından ama derileri biraz yırtılmış kenara koymuşlar kullanmıyorlar o eski eyerlerden birini alın çöplerin altına sokun o nasıl olsa karıştırırken onu bulur, alır zengin olur bu fakirlikten de kurtulur diyor. Dedikleri gibi yapıyorlar padişah bu sefer daha çok merakta perdenin arkasından bekliyorlar gene gelecek mi diye gene aynı saatte gene aynı kişi geliyor başlıyor araştırmaya gizlenen eyeri buluyor, alıp temizleyip torbasına koyuyor, ve gidiyor. Ertesi gün gelecek mi diye yine bekliyorlar gene o fakir gelmiş hiç değişiklik yok aynı saatte gene sopa ile karıştırıyor padişah bu sefer celalleniyor görevliye diyor git onu yakala buraya getir diyor.

Hemen yaka paça alıyorlar padişahın önüne dikiyorlar padişah "Sen ne utanmaz adamsın biz sana bile bile dün koyduk sen incinmeyesin diye oradaki altınlar sana da yeter torunlarına da yeter hepinize yeter diyor daha buralarda ne arıyorsun diyor, padişah celallenince o da gülüyor, padişahım ben fakir insan değilim diyor, peki çöplükte ne arıyorsun diyor ararım diyor çünkü padişahın çöplüğünde mutlaka değerli bir şey vardır diyor. Benim oraya gelişim fakirlikten değil ben arayıcıyım ararım değerli bir şey bulurum en değerli şey sizin çevrenizde olur demek istiyor, sizin kullanmadığınız şeyler değerli olur diyor. Koskoca padişah değerli de olsa bir tarafı kırılınca atmıştır, sizin çöplüğünüzde mutlaka bir değer vardır diyor. Böyle Mevlana Hz leri bir misal veriyor, işte değişik bir benzetme ile bu alem de Cenab-ı Hakk'ın çöplüğüdür haşa çöplüğü değil zuhur yeridir ama yani o manada benzeyiş manada misal olarak verildiğinden Cenab-ı Hakk'ın çöplüğüdür o çöplüğün de mutlaka değerler vardır.

Ama bizim araştırma yapmamız gerekiyor, her gün aynı şeyi gördüğümüzden aynı kişileri gördüğümüzden bunlar artık tabileşmiş haller ve görüntüler olarak dikkatimizi çekmiyor, aynı mahalle yüz sene aynı mahalle birkaç bina değişmiş başka değişen bir şey yok işte bu tabiileşiyor artık düşünce üretemiyoruz, bu binanın şu taşı nereden geldi, bu çerçevenin tahtası hangi ormandan geldi, hangi işçiler kesip taşıdı işledi, düşündüğümüz zaman ne kadar büyük şeyler, onun boyalarını kim yaptı, gibilerde sormamız gerekiyor, işte bu gün yapılması lazım gelen gerek zahiri ilerleme için gerek maddi yönden gerek batıni yönden ilerlemek için bir şeylerin değişmesi lazımdır.

Yani sistemin değişmesi lazımdır, nasıl eskiden tekerlekli at arabaları vardı, tekerleklerine sonradan demir koydular aşınmasın diye sonra sarsılmaması için arabalara yay taktılar, daha sonra lastik tekerlek çıkardılar, hep değişiklik var neden kağnı arabasını kullanmıyorlar şimdi tekerlekten önceki nakliyat kızak ile oluyordu kaydırma yöntemiyle oluyordu, tekerlekle beraber hareket daha kolay az enerji ile oldu, ama bu gün tekerleği de bıraktılar uçaklar icat oldu hava akımları ile gidiyor havadan uçuyor.

İşte tarikat sistemi dini sistem batıni iç yöndeki şeyler hakikatleri sabit kalmak üzere dış yönde yani yöntemlerde değişik yapılamadığından iç bünyede de “Venefahtü” yü veremediklerinden sadece lafını yaptıklarından gönlümüze beynimize ulaşamadı Kur’an’da hadis’te bize ulaşamadı. Bakın Kur’an-ı Kerim buraya kadar geliyor, göğsümüze basıyoruz, başımızın üstüne koyuyoruz bakın oradan göğüs tahtasından içeri giremiyor. 18 bin alemi kat ederek nazil oluyor, buraya geliyor, burada takılıp kalıyor. Ne acı şey değil mi, bu neye benziyor, postacı kapının önüne kadar geliyor 10cm kalınlığındaki kapıyı aşıp ta içeri giremiyor.

Sistemi, şifreleri hakkı ile almadığımız için ne numarasını bildik önüne kadar geldi geri döndü başka vasıta ile başlangıca geri döndü. Ama bu sefer tanıyarak geldi, aradaki fark o oldu. Eski halinden kurtulamadığı için diğer fikirleri kabul etmiyor,

diğer yaşantıları kabul etmiyor. Neden çünkü orada rahatlamış artık uyuşmuş gibi diyelim orayı biraz dürttüğünüz zaman bir açıyor gözlerini ben rahatım burada diyor beni kaldırma bana dokunma diyor. Sen uyu biz sana ninni söyleyelim sen uyumana bak Allah kolaylık versin o zaman Allah'a havale edip üzerinde fazla durmamak lazım, o zaman yolcu yolunda gerek diye herkes yoluna devam edecek.

Beni İsrail Mısır'dan çıktıktan sonra Tih sahrasında dolaşırken yerleşik düzende olmadıkları için ekip biçemiyorlar dı zamanları yoktu, Cenab-ı Hakk o yöreyi aşıncaya kadar onlara selve ve menne yani bıldırcın eti helva göndermiş onları sakın toplamayın ihtiyacınız kadarını alın onlar da belki yarın helva yağmaz diye toplayabildikleri kadar topluyorlarmış, bıldırcınları helvaları ama ertesi güne kurtlanmış bozulmuş olarak çıkıyor, işte böylece hayatlarını sürdürürlerken bir gün Musa (as) geliyorlar وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَى لَنْ نَصْبِرَ عَلَى طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَّائِهَا وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا 2/61 "Ya Musa biz böyle tek gıda ile beslenemeyiz bize sen mercimek baklagil soğan sarımsak gibi şeyler ver bize" diyorlar. O zaman Musa (as) ın verdiği cevap çok enteresan اهْبِطُوا مِصْرًا 2/61 hadi def olun diyor, Mısıra gidin diyor. Yani eski kölelik yerine gidin manasına soğan sarımsak istiyorsunuz cenab-ı Hakk size gök ilmi veriyor, gökten nimet gelmesi demek Uluhiyet bilgilerini size indiriyor, siz hala süfli nefsi bilgiler peşinde koşuyorsunuz, o zaman gidin Mısır'a tekrar Firavun'un kölesi olun gidin orada yaşayın diyor. Bakın bu dervişe olan bir ihtardır. Yani Hakk yolunda giden Tih sahrasında Tih ölünde bir zaman insan susuz kalır, yani o çöllerde gezer gider, işte kervana iltihak etmezse çöllerde kalır, çölde dolaşır durur tarikatların hali bir bakıma

budur. Aynı yerde dolaşır durur çıkamaz oradan lafını yapar ama benzini olmadığı için aşamaz çölü.

Musa (as) ın Kur'an'daki hayat hikayesi gerçek yol ehlini anlatmaktadır. Yani gerçek tarikat hakikatini anlatmaktadır. Bu şartlanmış tarikat ismi değildir, burada isim benzerliği vardır, gerçek seyiri anlatmaktadır, Musa (as) ın hayat hikayesi, tarikatı anlatmaktadır. İsa (as) ın hayat hikayesi Hakikat mertebesini anlatmaktadır, Hz Rasulullah'ın hayat hikayesi de Marifet mertebesini anlatmaktadır. Ama baktığımız zaman Hz Peygamberin hayatında Ef'al mertebesini anlatan halleri de var, neden çünkü O'nun hayatı bütün hepsini kapsamış olduğundan şeriattan da var, tarikattan da var, Hakikatten de var, Marifetten de var.

Bütün yaşantıları kapsamış olması işte Müslümanın işi onun için biraz zor, her mertebenin halini bilmemiz gerekiyor, yani hem başı hem sonu yani hem başlangıcı hem de kemalatı kim hangi mertebede olduğunu bilmesi karşıdakinin de onu bilmesi ve tespit etmesi gerekiyor. ama kişi de nerede olduğunu yaklaşık olarak bilmesi gerekiyor, şimdi buradan Ankara'ya gidiyorken güzergahta geçilecek yerler var, hani birisi telefonla soruyor neredesiniz diye işte Manisa'ya gelmek üzereyim Salihli'ye gelmek üzereyim tahminen oralarda olduğumu zannediyorum en azından bir tahmin etmesi mutlak Km olarak nerede olduğunu bilmesi mümkün değildir, ama önünde bir tabela varsa o tabelaya bakarak şu mertebedeyim diyebiliyor. Ama yaklaşık da olsa üç dakika beş dakika fark eder yani o mertebenin merkezini bulabilir. Ama Manisa'ya gelmemişken ben Ankara'ya geldim zannetmesi çok yanlışlık olur.

Mevlana Hz leri bu misalle birkaç kelam öğrenen kimselerin halini anlatmaya çalışıyor, işte ben şöyle şeyhim dervişler de benim efendim şöyledir böyledir diye, şeyh uçmaz dervişler uçurur, diyorlar o da uçuyor, işte biz Gavs'ız biz bilmem neyiz, gibilerden tabi kim ne iddiasında bulunursa bulunsun, bizim onlarla ilgimiz yok eleştirecek de değiliz ama Hz Mevlana O yüce insan yahut zuhur tecelli bunu yazdığı için onu

nakletmeye çalışıyoruz onun lisanından, yani konuştuğumuz söz şu anda bakın bizim değil Mevlana'nın naklidir. O'nun nurundan O'nun ruhaniyetinden O'nun nuraniyetinden'dir çıkan sözler.

Zamanımızda öyle büyük kimseler var ki diyor, şuna benzer, kendini büyük gören kimseler şuna benzer, hani hepimiz köy, toprak kaynaklıyız, hayvanları meraya sabah salarız o zaman yollar yağış sonrası çamur olmuştur, hayvanların ayak izlerinde hep su birikintisi vardır, bu çukurlara bazen de hayvan dışkısı dolmuştur, rüzgar oraya saman çöpü uçurmuş saman çöpü rüzgarda dalgalanmaktadır, o çukurun içerisinde uçan bir sinek de konacak yer arıyor, bakıyor o saman çöpünün üstüne konuyor, hayretle etrafa bakıyor sinek duymuştum bir zamanlar geniş büyük deryalar varmış bu deryalarda da büyük, büyük gemiler varmış bu gemileri idare eden de mahir kaptanlar varmış diyor. Bir bakıyor, işte derya işte gemi işte kaptan diyor.

Ne kadar nazik ne kadar hoş ama ne kadar da şiddetli bir hikaye. يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ 55/22 Göz yaşı ve taneleri işte bu inci o göz yaşı incileri o kadar değerli ki bütün dünyanın incileri bir araya gelse bir aşığın bir tek göz yaşı incisinin ücretini ödeyemez, karşılayamaz Hakk'ın huzurundaki değerini karşılayamaz. İşte Mevlana Hz lerinin dediği gibi namazda ağlamak namazı bozar mı ağlamana bağlı demiş Hakk rızası için ağladığında o namazın mutlak namaz olmuştur. Abdül Kadir Geylani Hz leri ne diyordu, Risale-i Gavsiyede en kemalli namaz nedir dendiğinde *"Bir namaz ki o kılanın içinde kaybolduğu namazdır" diyor,* içinde yok olduğu namazdır diyor.

Terzi Baba ile ilk tanışan birisinin düşündükleri ve yazdıkları: Çorludan Tekirdağ'a bir iş için gitmiştik *ilk tanışmasını anlatıyor* bir arkadaşımı da ziyaret ettim, bu arkadaşım bir tarikata mensup olmasına rağmen gönlü açık biri olduğu için başka yol ve fikirlere saygılı ve bilgili idi. *Şimdi*

bunun müntesib olduğu yol başka fikirlere açık değil ama bu arkadaş daha özel bir arkadaş biraz daha bulunduğu cemiyetin düşüncesinin daha dışına çıkabiliyor, Arkadaşım sohbet esnasında “seni bir Allah dostu ile tanıştırayım mı” diye ani bir soru ile adeta bir kapı aştı, *bu arkadaş birçok cemiyetlerde faal olarak çalışmış çok temiz çok samimi Hakk dostu olmak isteyen ve Hakk’a yardım için halka yardım için elinden ne gelirse yapan birisi bütün imkanlarını kullanan maddi manevi ve hizmet cemiyetinin de başkanlarındandır, yani idarecilerinden hangi cemiyetler bu Nurcular gibi işte eğitim üzerine hizmet verenler çocuk okutanlar burs verenler yatılı okul açanlar ve yatılı okul açma cemiyetinde olanlar, idare cemiyetinde olan bir arkadaşmış evvelki faaliyetleri odur, hep arayıcı arama içerisinde ve eski Çorlu müftüsü ile de çok yakın ilişkileri varmış tabi ilmi manada ama hep işte ilim ehli ile ilim erbabıyla münasebette imiş.*

O kapıya vardığımızda içeride nasıl biri var bilmiyordum, doğrusu önceki kapılar gibi arayışın devam edeceğini düşünmüştüm. *Yani oraya da gideceğim üç beş kelimeden sonra oradan çıkacağım tekrar bir başka tekrar, tekrar arayışım devam edecek diye düşünmüş.* Zemin kattaki terzihaneye girdiğimizde elindeki işi ile meşgul olan zat bizi karşıladı, buyur etti. Arkadaşım çok oturmayız beş on dakika görüşüp çıkarız demişti, *Yani acele gideceklerdi işleri olduğunu söylemişlerdi,* Çünkü şimdiye kadar görüşmelerim hep kısa ve yüzeysel olmuştu, ben de Çorlu’ya dönecektim, onun için tanışma sonrası kalkarız düşüncesi ile *ön yargılı olarak her zaman olduğu gibi olur düşüncesi içinde gelmiş,* ilk başta ikram dahi istememiştik *çay falan söyleyelim oturun dedim gerek yok biz gideceğiz dediler vaktimiz yok dediler.* Ancak bana yönelen bakışlar ve sözler sorularıma verilen cevaplar adeta beni esir etti, o güne kadar hissetmediğim duygu ve düşünceler beynimi ve gönlümü sarsmaya ve çalkalamaya başladı.

Zamanı mekanı hatta kendimi unutmuştum. *Bunlar iki arkadaş gelmişlerdi bir müddet sonra onu getiren arkadaşı işi*

olduğu için gitti yani Tekirdağ'lı olan gitti diğeri bizimle yalnız kaldı. O konuştukça tesirli sözleri adeta ok gibi yüreğime beynime saplanıyor ve saplandıkları her hücreyi ihya ediyor, özgürlüğüne kavuşturuyordu. Saatler geçiyordu, ancak bende ne kalkacak ne de oturacak takat kalmıştı. Sarsılmıştım korku sevinç karışıktı. Bir ürperti ile iç dünyamdaki oluşumları anlamaya çalışıyordum. Aslında anlamıştım, aradığım ilmi muhtaç olduğum mürşidi bulduğumu ancak tam olarak mutmain olmalıydım.

Ne O'nu tam olarak anlamaya arkadaşıma ne de güvendiğim tanıdıklarıma soramadım. Çünkü bu bir gönül işi idi, o halde gönlüme sorayım ancak bu güne kadar olan gönlüm harman yeri gibi darma dağınıktı. Acaba delik deşik yırtık dökük olan gönlümün terzisini bulmuş muydum. Bu düşüncelerle ve daha anlatamadığım nice düşüncelerle O'nun yanından ayrıldım, ancak bu ayrılmanın sadece fiziksel olduğunu söyleyebilirim. Zira O benimle idi bende idi. Hayır, hayır bu ifadeyi şöyle düzelteyim ben O'ndaydım . Birkaç gün sonra bir rüya gördüm hayatımda bu kadar net bu kadar anlamlı rüya görmemiştim. Hatta buna rüya demeye bile dilim varmıyor, bu bir ruh aleminde oluşan gerçek hayattan bir kesitti adeta.

Rüyasını anlatıyor; Ormanda O ve dostlarla bir kamp yapıyoruz, veda zamanında ağaçlarla gönülden iletişim kurup vedalaşıyoruz, en önde O yolda yürürken bütün tabiat susuyor, rüzgar ağaçlar kuşlar hepsi susmuş tam bir sessizlik O emin adımlarla bize yol gösteriyor, Tekirdağ'a varıyoruz, eski bir ahşap konak önünde duruyoruz, o bu evde oturduğunu ve kendisine veli bir akrabasından miras kaldığını söylüyor, daha sonra yürümeye devam ediyor, büyük bir meydana ulaştığımızda meydanda müthiş bir kalabalık var kalabalık O'nu görünce yarılıp yol veriyor, biz de arkasından takip ediyoruz. Arayı biraz açınca kalabalık içinde kaybolmak korkusuyla telaşlanıp hızlanıyoruz.

Büyük taştan taraça veya sahne gibi yere varınca O yukarıya çıkıp kalabalığa bir bakıyor ve bütün haykırışlar

sesler kesiliyor, kalabalık O'nun konuşmasını bekliyor, biz de O'nun kafilesinden imtiyazlı kişiler olarak sahnenin en önünde kalabalıkta oluşan fikrin O'nun kurtarıcı veya beklenen bir lider olduğunu hissettiriyor. Bu rüyamı O'na anlattığımda yoruma gerek yok her şey apaçık dedi. O benim efendim önderim mürşidim gönül sultanım alın yazım babam terzi babamdı. Hayatımdaki eksiklik O'nunla tamamlandı, O gelince gönlümde fırtınalar dindi, bahar meltemleri esmeye başladı. O dikince gözlerini gözlerime göz pınarından gönlüme sular çağladı göğsüm ovalar gibi genişledi, o el verip yolu açınca gönlüm deli taylar gibi yola koştu, O nefes verince iklimimizde çiçekler açıp meyveye dönüştü, kelimeler gerçek hüviyetine büründü.

Manalar birer, birer sırrını açmaya başladı O elimden tutunca genlerde başı boş gezinen ruhum helezonik seferine kanatlandı, O konuşunca beynim dimağım hazinelerle doldu. O geldi her şey de tamam oldu. O gelince Kur'an bana nüzul oldu, miraç yolu açıldı peygamberin eli elime dokundu gayr "Ayn" oldu, buldum seni efendim yıkıldı benlik derdim buldum seni efendim sende olmaktır emin. Aciz garip ondan kün emrini alan aşık İbrahim Halil Yerlioğlu

Dünya varlık benlik kesafet diye hiç bir şey kalmamış sadece nurun ala nur olmuş ruh haline dönmüş işte yüceye çıkması âla bir mekana ref etmesi bu yüzdendir. Artık bir ağırlığı yok dünyada kalamıyor, ruh gibi yükseliyor, yer çekiminden kurtulmuş, onun için o ismi taşıyorsunuz. Mekan-ı âliyyen onun lafzı lakabı uluv yani yücelik makamı Allah Muhiddin-i Arabi Hz lerinden razı olsun kabr-i şeriflerine ziyarete gittiğimizde öyle bir gönlümüze geldi ki *"Beni kabrimde aramayın ben yer ehli değilim, suret ehli değilim ekin ehli değilim, biz gök ehliyiz, beni anlamanız için kitaplarımın içindeki satırların içindeki manalarda arayın beni kabirde aramayın"* diyor.

O'nu yazması Medine-i Münevverede Mekke-i Mükerreme'de Hz Rasulullah (sav) Efendimiz'den aldığı eğitim ile yazıyor. Rasulullah Efendimizin bildirmesi ile yazıyor kendiliğinden değil ilhamiyle yazıyor. Onun için O kitaba

ulaşmak kolay, kolay değildir. Bakın bir anda en yukarıya çıkıyoruz, bir anda en aşağıya inebiliyoruz, ikisi de lazımdır, hep yukarıda olmaz hep aşağıda hiç olmaz, işte diğer sistemlerde bu hareket olmadığından hep aynı yerden döner dururlar ne yukarı çıkabiliyorsun ne aşağı inebiliyorsun, aman ayıptır gülme aman oraya dokunma aman yukarılara çıkma işte çarpılırsın bozulursun peki nereye gideceğiz, tabi herkesin hali kendinedir, şikayet babında veya herhangi bir şekilde değildir.

اَعُوذُ بِالَّلهِ مِنَ الشُّيطَانِ الَّرجِيمِ ﴿١﴾ بِسْمِ اللَّهِ الَّرْحَمنِ الَّرحِيمِ

107- İSHAK FASSINDAN

Bugün 09/02/2002 Cumartesi günü sohbetimize devam edelim, Cenab-ı Hakk'tan ricamız her birerlerimize kendi hakikatini en güzel şekilde aması dileğinde olsun, bir sorumuz var Fusus-ul Hikem 2. Cilt Ahmed Avni konuğun çevirisi sayfa 107 İshak fassında. İmdi yukarıdan beri anlatılan şeylerden sonra İbrahim (as) ru'yayı tabirden gaflet etti. Böyle olunca mevtın-ı rüyaya onun hakkını vermedi yani rüyanın kaynağını gerçek manasını onun hakkını vermedi. Bu sebepten dolayı rüyayı tasdik eyledi. Nitekim isnat sahibi imam olan Taki bin Mahlet gafil oldu indinde sabit olan haberde işitti ki yani kendine ait olan haberde işitti ki tahkikan nebi (as) buyurdu, beni rüyada gören kimse yakaza da beni gördü, zira şeytan benim suretim üzerine mütemessil olamaz. Yani benim suretime bürünemez.

İmdi Taki bin Mahlet O'nu gördü ve nebi (sav) o rüyada ona süt içirdi, yani Taki bin Mahlet denen alime Hz Rasulullah rüyada süt içirdi ve Taki bin Mahlet rüyasını tasdik etti. Binaenaleyh istifra edip sütü çıkardı, rüyasını tabir edeydi, o süt ona çok ilim olur idi. İmdi sütten içtiği kadar Allah Teala ona ilm-i kesiri haram etti. Yani ilim sahibi olmasını yasakladı. Ne kadar süt içti çıkardı ise o kadar zarara girdi. Diyelim ki yarım litre süt içti bunun 400 cc sini çıkardı elinde 1/5 kaldı. İşte bu bütün alacağı ilmin sadec 1/5 i kendinde kaldı 4/5 ini kayıp etti. Bir tek o hareketi yapması dolayısıyla. Çünkü yorumunda yanlışlık vardır. Tabirinde yanlışlık var, burada onu demek istiyor şimdi, yani İbrahim (as) ın rüyayı tabirden gaflet etmesi kendisine güvenilen bir kimsenin bir imam olan Taki bin Mhalet senetleri ile beraber indinde sabit olan işittiği bir habere binaen gördüğü rüyada sütü tabir etmeyip zahiri üzere almasına böylece tabirden gaflet etmesine benzer.

Yani İbrahim (as) rüyasında veya yakazasın da oğlunu boğazladığını görüyor, üç defa tekrar ediyor, üçüncüde kendinde de kanaat geldi ki bu rüya-ı sadık yani tahkik bir rüya ve rüyada görüldüğü gibi yapılması gereklidir kanaatine vardı tabir etmedi, rüyayı bakın bu da mühim meseledir. Halbuki rüyanın tabir edilmesi lazımdır. Çünkü rüyada görülen her şey o şey değildir, evvela onu bilmemiz lazımdır. İşte İbrahim (as) ama bunda bir başka nezaket vardı, eğer İbrahim (as) rüyayı tabir yoluna gitseydi, işte oğlunun yerine mal ver mülk ver diye yorumlasaydı o zaman peygamberliğine halel getirecekti. Çünkü nefsani yorum yapma ihtimali doğabilecekti. Yani çocuğunu kesmekten men edip tabir ile bir başka yöne kaydırıp oğlunu kurban etmeden onun yerine diyet verecekti.

Yani tabir etme yönüne gitseydi, bunu yapabilirdi haklıydı, ve rüyanın tabiri zaten aslında Allah'ın da muradı çocuğun kesilmesi değildi. Ama peygamberlik asaleti ve hakikati ve samimiyeti ve de İbrahim (as) ın rabbına olan çok büyük muhabbeti "Heyaman" şiddetli aşk manasına bir kelimedir. Muhiddin-i Arabi Hz leri ona Hz Rasulullah tarafından ona "Heyaman" lafsı veriliyor. Yani İbrahim (as) ın hakikatını

anlatan bir kelime şiddetli muhabbet, işte o şiddetli muhabbetinden dolayı ne anasını gördü ne babasını gördü ne padişahı gördü ne o çevredeki kavmini gördü, bakın Allah rızası için hepsini terk etti.

Dolayısı ile oğlunu da terk etti, terk etti derken Allah'ın emri Allah bana böyle gösterdi oğlumu kes dedi diye rüyayı sadık olarak kabul etti ve yorum yapmadı. Yorum yapabilirdi ama ayrı konu işte bu az önce bahsettiğimiz hususlardan nefsine belki pay çıkarır diye rüyada kendine nasıl gösterdilerse o fiili işledi ki bu büyük bir imtihandı aynı zamanda. İbrahim (as) rüyayı tabirden gaflet etmesi yani gaflet etmesi derken tabir etmeden olduğu gibi tahakkuk sahasına koyması İbrahim (as) a yaraşır bir haldi. Ama ondan sonra gelen ümmetlere Taki bin Mahlet senetleri ile beraber indinde sabit olan işittiği bir habere binaen rüyada gördüğü sütü tabir etmeyip zahiri üzere almasına ve böylece tabirden gaflet etmesine benzer.

Yani Mahlet isminde bir alimin yukarıda belirtildiği gibi tabir etmeden aynı gördüğü gibi tahakkuk etmesine benzer diyor. Zira rüyasında gördüğü sütü yakaza da dahi süte haml etti. Çünkü Hadis-i Şerifte "*Beni rüyada gören yakaza da görür*" buyurulmuştur. Efendimizin bu sözüne uyarak söylüyor. Bu hadise binaen rüyada içtiği sütü çıkarmak istedi ve kay etti, çıkardı fakat alem-i hayelde süt suretinde gördüğü ilimden içtiği süt kadar alem-i histe mahrum oldu. Şimdi bu ne demektir;

Bakın rüyalar alem-i hayelden gelmektedir, yani hayel aleminde oluşmaktadır, neresidir bu alem, melekut alemi denilen melekut aleminin birinci bölümü, meleküt alemi iki bölüm, biri hayel ve misal alemi, diğeri de ruhlar alemi meleküt alemi ama ikisi birlikte meleküt alemi diye yani bizim tavanımız alem-i misal misaller alemi, işte bu alemin bir başka ismi de hayel alemidir, çünkü orada sadece ilmi varlıklar var, nurani varlıklar var, diyelim hayelde oluşan elle tutulan gözle görülen hissedilen varlıklar orada yok hissiyat orada yok ama bu aleme gelindiği zaman bu alemin değerleri hisler ile anlaşılmaktadır.

Duyular duygular ile anlaşılmaktadır, işte rüyada tabir çok mühimdir, hayal aleminde gösterilen bir kurgu süliyet his alemine indiği zaman şekli davranışları anlayışı ifadeleri değişmektedir. O zaman şunun bilinmesi lazım gerekiyor, hayel alemindeki varlığın görülen silüyetin his alemindeki karşılığı nedir. İşte bu bilinmezse rüyayı tabir etmek mümkün değildir. o da hayali tabir olur, hayalde tabir olur asli üzere olmaz. Tabi ki çok geniş bir saha olduğu için rüyada görülenler tabir edildiğinde mutlaka isabet edecek demek değildir, ama en yakın tahlili yapabilmek lazımdır.

Nasıl bir hasta doktora gidiyoruz da doktor birçok ihtimali göz önüne alıyor, birçok tahliller yapıyor, ondan sonra bir yargıya varabiliyor bu da öyledir. İşte o Taki bin Mahlet dediği hayel aleminde kendisine gösterilen sütün his aleminde de aynı süt olduğunu zannetti halbuki efendimizin buyurdukları gibi süt ilim manasınadır. Bir gün sahabe-i Kiram ile oturuyorlarken sabah namazından sonra işte sohbet yapıyorlar, soruyor sahabe-i kirama "Ey ashabım içinizde rüya gören var mı " diye göremedik efendim diyorlar, bu sefer kendisi "Ben bir rüya gördüm" zuhurat gördüm diyor Sahabe-i Kiram rica ediyorlar, anlatır mısınız ya Rasulullah diyorlar.

O da diyor ki bana manada süt içirdiler o kadar çok süt içtim ki peş parmağımdan pınar olarak akmaya başladı yani o kadar çok içtim diyor. Ya Rasulullah ne ile tabir ettiniz dediklerinde "ilimle" diyor. İşte o imam kişi mana aleminde içtiği sütü yani manadan kendisine verilerek içtiği sütü madde aleminde de süt olarak gördüğünden burada hata etti ve içtiği sütü çıkardı diyor gece içirilen sütü zorlayarak çıkardı diyor. O zaman ne oldu mana olarak içirdiği süt aslında ilimdi mana olarak çıkardığı süt ilmin çıkması oldu onda. Yani ne kadar sütü dışarıya çıkardıysa zarar ettiyse o kadar ilmi kayıp etti. Ama yorumunu yapsaydı ki süt ilim tabir edilir ilim de maddi bir şey olmadığına göre çıkartmasına gerek kalmaz ve bünyesinde o ilmin sahibi olurdu ve çok daha başka yerlere ulaşırdı şimdi buradan İbrahim (as) ın da aynı yolu takip ettiğini söylüyor. Yani gökte gördüğü koçun dünyadaki koç olduğunu

zannetti diyor. ama bu imam ile Hz İbrahim'in hali başkadır. Birisi sıradan bizler gibi bir insan ama alim ayrı konu ama İbrahim (as) bir peygamber onun değerlendirmesi başka onun ki başkadır.

İbrahim (as) az önce anlatmaya çalıştığımız şekliyle halinde mazurdur, neden çünkü ortada evlat vardır, Taki iki bardak sütü çıkarsa ne olur çıkarmasa ne olur, kaybettiği ilim olur, ama İbrahim'in ki can pazarı var çünkü ortada Taki bir bardak sütü çıkarsa ne olur çıkarmasa ne olur, kaybettiği ilim olur, ama İbrahim (as)ın ki can pazarıdır, evlat pazarı rüyayı tabir etseydi, tabir etse bir türlü tabir etmese bir türlü ama o tabir etmemeyi yani nefsine zor gelen tarafını tercih etti. Bu heyemandan/İlâh-i sevgi, doğuyor, Allah'ın kendine gösterdiğini mutlak rüyayı sadıka diye kabul etti.

Rüyayı sadıka denilen rüya ayni ile vaki olan çıkan rüyalar çok azdır o ayrı bir konudur, az önce dediğimiz gibi hayel aleminden mana aleminden gelen görüntüler his alemine yani bizim dünyamıza indiği zaman şekil değiştirmektedir, onun için rüyaların hepsinin anlaşılması ayrı bir ilim gerektiriyor. Eğer bu böyle olmasaydı her gördüğümüz rüyaların hepsi aynı ile vaki olsaydı hangimiz yaşayabilirdik ki, bu alemde. Gördük rüya biraz sonra başımıza şu gelecek bu gelecek bunda yaşamak mümkün müdür, depremler olacak kazalar olacak bunları bize daha evvelden aynı ile gösterseler bakın rüyada depremler görüyoruz ama yorumu bambaşkadır, rüyada meyveler ağaçlar görüyoruz yorumu bambaşka oluyor kesiyoruz biçiyoruz topluyoruz dağıtıyoruz manaları bambaşka oluyor.

İşte burada şu esas mühimdir, mana alemiyle his aleminin şekillerinin başka olduğunu başka, başka ifadeler olduklarını ki işte buna te'vil deniliyor, yani evveline ulaşmak aslına ulaşmak köküne ulaşmak yani gerçek haline ulaşmak. Aslında İbrahim (as) bu rüyayı tabir etseydi oğlunun karşılığının koç olduğunu anlayabilirdi. Ama o bu yola bitmedi, eğer gitseydi bakın orada bir tehlike vardı, nefsine kaydırma ihtimali vardı, pay çıkarma ihtimali vardı, yorum yapsaydı, oğlunu kurtarıyor hükmüne düşebilirdi. Onun için heyemandan gördüğü şekliyle tatbikatına

gitti, onun Ulul Azm peygamber olduğunu zaten gösteriyor. Azamet sahibi olduğundan her şeyi feda ediyor, isterse on tane oğlu olsun.

Hayelde süt suretinde gördüğü ilimden içtiği süt kadar alem-i histe mahrum oldu, yani bu his, madde aleminde ondan mahrum oldu. İmdi gerek İbrahim (as) gerek Taki bin Mahlet rüyalarını zahiri üzere aldılar. Yani kendi gördükleri şekilde hayel aleminden aldıklarını zahir olarak tatbike kalktılar. Fakat İbrahim (as) ın rüyasını Hakk Teala koç inzaliyle tabir buyurup yani koç indirmesiyle tabir buyurup Hz İshak'ın zebhine mahal kalmadı. Yani koçu indirdiğinde İshak (as) ı kesmeye gerek kalmadı. Şimdi burada bir özellik daha var, bu niye böyle oluyor, Muhiddin-i Arabi Hz leri bu fasta yani İshak fassında İbrahim (as) ın kurban ettiği çocuğunun İshak olduğunu söylüyor mutlak olarak o olduğunu söylüyor.

Ama islam alimleri İsmail (as) olduğu üzerinde ittifaktalardır. Yalnız büyük çoğunluğu ittifakta bazı alimlerin de yine İshak olduğu üzerinde kanaatleri vardır. Kur'an-ı Kerim'de de bu hususta bir açıklık yoktur. Sadece oğlu diye geçiyor o kadar ama kim olduğu belirtilmiyor. Yalnız bazı ayetlerde İsmail (as) olma ihtimali de ortada gözüküyor, büyük oğlu İsmail olduğundan evvela onunla münasebette olduğu da daha makul olduğundan ve Mekke'ye bıraktığı İsmail (as) olduğundan kurban hadisesi de Mekke civarında olduğundan O'nun olması daha mantıklı gibi gözüküyor.

Ama bu İshak (as) da olabilir, O'nu yanına almıştır yanına aldığı bir günde böyle olmuştur, yalnız o zaman şeytanın Hacer valideye gitmesine ne gerek vardı, evvela İsmail (as) a gidiyor sonra Hacer valideye gidiyor, küçük şeytan orta şeytan büyük şeytan sonra İsmail (as) a gidiyor, bu seyir de İsmail'in olduğunu da gösteriyor kurban edilecek olanın ama kesin bir sonuç yok, yani kesin bir ifade yoktur, Tevrat'ta da kurban edilenin İshak olduğu belirtiliyor. Şimdi Cenab-ı Hakk Kur'an-ı Kerim'inde belirtemez miydi peygamberlerinin ismini veriyorken bütün bilgileri haberleri veriyorken kavimlerinden her şeyden bahsediyorken neden onun isminden bahsetmiyor,

demek ki burada da bir sır vardır. Tevratta İshak (as) olduğu ve Yahudilerin de İshak (as) olduğunu kabul ediyorlar ama zaman zemin İsmail (as) olduğuna işaret ediyor.

İşte İslamın en büyük alimlerinden biri olan Muhiddin-i Arabi Hz leri de İshak (as) üzerinde durması enterasan bir hadisedir, çözümü zorlaşan bir hadisedir. Peki bunu nasıl çözeceğiz gene de bir çözümü olmalıdır, Cenab-ı Hakk dileseydi kurban edilmek istenen kişinin ismini de verebilirdi. Neden vermedi, işte o da ayrı bir konudur, neden vermedi çünkü vermemesi lazımdı eğer verseydi kimin burada kurban kesildiği verilseydi kurban hakikati sadece o nesilden gelen kişilere ait bir hadise olurdu yani İbrahim (as) ın ya İsmail'den gelen kimselere İsmail açık olarak belirtilseydi veya İshak belirtilseydi İshaktan gelen guruba veya kavimlere sadece kurban hadisesi kalmış olacaktı.

İşte bunun belirtilmemesi her iki çocuğundan gelen yolların da bu kurban hükmüne riayet etmeleri gerektiği içindir. Yahudiler de de kurban kesme hükmü vardır, ama uygulayıp uygulamamaları onların halidir. Bakın onlar kurban kesme İshak olduğunda ısrar ettiklerinden zaten bu görevi yüklenmiş oluyorlar, Müslümanlar da İsmail'in kesilmiş olduğunu düşüncesiyle onlar da bu görevi yüklenmiş oluyorlar. Eğer isim belirtilseydi iki gurubunda bunu kesmesi diye bir şey söz konusu olmaz hangi evlattan gelen kavim varsa onlara ait bir hüküm olacaktı.

O zaman tek taraflı bir hükümde kalacaktı, diğerlerine kurban olmayacaktı, ama Hakk'a giden yolun her ikisinde de aynı özellikler var aynı hakikatler var dolayısıyla bu kurban hakikatini yerine getirmek zorundadır. Bakın kurban olacak hayvanların vasıfları da bellidir, işte İbrahim (as) orada oğlunu hangisi ise kurban ederken aynı zamanda nefs-i Levvame mertebesini geçmiş oldu. Mana aleminde olan bir hakikati bizlere de böylece intikal ettirmiş oldu. Bakın orada kurt ve cinsi hayvan değil eti rağbet edilerek yenen hayvan söz konusudur. Yani bizlerde bunu tahakkuku tabi peygamberlerimiz ne yapmışsa biz de aynı şeyi yapacağız.

İşte biz de bu gün o rüyaları oluştuğu üzere görmüş olsak her birerlerimiz çocuklarımızı kesmemiz gerekirdi mutlak bir ümmet olmamız dolayısıyla. Ama bunun yorumu koç olduğundan yani gerçek manası koç olduğundan hani diyorlar ya “Maşallah koç gibi oğlumuz var” diye bakın erkek çocuklar koç ile tabir ediliyor. Rüyada bunu tabir etseydi bu şekilde kendisi bir koç kesilmesi gerektiğini zaten bilecekti belki iç bünyesinde bunu biliyordu ama peygamberlik muhabbetine yahut peygamberlik şanına halel gelmesin nefsani yönde onu çevirmesin diye olduğu gibi gördü ve öyle kabul etti öyle tatbik etti,

Çünkü Allah’ın emri her şeyin üstünde olduğunu kabul ederek ne olursa olsun Hakk’ın emri yerine gelsin ama zaten bunun hakiki veçhesi koç olduğundan Cenab-ı Hakk da O’nun orada samimiyetini gördüğünden rüyayı kendi tabir etti. Yani Cenab-ı Allah gösterdiği rüyayı kendi tabir ederek murad ettiği hadiseyi ona gönderdi yani murad edilen şeyin koç olduğu ve onu da gökten indirmesi olduğu bu koçun gökten indirilmesinin birçok daha değişik halleri vardır, koç gökten indirildiğine göre bu koç nerede oluştu, demek ki dünya benzeri varlıklar gök yüzünde de vardır.

Oradan aldılar bir koçu getirdiler dünya üzerine nasıl ki İsa (as) a yemek indirildiği gibi pişmiş hazır yemek nereden geldi mevcut olan bir yerden geldi, bu daha değişik bir konudur, tabi hepsini düşünmemiz gerekiyor, işte bakın tabirden tabire tabirden tabire gidiyor iş yani yorumdan yoruma İbrahim (as) a gösterilen rüyadaki oğlu his aleminde koç idi. Peki biz bunu senede bir tatbik ediyoruz koç olarak aynı rüyayı biz tatbik ediyoruz oğlumuzun diyeti olarak biz tatbik ediyoruz, buda zahirendir. Koçun da bir yorumu var ayrıca his aleminde koçun yorumu da nefs-i Levvame mertebesidir. Zahirde bu eline bıçağı alarak kesiyorsun batında da gönül aleminde de mana aleminde de oranın imkanlarına göre hissi olarak kesiyorsun. İlmi olarak kesiyorsun, işte rüyada kestiğimiz koçlar kurbanlık edilecek hayvanların hakikati buraya dayanıyor. Hiçbir şey

boşuna değildir, nefsi emareden nefs-i Levvameden kurtarıyor, zaten nefs-i emmareyi kesmeyene bu koç farz değildir. Sonra bu kesimler devam ediyor tabi ondan sonra artık bu kesme vurma işleri bitiyor.

Hakk Teala koç inzaliyle yani koç indirmesiyle tabir buyurup bakın Allah koç ile tabir buyurup Hz İshak'ın kesimine mahal kalmadı, zira Cenab-ı Hakk İshak'ın zahirde zebhi vaki olaydı İndallah'ta zebhi lazım gelen koç yerine Âdem-i masum olan bir nebizişan fevt olacaktı. İshak'ın zahirde zebhi vaki olaydı yani İshak (as) zahirde kesilmiş olaydı Allah'ın indinde kesilmesi lazım gelen bir koç yerine masum bir insan olan nebizişan fevt olacaktı gösterilecek çıkarılacaktı bu da mahsur-u aziym idi bu da büyük bir mahsur idi, halbuki Taki bin Mahlet rüyasını Hakk bir vech ile tabir buyurmadı. Yani tabirinde isabet etmedi.

Sütü zahiri üzerine alan Tabi Bin Mahlet yani rüyada gören sütü dünya his alemindeki süt zannederek Taki bin Mahlet uyanıklık halinde onu kay etti çıkardı. Ancak içtiği süt kadar kendisinden ilim fevt oldu gitti alındı, onun ilminin fevti ise bir nebi-i ziyşanın fevtine benzemez, yani ilmin alınması bir peygamberin alınmasına benzemez. Sen Rasul (as) ı görmezmisin ki rüyada bir kadeh süt verildi buyurdu kanmaklık tırnaklarımdan çıkıncaya kadar onu içtim daha sonra artanını Ömere'e verdim, bir başka rüyası da öyleymiş ya Rasulullah onu ne ile tevil ettin denildi ilim buyurdu. Ve mevtına rüyayı ve tabirden iktiza ettiği şeye alim olduğu için gördüğü süt gördüğü suret üzere onu süt olarak terk etmedi.

Zira süt eftal-i nakısanın küçük çocukların ebdasına yani bedenlerine gıda olduğu gibi ilm-i nafi dahi nakısların ervahına gıdadır yani sütün ilim olarak tabir edilmesi süt küçük çocuklara gıda olduğu gibi insanların nakıslarına yani daha henüz ilim eğitimi almamışlarına da ilim olarak gıdadır benzetmesi bu yöndendir diyor. Ruhlarına gıdadır işte süt ile ilmin arasındaki münasebet budur diyor.

Burada Hz Rasulullah'ı rüyada görmek görmemek nasıldır, Sidre-i Münteha bu iki çizginin ve Kab-ı Kavseyn iki dört mertebeden izahını rica ediyoruz. Bu iki çizgiden murat nedir, Sidre-i Münteha; Münteha intiha, yani nihayet, son hudud demektir. Hudud dediğimiz zaman biz belirli bir yerde bir çizgi onun arkası önü diye bakıyoruz ama bu hudud dünya aleminde olan bir hudud değildir, dünya aleminin sonu olan bir hududtur. Yani madde aleminin bittiği mane aleminin başladığı yer yani hayel aleminin başladığı misal eleminin başladığı yer, hatta bazıları hayal alemini misal alemini madde alemi olarak tasavvur ederler ki o da doğrudur, çünkü mahluktur var edilmiştir, bütün bu alemlerin üstünde bir alem diye de bahsedebiliriz sidre-i Müntehayı.

Yani hissedilen var edilen latif de olsa onların da üstünde bir alem diye bahsederler ama biz madde aleminin sonu diyelim alimler o madde alemine neleri ilave ederlerse ederler o ayrıdır.

Sidre de bilindiği gibi ağaç manasına hani eskiden evlerde sedirler vardı ya o işte sidre ağaçlarından yapıldığı için sedir ağacından sidre sedir aynı mana bu ağaçtır. Sidre ağacının olduğu yer, manasınadaır, ama bu ağaç maddi manada bir ağaç mı manevi latif manada bir ağaç mı benzetme olarak mı orada artık onu bilemiyoruz yalnız orada varlığı bize bildiriliyor, buna Arabistan kirazı gibi meyveleri küp gibi çok büyük geniş yaprakları çok genişmiş, orada bahsedilen Sidre diye tefsirler ötle izah ediyor.

Sidre-i Münteha şimdi bakın normal nas yani insanların kullandığı sınır tek bir direk ile tek bir ağaç ile yani tek bir vasıfla tek bir apartman ev yani belirli bir hududla belirtilemiyor, sınır en az iki tane ağaç lazım sınırın birbirleri ile tutturulup sınır olması için tek noktada olan bir sınır sağından da geçilir solundan da geçilir sınır olmaz bir tek nokta sınır olmaz sınırın en az iki noktası lazımdır. İki noktaya tel çekersiniz burası sınırdır ama niye Cenab-ı Hakk tek bir işaretle orasını bırakmış ve ağaç olarak bunu vasıflandırmış işte Miracı iyi anlayabilmemiz için Cenab-ı Hakk bize bir misal

veriyor. Ağaç ne demektir, o sidrenin harfleri ile de buraya bir çıkış olabilir, yani “Sidre” derken Sin, Dal, Rı harfleri ile de çıkış olabilir. Yani bu harfler de bize yardımcı olabilir, ama biz daha fazlasına gitmeden şöyle düşünelim şimdi her bir ağacın, meyvenin her bir canlının bir çekirdeği vardır, bu çekirdeğinin içerisinde ağacın tamamı meyveleri yaprakları dalları gövdesi çiçekleri meyveleri o çekirdeğin içerisinde mevcuttur.

İncirin o küçücük çekirdeği içerisinde incirin tamamı mevcuttur. Yani biz o çekirdeği gördüğümüz zaman nohutu gördüğümüz zaman herhangi bir şeyi gördüğümüz zaman hemen aklımıza o şeyin neticesi gelmelidir. Yani küçücük buğday tanesinden buğday başağı yani son kemal hali gelmelidir. Bir akasya akasyanın akasyanın kemali, ayva çekirdeğinden ayvanın kemali yani bir çekirdekte bütün ağaç mevcuttur. Ama onun açılabilmesi için bir dünya aleminde süre lazımdır. Ama Cenab-ı Hakk dilerse onu bir anda da açabilir, hiç zaman kayıp etmeden bir şeye “Kün” ol dediği zaman o da oluverir diyor başka yolu da yoktur zaten.

İşte Miraç gecesi (sav) Efendimize gösterilen büyük ayetlerden olan لَقَدْ رَاٰى مِنْ اٰيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرٰى 53/18 biz ona en büyük ayetlerimizi gösterdik diyor. Bu büyük ayet Hz Rasulullah (sav) Efendimiz peygamber Muhammed olarak Hz Muhammed olarak bir çekirdektir. Her birerlerimiz de öyleyiz, işte o akşam kendi hakikatini müşahede etti Miraç gecesinde. Sidre-i Münteha ile belirtilen o son sınır diye belirtilen yerdeki sır yahut gizlilik çünkü herkese bu böylece anlatılırsa değişik yorumlara gelir ancak böyle anlatılıyor ve muğlak bırakılıyor kimse ne olduğunu anlayamıyor ama belirli noktalar var o noktaları birleştiremeden bunların anlaşılması mümkün olmuyor.

Rabb-ımıza şükrederiz bu kitabımızda böylece neticelenmiş oldu.

Okuma fırsatını bulanların azmi derece de faydalanmalarını niyaz ederim Cenâb-ı Hakk hepimizin feyzlerini arttırsın inşeallah.

Allah Hakk söyler Hakk-ı söyler çalışmak bizden muvaffakiyet Haktandır.

Terzi Baba kitapları.

Terzi Baba Baskısı olan kitaplar.

1. Necdet Divanı:
2. Hacc Divanı:
3. İrfan Mektebi, Hakk Yolu'nun Seyr defteri:
4. Lübb'ül Lübb Özün Özü, (Osmanlıca'dan çeviri):
5. Salât- Namaz ve Ezan-ı muhammedi'de Bazı hakikatler: "İngilizce, İspanyolca"
6. İslâm'da Mübarek Geceler, bayramlar ve Hakikatleri: (Fransızca)
7. İslâm, İmân, İhsân, İkân, (Cibril Hadîs'i):
8. Tuhfetu'l Uşşâkiyye, (Osmanlıca'dan çeviri):

9. Sûre-i Rahmân ve Rahmâniyyet:
10. Kelime-i Tevhid, değişik yönleriyle:
11. Vâhy ve Cebrâil:
12. Terzi Baba (1) ve Necm Sûresi:
13. (13) On üç ve Hakikat-i İlâhiyye:
14. İrfan mektebi, "Hakk yolu"nun seyr defteri ve şerhi
15. 6 Pey- (1) Hz. Âdem Safiyyullah (a.s.)
16. Divân (3)
19. Sûre-i Feth ve fethin hakikat-i.
21. 6 Pey-(2) Hz. Nûh Neciyyullah: (a.s.)
22. Sûre-i Yûsuf ve dervişlik:
24. 6 Pey-(3) Hz. İbrâhîm Halîlûllah: (a.s.)
35. Fâtiha Sûresi:
39. Terzi Baba: (2)
41. İnci tezgâhı:
49. 36-Yâ'sîn, Sûresi:
59. 6 Pey-(4) Hz. Mûsâ Kelîlmullah: (a.s.)
60. 6 Pey-(5) Hz. Îsâ Rûhullah: (a.s.)
61. 6 Pey-(6) Hz. Muhammed: (s.a.v.)
67. 067-Mülk Sûresi:
68. 1-namaz sureleri
69. 2-namaz sureleri
88- Nusret Tura-Divanı. Erler demine.
91-Terzi Baba (7) Biismi has "Selâm" (13)
95- Terzi Baba-(8) (19/53)
96- 41-Fussilet Sûresi.
118- 52-Tûr suresi. Ve M. Nusret tura.

(H) Yayınları tarafından basılan kitaplarımız:

----

6. İslâm'da Mübarek Geceler, bayramlar ve hakikatleri:
14. İrfan mektebi, "Hakk yolu"nun seyr defteri.
15. 6 Pey- (1) Hz. Âdem-safiyeti. Safiyyullah. (a.s.)
88- Nusret Tura-Divanı. Erler demine.

Terzi Baba kitapları sıra listesi

KAYNAKÇA

1. KÛR'ÂN VE HADÎS :
2. VEHB : Hakk'ın hibe yoluyla verdiği ilim.
3. KESB : Çalışılarak kazanılan ilim.
4. NAKİL : Muhtelif eserlerden, Mesnevi'i şerif, İnsân-ı Kâmil, Fusûsu'l Hikem ve sohbetlemizden müşahede ile toplanan ilim.

(Gönülden Esintiler)

1. Necdet Divanı:
2. Hacc Divanı:
3. İrfan Mektebi, Hakk Yolu'nun Seyr defteri:
4. Lübb'ül Lübb Özün Özü, (Osmanlıca'dan çeviri):
5. Salât- Namaz ve Ezan-ı muhammedi'de Bazı hakikatler: "İngilizce, İspanyolca"
6. İslâm'da Mübarek Geceler, bayramlar ve Hakikatleri: (Fransızca)
7. İslâm, İmân, İhsân, İkân, (Cibril Hadîs'i):
8. Tuhfetu'l Uşşâkiyye, (Osmanlıca'dan çeviri):
9. Sûre-i Rahmân ve Rahmâniyyet:
10. Kelime-i Tevhid, değişik yönleriyle:
11. Vâhy ve Cebrâil:
12. Terzi Baba (1) ve Necm Sûresi:
13. (13) On üç ve Hakikat-i İlâhiyye:
14. İrfan mektebi, "Hakk yolu"nun seyr defteri ve şerhi
15. 6 Pey- (1) Hz. Âdem Safiyyullah (a.s.)
16. Divân (3)
17. Kevkeb. Kayan yıldızlar.
18. Peygamberimizi rû'ya-da görmek.
19. Sûre-i Feth ve fethin hakikat-i.
20. Terzi Baba Umre (2009)
21. 6 Pey-(2) Hz. Nûh Neciyyullah: (a.s.)
22. Sûre-i Yûsuf ve dervişlik:

23. Değmez dosyası:
24. 6 Pey-(3) Hz. İbrâhîm Halîlûllah: (a.s.)
25. -1-Köle ve incir dosyası:
26. Bir zuhûrât'ın düşündürdükleri:
27. -2-Genç ve elmas dosyası:
28. Kûr'ân'da Tesbîh ve Zikr:
29. Karınca, Neml Sûresi:
30. Meryem Sûresi:
31. Kehf Sûresi:
32. 3-Terzi Baba İstişare dosyası:
33. Terzi Baba Umre dosyası: (2010)
34. -3-Bakara dosyası:
35. Fâtiha Sûresi:
36. Bakara Sûresi:
37. Necm Sûresi:
38. İsrâ Sûresi:
39. Terzi Baba: (2)
40. Âl-i İmrân Sûresi:
41. İnci tezgâhı:
42. 4-Nisâ Sûresi:
43. 5-Mâide Sûresi:
44. 7-A'raf Sûresi:
45. 14-İbrâhîm Sûresi:
46. İngilizce, Salât-Namaz:
47. İspanyolca, Salât-Namaz:
48. Fransızca İrfan mektebi:
49. 36-Yâ'sîn, Sûresi:
50. 76-İnsân, Sûresi:
51. 81-Tekvir, Sûresi:
52. 89-Fecr, Sûresi:
53. Hazmi Tura:
54. 95-Beled-Tîn, Sûresi:
55. 28- Kasas, Sûresi:
56. İrfan-Mek-Şer-Fransızca-Baba:
57. 20-TÂ HÂ Sûresi:
58. Mirat-ül-İrfan-ve-şerhi:
59. 6 Pey-(4) Hz. Mûsâ Kelîlmullah: (a.s.)
60. 6 Pey-(5) Hz. Îsâ Rûhullah: (a.s.)
61. 6 Pey-(6) Hz. Muhammed: (s.a.v.)

62. -4-Bir ressam hikâyesi:
63. İnci mercan tezgâhı
64. Ölüm hakkında:
65. Reşehatt'an bölümler:
66. Risâle-i Gavsiyye:
67. 067-Mülk Sûresi:
68. 1-Namaz Sûrereleri:
69. 2-Namaz Sûrereleri:
70. Yahova Şahitleri:
71. Mü-Geceler-Fran-les-nuits:
72. Îman bahsi:
73. Celâl cemâl Celâl:
74. 2012 Umre dosyası:
75. Gülşen-i Râz şerhi:
76. -5-Doğdular, yaşadılar hikâyesi:
77. Aşk ve muhabbet yolu:
78. A'yân-ı sâbite. Kazâ ve kader:
79- Terzi Baba-(4) İstişare dosyası.
80- Terzi Baba-(5) İstişare dosyası.
81- Hayal vâdîsi'nin çıkmaz sokakları:
82- Mektuplarda yolculuk-M.Nusret-Tura.
83- 2013 Umre dosyası.
84- Nusret Tura-Vecizeler ve ata sözleri.
85- Nusret Tura-Tasavvufta aşk ve gönül.
86- Terzi Baba-(6) İstişare dosyası.
87- Terzi Baba-İlâhiler derleme.
88- Nusret Tura-Divanı. Erler demine.
89- 6-Her şey merkezinde hikâyesi.
90- İnsân-ı Kâmil A.K.C. Cild (1-kitap-1) şerhi.
91- Terzi Baba (7) Biismi has "Selâm" (13)
92- İnsân-ı Kâmil A.K.C. Cild (2) şerhi.
93- 7. İngilizce. İslâm, İmân, İhsân, İkân, (Cibril Hadîs'i):
94- Mescid-i Dırarr-Kubbet-ul Kara.
95- Terzi Baba-(8) (19/53)
96- 41-Fussilet Sûresi.
97- 2015 Umre dosyası.
98- Solan bahçenin kuruyan gülleri.
99- Terzi Baba-(9) İstişare dosyası.
100-14-İrfan mektebi ve şerhi-İspanyolca.

101- Bosna Hersek dosyası.
102-The SCHOOL OF WISDOM (irfan mektebi)
103-terzi Baba yüksek lisans tezi.
104-Hacc Umre ve hakikatleri.
105-Cemo ve Farko.
106-(2016) Umre dosyası.
107-Vahy ve Cebrâîl- (Fransızca)
108-Tezi Baba ile ilgili zuhuratlar.
109-terzi Baba tasavvufi izahlar.
110-19-53-Şeker risalesi.
111-Lübb-ül lübb-Özün özü ve şerhi.
112-Bir kardeşin soruları ve cevapları
113- İnsân-ı Kâmil A.K.C. Cild (1-kitap-2) şerhi.
114- İnsân-ı Kâmil A.K.C. Cild (1-kitap-3) şerhi.
115- İnsân-ı Kâmil A.K.C. Cild (1-kitap-4) şerhi.
116- 2017-Kudüs seyahati dosyası.
117- İnsân-ı Kâmil A.K.C. Cild (1-kitap-5) şerhi.
118- 52-Tûr suresi. Ve M. Nusret tura.
119-Fu-Hi-01-Adem Fassı.
120-Fu-Hi-02-Şit Fassı.
121-Fu-Hi-03-Nuh-fassı.
122-Fu-Hi-04-İdris-05-İbrahim-fassı
123-Gülşen-i Raz-2-Terzi Baba şerhinin tamamı.
124-İbretlik bir değmez dosyası daha Satih ince.
125-2018 Umre dosyası
126-14-1-Ben'deki Terzi Babam. Murat Cağaloğlu.
127-15-2-Ben'deki Terzi Babam. Murat Cağaloğlu.
128-İbretlik bir hikâye daha. Kaf dağı ve Zümrüd-ü Anka.
129-Terzi Baba divanı. "Tüm şiirlerim."
130-İbretlik bir hikâye daha. Kilise çanları.
131-Kur'ân-ı-Kerîmde yolculuk-53-Ayetleri ve Terzi Baba-
132-Kaner Yiğido-İbretlik bir hikâye daha-
133-1-İzmir İrfan sohbetleri.
134-2-Sohbet arası sohbetler.
135-3-Sohbet arası sohbetler.
136-4-Sohbet arası sohbetler.
137-5-Sohbet arası sohbetler.
138-6-Sohbet arası sohbetler.
139-7-Sohbet arası sohbetler.

140-8-Sohbet arası sohbetler.
141-9-Sohbet arası sohbetler.
142-10-Sohbet arası sohbetler.
143-11-Sohbet arası sohbetler.
144-12-Sohbet arası sohbetler.
145-13-Sohbet arası sohbetler.
146-14-Sohbet arası sohbetler.
147-15-Sohbet arası sohbetler.
148-16-Sohbet arası sohbetler.
149-17-Sohbet arası sohbetler.
150-18-Sohbet arası sohbetler.
151-19-Sohbet arası sohbetler.
152-20-Sohbet arası sohbetler.
153-21-Sohbet arası sohbetler.
154-22-Sohbet arası sohbetler.
155-23-Sohbet arası sohbetler.
156-24-Sohbet arası sohbetler.
157-25-Sohbet arası sohbetler.
158-26-Sohbet arası sohbetler.
159-27-Sohbet arası sohbetler.
160-28-Sohbet arası sohbetler.
161-29-Sohbet arası sohbetler.
162-30-Sohbet arası sohbetler.

Altı peygamber serisi:

1-15. 6 Pey-(1) Hz. Âdem Safiyyullah (a.s.)
2-21. 6 Pey-(2) Hz. Nûh Neciyyullah: (a.s.)
3-24. 6 Pey-(3) Hz. İbrâhîm Halîlûllah: (a.s.)
4-59. 6 Pey-(4) Hz. Mûsâ Kelîlmullah: (a.s.)
5-60. 6 Pey-(5) Hz. Îsâ Rûhullah: (a.s.)
6-61. 6 Pey-(6) Hz. Muhammed: (s.a.v.)

Terzi Baba kitapları serisi:

1-12- Terzi Baba-(1)
2-39- Terzi Baba-(2)
3-32- Terzi Baba-(3) İstişare dosyası.
4-79- Terzi Baba-(4) İstişare dosyası.
5-80- Terzi Baba-(5) İstişare dosyası.

6-86- Terzi Baba-(6) İstişare dosyası.
7-91- Terzi Baba (7) Biismi has "Selâm" (13)
8-95-Terzi Baba-(8) (19/53)
9-99- Terzi Baba-(9) İstişare dosyası.
10-103-Terzi baba yüksek lisans tezi.
11-108-Tezi Baba ile ilgili zuhuratlar.
12-109-terzi Baba tasavvufi izahlar.
13-110-19-53-Şeker risalesi.
14-126-1-Ben'deki Terzi Babam. Murat Cağaloğlu.
15-127-2-Ben'deki Terzi Babam. Murat Cağaloğlu.
16-87- Terzi Baba-İlâhiler derleme.
17-129-Terzi Baba divanı. "Tüm şiirlerim."
18-131-Kur'ân-ı-Kerîmde yolculuk-53-Ayetleri ve Terzi Baba-

Bir hikâye birçok yorum serisi.

1-25 -Köle ve incir dosyası:
2-27 -Genç ve elmas dosyası:
3-34 -Bakara dosyası:
4-61-Bir ressam hikâyesi:
5-76-Doğdular, yaşadılar hikâyesi:
6-89-Her şey merkezinde hikâyesi.

Dîvanlar serisi:

1-1-Necdet Divanı:
2-2-Hacc Divanı:
3-16-Divân (3)
4-87-Terzi Baba-İlâhiler derleme.
5-88-Nusret Tura-Divanı.

İbretlik dosyalar serisi.

1-17-kevkeb-kayan yıldızlar.
2-23-İbretlik değmez dosyası.
3-73-Celâl Cemâl Celâl "hayalî Kamer'in hayal vâdîsi"
4-81-Hayal vadisinin çıkmaz sokakları.
5-93-Mescid-i dırar/Kubbet-ul kara.

6-98-Solan bahçenin/kuruyan gülleri.
7-105-Cemo ve Farko.
8-112-Bir kardeşin soruları ve cevapları.
9-124-İbretlik bir değmez dosyası daha. Satih ince.
10-128- İbretlik bir hikâye daha. Kaf dağı ve Zümrüd-ü Anka.
11-130-İbretlik bir hikâye daha. Kilise çanları.
12-132-Kaner Yiğido-İbretlik bir hikâye daha-

Umre dosyaları serisi

1-2. Hacc Divanı:
2-20. Terzi Baba Umre (2009)
3-33. Terzi Baba Umre dosyası: (2010)
4-74. 2012 Umre dosyası:
5-83- 2013 Umre dosyası.
6-97- 2015 Umre dosyası.
7-106-(2016) Umre dosyası.
8-104-Hacc Umre ve hakikatleri.
9-125-2018 Umre dosyası

Diğer dillere çevrilen Terzi Baba kitapları serisi

1-5. Salât- Namaz ve Ezan-ı muhammedi'de Bazı hakikatler: "İngilizce, İspanyolca"
2- 6. İslâm'da Mübarek Geceler, bayramlar ve Hakikatleri: (Fransızca)
3-46. İngilizce, Salât-Namaz:
4-47. İspanyolca, Salât-Namaz:
5-48. Fransızca İrfan mektebi:
6-71. Mü-Geceler-Fran-les-nuits:
7-93- 7. İngilizce. İslâm, İmân, İhsân, İkân, (Cibril Hadîs'i):
8-100-14-İrfan mektebi ve şerhi-İspanyolca.
9-107-Vahy ve Cebrâîl- (Fransızca)

Mektuplar ve zuhuratlar serisi:

Terzi Baba İnternet dosyaları:

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
1-2- 3- 4- 5- 6- 7- 8- 9- 10-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar .
21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-

Kitaplar devam ediyor şu an Yekün= (162+100=262)

GÖNÜLDEN
ESİNTİLER
NECDET ARDIÇ
İZ-TERZİ BABA
MUHTELİF SOHBET
ARASI SOHBETLER
(KİTAP - 142-10)
İRFAN SOFRASI
NECDET ARDIÇ
MUHTELİF SOBETLER
TASAVVUF SERİSİ (142-10)
NECDET ARDIÇ - TERZİ BABA - MUHTELİF SOHBETLER (142-10)
Kafeste öten bülbül kimindir
Gaflette olan nasıl emindir
Yaptıkların ancak senindir
Geriye benden nedir kalacak.